

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

II 43978

1950

Ave Maria *Koledar*

1950

Oktober - No. 11

Letnik 38

Published monthly — except October, when published semi-monthly — by the Slovene Franciscan Fathers of Lemont, Illinois, in the interests of the Slovene Franciscan Commissariat of the Holy Cross.

Entered as a second class matter at the post office of Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in section 1103, act of October 3, 1917. Authorized July 14, 1945.

Ave Maria Koledar

1950

37. Letnik

Izdali

SLOVENSKI FRANČIŠKANI

Uredil P. Ciril Šircelj, o. f. m.

Tiskala

AVE MARIA PRESS

Lemont, Illinois

+ II 43978

II 43978

Z 993/1973

STANE: DOLAR

1950. leta so:

CERKVENI ZAPOVEDANI PRAZNIKI

Vse nedelje v letu.
Novo leto 1. januarja.
Vnebohod Gospodov, 18. maja.
Marijino vnebozetje, 15. avgusta.
Vsi sveti, 1. novembra.
Brezmadežno spočetje, 8. decembra.
Božič, 25. decembra.

\$

DRZAVNI PRAZNIKI

Novo leto, 1. januarja.
Washingtonov rojstni dan, 22. februarja.
Decoration Day, 30. maja.
Praznik krašenja grobov.
Independence Day, 4. julija.
Praznik ameriške svobode.
Labor Day, 4. septembra.
Delavski praznik.
Thanksgiving Day, 30. novembra.
Zahvalni dan.
Armistice Day, 11. novembra.
Konec prve svetovne vojne.
Božič, 25. decembra.

Lincolnov rojstni dan, 12. februarja.
Kolumbov dan, 12. oktobra
Dan njegovega prihoda v Ameriko.

\$

PREMAKLJIVI PRAZNIKI IN DNEVI

Prva predpostna nedelja, 5. feb.
Pepelnica, 22. marca.
Velikanoč, 9. aprila.
Prošnji dnevi, 15., 16. in 17. maja.
Vnebohod, 18. maja.
Binkošti, 28. maja.
Presv. Rešnje Telo, 8. junija.
Presv. Srce Jezusovo, 16. jun.

Kvatre so:
Spomladanske: 1., 3., 4. marca.
Poletne: 31. maja, 2. in 3. jun.
Jesenske: 20., 22. in 23. sept.
Zimske: 20., 22. in 23. dec.
Nedelj po binkošti je 26.
Prva adventna nedelja, 3. dec.
Kristus Kralj, 29. oktobra.

1 - NEDELJA	- Novo Leto ~ Obrezovanje Gospodovo
2 - Ponedeljek	- Ime Jezus. Makarij, opat.
3 - Torek	- Genovefa, dev. Florencij, šk.m.
4 - Sreda	- Gregorij. Tit, šk.
5 - Četrtek	- Simon. Emilijana, dev.
6 - Petek	- Sveti Trije kralji ~ Razglašenje Gospodovo
7 - Sobota	- Julijan, muč. Valentin, škof.
8 - NEDELJA	- Sv. Družina. Apolinarij, muč.
9 - Ponedeljek	- Lucijan. Basilisa, muč.
10 - Torek	- Viljem, škof. Agaton, papež.
11 - Sreda	- Higin, papež.
12 - Četrtek	- Benedikt. Arkadij.
13 - Petek	- Veronika, bl.
14 - Sobota	- Hilarij, muč. Feliks Nol. duh.
15 - NEDELJA	- Maver, opat. Pavel, puščavnik.
16 - Ponedeljek	- Marcel, papež.
17 - Torek	- Anton, pušč. Marijan, muč.
18 - Sreda	- Petra stol v Rimu.
19 - Četrtek	- Marij in tovariši, muč.
20 - Petek	- Fabijan in Sebastijan, muč.
21 - Sobota	- Neža, mučenica.
22 - NEDELJA	- Vincencij in Anastazij, muč.
23 - Ponedeljek	- Zaroka Marije Device. Rajmund.
24 - Torek	- Timotej, muč. Evgenij, muč.
25 - Sreda	- Spreobrnjenje sv. Pavla. Ananija, muč.
26 - Četrtek	- Polikarp. muč. Pavla, vd.
27 - Petek	- Janez Zlatoust, uč. Elvira.
28 - Sobota	- Rogerij, Egidij, Odorik. Peter Nol.
29 - NEDELJA	- Frančišek Saleski, škof. Valerij.
30 - Ponedeljek	- Janez, miloščinar. Martina, dev.
31 - Torek	- Janez Bosco. Marcela, vdova.

POSVEČEN PRESV. IMENU JEZUSOVEMU

NEDELJSKI EVANGELIJI

1. Obrezovanje Gospodovo:

PO OSMIH DNEH JE BILO
OTROKU DANO IME JEZUS

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

8. Sveta Družina
Prva po razgl. Gosp.

DVANAJSTLETNI JEZUS V TEMPLJU

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

15. Druga po razgl. Gosp.

ŽENITNINA V KANI

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

22. Tretja po razgl. Gosp.

JEZUS OZDRAVI GOBAVCA

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

29. Četrta po razgl. Gosp.

VIHAR NA MORJU

1 - Sreda	- Ignacij, škof, muč.
2 - Četrtek	- Švečnica, Darovanje Gospodovo
3 - Petek	- Blaž, škof, muč.; Janez Brit.
4 - Sobota	- Andrej Korsini, škof
5 - NEDELJA	- Agata, dev., muč.
6 - Ponedeljek	- Amand, škof; Doroteja, dev., muč.
7 - Torek	- Romuald, op.; Julijana, vd.
8 - Sreda	- Janez Mat.; Juvencij, škof
9 - Četrtek	- Ciril Aleks.; Apolonija, d.
10 - Petek	- Šolastika
11 - Sobota	- Lurška Mati Božja, Adolf
12 - NEDELJA	- 7 ustanovnikov Žal. M. B.
13 - Ponedeljek	- Katarina Ricijska, dev.; Gregorij; Benigen
14 - Torek	- Valentin, muč.; Ivana Val.
15 - Sreda	- Klavdij Kol.; Favstin, muč.
16 - Četrtek	- Julijan, muč.; Onezim, škof
17 - Petek	- Francišek Kle.
18 - Sobota	- Simeon, škof, muč.; Flavijan
19 - NEDELJA	- Konrad, pušč.
20 - Ponedeljek	- Eleverij, škof
21 - Torek	- Pepin; Feliks, škof
22 - Sreda	- Pepelnica; sv. Petra stol
23 - Četrtek	- Peter Damiani, cerkv. uč.
24 - Petek	- Matija, apostol
25 - Sobota	- Valdburga, dev.
26 - NEDELJA	- Matilda, devica
27 - Ponedeljek	- Gabriel od Žal. Mat. božje
28 - Torek	- Roman; Antonija

MESEC DELA ZA KATOLIŠKI TISK

NEDELJSKI EVANGELIJI

5. Prva predpepelnična DELAVCI V VINOGRADU

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

12. Druga predpepelnična

PRILIKA O SEJAVCU

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

19. Tretja predpepelnična

JEZUS OZDRAVI SLEPCA

§§§ §

26. Prva postna

HUDIČ SKUŠA JEZUSA

1 - Sreda	- Kvatre; Albin
2 - Četrtek	- Karol Fl.; Simplicij, p.
3 - Petek	- Kvatre; Kunigunda, ces.
4 - Sobota	- Kvatre; Kazimir, sp.
5 - NEDELJA	- Janez Jožef
6 - Ponedeljek	- Perpetua in Felicita, muč.
7 - Torek	- Tomaz Akvinski, cerkv. uč.
8 - Sreda	- Janez od Boga
9 - Četrtek	- Frančiška Rim.; Gregorij
10 - Petek	- 40 mučencev
11 - Sobota	- Evlogij
12 - NEDELJA	- Gregorij Veliki, papež
13 - Ponedeljek	- Evfrazija
14 - Torek	- Matilda, kraljica
15 - Sreda	- Longin; Ludovika
16 - Četrtek	- Abraham; Harvard
17 - Petek	- Patrik, škof
18 - Sobota	- Ciril Jer., cerkv. uč.
19 - NEDELJA	- Jožef, ženin Dev. Mar.
20 - Ponedeljek	- Aleksandra, muč.
21 - Torek	- Benedikt, opat; Serapion
22 - Sreda	- Katarina Sv.; Lea
23 - Četrtek	- Viktorijan
24 - Petek	- Gabriel, arhangel
25 - Sobota	- Oznanjenje Marije Dev.
26 - NEDELJA	- Emanuel, muč.
27 - Ponedeljek	- Janez Dam., cerkv. uč.
28 - Torek	- Janez Kapistran
29 - Sreda	- Jonas in Barach
30 - Četrtek	- Janez Klimak., opat
31 - Petek	- Žalostna Mati božja

Sušec

POSVEČEN SVETEMU JOZEFU

NEDELJSKI EVANGELIJI

5. Druga postna

SPREMENENJE NA GORI

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

12. Tretja postna

JEZUS IZŽENE HUDIČA

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

19. Četrta postna

JEZUS NASITI 4000 MOŽ

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

26. Tiha nedelja

JEZUSA HOČEJO KAMENJATI

- 1 - Sobota - Hugo, škof; Valerij
- 2 - NEDELJA - Francišek Pavlanski
- 3 - Ponedeljek - Rihard, škof
- 4 - Torek - Izidor Sev.
- 5 - Sreda - Vincencij Fererski
- 6 - Četrtek - Vel. četrtek; Timotej in Diogen
- 7 - Petek - Vel. petek; Epifanij
- 8 - Sobota - Vel. sobota; Albert, škof
- 9 - NEDELJA - Velika Noč; Marija Kleofova
- 10 - Ponedeljek - Ecehiel, pr.
- 11 - Torek - Leon Vel., papež
- 12 - Sreda - Viktor
- 13 - Četrtek - Hermenegild
- 14 - Petek - Justin
- 15 - Sobota - Peter Gonz.
- 16 - NEDELJA - Bernardka Lurška
- 17 - Ponedeljek - Anicet
- 18 - Torek - Apolonij, muč.
- 19 - Sreda - Leon IX., papež
- 20 - Četrtek - Neža Montepulčanska, dev.
- 21 - Petek - Anzelm, cerkv. uč.
- 22 - Sobota - Soter in Gaj, p.
- 23 - NEDELJA - Jurij
- 24 - Ponedeljek - Fidelis Sigm., muč.
- 25 - Torek - Marko, evangelist
- 26 - Sreda - Varstvo sv. Jožefa
- 27 - Četrtek - Peter Kanizij
- 28 - Petek - Pavel od Križa
- 29 - Sobota - Peter, mučenec
- 30 - NEDELJA - Katarina Sijenska

POSVEČEN TRPLJENJU JEZUSA KRISTUSA

NEDELJSKI EVANGELIJI

2. Cvetna nedelja

SLOVESEN VHOD V JERUZ- ALEM.

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

9. Velikonočna nedelja

VSTAJENJE GOSPODOVO

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § §

16. Bela nedelja

JEZUS SE PRIKAŽE APOS- TOLOM

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

23. Druga po veliki noči

JEZUS DOBRI PASTIR

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

30. Tretja po veliki noči

ŽALOST IN VESELJE APOSTOLOV

11

1 - Ponedeljek	- Filip in Jakob ml., apost.
2 - Torek	- Atanazij, cerkv. uč.
3 - Sreda	- Najdenje sv. Križa
4 - Četrtek	- Monika
5 - Petek	- Pij V., papež
6 - Sobota	- Janez Ev. pri L. vr.
7 - NEDELJA	- Stanislav, škof
8 - Ponedeljek	- Prikazen Mihaela, arhang.
9 - Torek	- Gregorij Nac., cerkv. uč.
10 - Sreda	- Antonin, škof
11 - Četrtek	- Francisek Hier.
12 - Petek	- Nereus in tov. mučenci
13 - Sobota	- Robert Bellarmin
14 - NEDELJA	- Bonifacij, muč.
15 - Ponedeljek	- Janez Krst. de La Salle
16 - Torek	- Ubald, škof
17 - Sreda	- Paškal Bajlon
18 - Četrtek	- Krist. Vnebohod
19 - Petek	- Peter Cel.
20 - Sobota	- Bernardin Sienski
21 - NEDELJA	- Feliks Kant.; Andrej Bob.
22 - Ponedeljek	- Julija
23 - Torek	- Janez Krstnik Rosijski
24 - Sreda	- Marija Pomagaj
25 - Četrtek	- Gregorij VII, papež
26 - Petek	- Filip Neri
27 - Sobota	- Beda, cerkv. uč.
28 - NEDELJA	- Avguštin Kentenburski
29 - Ponedeljek	- Marija Magdalena Pazri, dev.
30 - Torek	- Ivana Orleanska, dev.
31 - Sreda	- Kvatre; Angela, dev.

Veliki Traven

POSVEČEN ŠMARNIŠKI KRALJICI

NEDELJSKI EVANGELIJI

7. Četrta po veliki noči

OBLJUBA SVETEGA DUHA

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

14. Peta po veliki noči

JEZUS UČI MOLITI

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

21. Šesta po veliki noči

O PRIHODU TOLAŽNIKA SVETEGA DUHA

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

28. Binkošti

PRIHOD SVETEGA DUHA

1 - Četrtek	- Kaprazij; Fortunat, spozn. av.
2 - Petek	- Kvatre; Marcel in tovariši
3 - Sobota	- Kvatre; Klotilda, kraljica
4 - NEDELJA	- Kvirin, škof
5 - Ponedeljek	- Bonifacij, škof
6 - Torek	- Norbert, škof
7 - Sreda	- Robert
8 - Četrtek	- Sveto Rešnje Telo
9 - Petek	- Primož in Felicijan
10 - Sobota	- Margareta
11 - NEDELJA	- Barnaba, apostol
12 - Ponedeljek	- Janez F.
13 - Torek	- Anton Padovanski, spozn.
14 - Sreda	- Bazilij, cerkv. uč.
15 - Četrtek	- Vid in tovariši, muč.
16 - Petek	- Srce Jezusovo
17 - Sobota	- Adolf, škof
18 - NEDELJA	- Efrem Sirski, cerkv. uč.
19 - Ponedeljek	- Julijana, dev.
20 - Torek	- Silverij, papež
21 - Sreda	- Alojzij, spozn.
22 - Četrtek	- Pavlin Nol., škof
23 - Petek	- Agripina, dev.
24 - Sobota	- Janez Krstnik
25 - NEDELJA	- Viljem, opat
26 - Ponedeljek	- Janez in Pavel, m.
27 - Torek	- Ladislav
28 - Sreda	- Irenej, škof, muč.
29 - Četrtek	- Peter in Pavel, apos.
30 - Petek	- Spomin sv. Pavla

NEDELJSKI EVANGELIJI

O PRESVETI TROJICI

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

PRILIKA O KRALJEVI ŽENIT- NINI

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § §

JEZUS SPREJEMA GREŠNIKE

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

OBILNI RIBJI LOV

1 - Sobota	- Presveta Rešnja Kri
2 - NEDELJA	- Obiskovanje Marijino
3 - Ponedeljek	- Leon II, papež
4 - Torek	- Berta, devica
5 - Sreda	- Ciril in Metod, slov. apost.
6 - Četrtek	- Izaija, prerok
7 - Petek	- Vilibald, škof
8 - Sobota	- Elizabeta, kraljica
9 - NEDELJA	- Janez Fisher in Tomaz More, muč.
10 - Ponedeljek	- Sedem bratov mučencev
11 - Torek	- Pij I, papež
12 - Sreda	- Janez Gvalbert
13 - Četrtek	- Anaklet, papež, mučenec
14 - Petek	- Bonaventura, škof, cerkv. uč.
15 - Sobota	- Henrik I, kralj
16 - NEDELJA	- Devica Marija Karmelska
17 - Ponedeljek	- Aleš, sp.
18 - Torek	- Kamil
19 - Sreda	- Vincencij P.
20 - Četrtek	- Hieronim
21 - Petek	- Prakseda, muč.
22 - Sobota	- Marija Magdalena
23 - NEDELJA	- Apolinarij, škof, muč.
24 - Ponedeljek	- Kristina
25 - Torek	- Jakob, apostol
26 - Sreda	- Ana, mati Marije Device
27 - Četrtek	- Pantaleon
28 - Petek	- Nazarij in tovariši
29 - Sobota	- Marta, devica
30 - NEDELJA	- Abdon in Senen
31 - Ponedeljek	- Ignacij Lojola

1 - Torek	- Vezi sv. Petra, apostola
2 - Sreda	- Porciunkula; Alfonz Lig.
3 - Četrtek	- Najdenje sv. Štefana
4 - Sobota	- Dominik, spozn.
5 - NEDELJA	- Devica Marija Snežnica
6 - Ponedeljek	- Spreobrnjenje na gori
7 - Torek	- Kajetan, spozn.
8 - Sreda	- Ciriak in tovariši, muč.
9 - Četrtek	- Janez Vianney, spozn.
10 - Petek	- Lavrencij, muč.
11 - Sobota	- Tiburcij, muč.; Suzana, dev.
12 - NEDELJA	- Klara, devica
13 - Ponedeljek	- Hipolit in Kasijan
14 - Torek	- Evzebij, spozn.
15 - Sreda	- Vnebozetje Marije Device
16 - Četrtek	~ Joahim, oče Mar. Dev.
17 - Petek	- Hiacint, spozn.
18 - Sobota	-- Agapit
19 - NEDELJA	- Janez Evdes
20 - Ponedeljek	- Bernard, opat
21 - Torek	- Ivana Franč. Santal, vd.
22 - Sreda	- Brez. Srce Marijino
23 - Četrtek	- Filip Benizi
24 - Petek	- Jernej, apostol
25 - Sobota	- Ludovik, kralj
26 - NEDELJA	- Zefirin, papež
27 - Ponedeljek	- Marija sedem veselj
28 - Torek	- Avgustin, cerkv. uč.
29 - Sreda	- Obglavljenje Janeza Krstnika
30 - Četrtek	- Roza Lim., devica
31 - Petek	- Rajmund, spozn.

POSVEČEN MARIJI KRALJICI NEBES IN ZEMLJE

NEDELJSKI EVANGELIJI

6. Deseta po binkoštih

PRILIKA O FARIZEJU IN CESTNINARJU

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § §

13. Enajsta po binkošti

JEZUS OZDRAVI GLUHO- NEMEGA

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

20. Dvanajsta po binkoštih

PRILIKA O USMILJENEM SAMARIJANU

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

27. Trinajsta po binkoštih

JEZUS OZDRAVI DESET GOBOVCEV

1 - Petek	- Egidij, opat
2 - Sobota	- Štefan, kralj
3 - NEDELJA	- Doroteja in tov.
4 - Ponedeljek	- Rozalija, devica
5 - Torek	- Lavrencij J., škof
6 - Sreda	- Caharija, prerok
7 - Četrtek	- Regina
8 - Petek	- Rojstvo Marije Device
9 - Sobota	- Peter Klaver, spozn.
10 - NEDELJA	- Nikolaj Toletinski
11 - Ponedeljek	- Prot in Hiacint, muc.
12 - Torek	- Ime Marija
13 - Sreda	- Mavrilij
14 - Četrtek	- Povišanje sv. Križa
15 - Petek	- Marija sedem žalosti
16 - Sobota	- Kornelij, papež; Ciprian
17 - NEDELJA	- Vtisnjenje ran sv. Franciška
18 - Ponedeljek	- Jožef Kupertino
19 - Torek	- Januarij, škof in tov. mučenci
20 - Sreda	- Kvatre; Evstahij in tov. mučenci
21 - Četrtek	- Matej, apostol in evangelist
22 - Petek	- Kvatre; Tomaz Villa, škof
23 - Sobota	- Kvatre; Linus, papež
24 - NEDELJA	- Marija Devica, rešiteljica ujetnikov
25 - Ponedeljek	- Firmin
26 - Torek	- Izak Jogues in tov. amerik. mučenci
27 - Sreda	- Kozma in Damijan, muč.
28 - Četrtek	- Venceslav, kralj, mučenec
29 - Petek	- Mihael, nadangel
30 - Sobota	- Hieronim

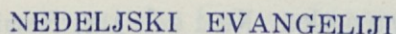

Kimavec

POSVEČEN ŽALOSTNI MATERÍ BOŽJI

NEDELJSKI EVANGELIJI

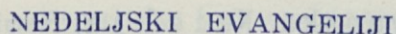
NEDELJSKI EVANGELIJI

NEDELJSKI EVANGELIJI

NEDELJSKI EVANGELIJI

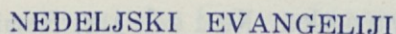
NEDELJSKI EVANGELIJI

NEDELJSKI EVANGELIJI

NEDELJSKI EVANGELIJI

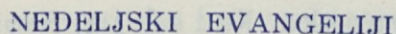
NEDELJSKI EVANGELIJI

NEDELJSKI EVANGELIJI

NEDELJSKI EVANGELIJI

NEDELJSKI EVANGELIJI

- 1 - NEDELJA - Roženvenška Nedelja; Remigij, škof
- 2 - Ponedeljek - Angeli varuhi
- 3 - Torek - Terezika Deteta Jezusa
- 4 - Sreda - Frančišek Asiški
- 5 - Četrtek - Placid in tovariši, mučenci
- 6 - Petek - Brunon, spozn.
- 7 - Sobota - Marija Devica, Kraljica rož. venca
- 8 - NEDELJA - Brigita
- 9 - Ponedeljek - Janez Leonardi
- 10 - Torek - Frančišek Borgia
- 11 - Sreda - Marijino materinstvo
- 12 - Četrtek - Vilfred
- 13 - Petek - Edvard, kralj
- 14 - Sobota - Kalist, papež
- 15 - NEDELJA - Terezija, devica
- 16 - Ponedeljek - Hedviga
- 17 - Torek - Marija Margareta Alakok
- 18 - Sreda - Luka, evangelist
- 19 - Četrtek - Peter Alkant., spozn.
- 20 - Petek - Janez Kan., spozn.
- 21 - Sobota - Uršula in tovarišice, muč.
- 22 - NEDELJA - Marija Salome
- 23 - Ponedeljek - Ignacij
- 24 - Torek - Rafael, arhangel
- 25 - Sreda - Krizant in Darija
- 26 - Četrtek - Evarist, papež
- 27 - Petek - Frumencij, škof
- 28 - Sobota - Simon in Juda apost.
- 29 - NEDELJA - Kristus Kralj; Karel, škof
- 30 - Ponedeljek - Alfonz Rodrig.
- 31 - Torek - Volbenk, škof

NEDELJSKI EVANGELIJI

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

23

1 - Sreda	- Praznik vseh svetnikov
2 - Četrtek	- Spomin vernih duš
3 - Petek	- Hubert, škof
4 - Sobota	- Karel Bor.
5 - NEDELJA	- Zaharija in Elizabeta
6 - Ponedeljek	- Lenart
7 - Torek	- Vilibrord
8 - Sreda	- Bogomir
9 - Četrtek	- Posv. bazilike božjega Odrešenika
10 - Petek	- Andrej Avelin spozn.
11 - Sobota	- Martin, škof
12 - NEDELJA	- Martin, papež in mučenec
13 - Ponedeljek	- Stanislav Kostka, spozn.
14 - Torek	- Jozafat Kunčevič, škof, muč.
15 - Sreda	- Vojteh Vel.
16 - Četrtek	- Gertruda
17 - Petek	- Gregorij Čudodelnik, škof
18 - Sobota	- Posv. c. sv. Petra in Pavla
19 - NEDELJA	- Elizabeta
20 - Ponedeljek	- Feliks
21 - Torek	- Darovanje Marije Device
22 - Sreda	- Cecilija, devica, muč.
23 - Četrtek	- Klemen, papež, muč.
24 - Petek	- Janez od Križa, spozn.
25 - Sobota	- Katarina, dev., muč.
26 - NEDELJA	- Silvester, opat
27 - Ponedeljek	- Jakob Inter.
28 - Torek	- Štefan in tov. mučenci
29 - Sreda	- Saturnin, mučenec
30 - Četrtek	- Andrej, apostol

1 - Petek	- Elegij
2 - Sobota	- Bibiana, devica, muč.
3 - NEDELJA	- Frančišek Ksaverski
4 - Ponedeljek	- Peter Zlatoust
5 - Torek	- Saba, opat
6 - Sreda	- Miklavž, škof
7 - Četrtek	- Ambrozij, škof
8 - Petek	- Brezmadežno spočetje M. D.
9 - Sobota	- Leokadija
10 - NEDELJA	- Melkijad
11 - Ponedeljek	- Damaz, papež
12 - Torek	- Marija iz Guadalupe
13 - Sreda	- Lucija, devica, muč.
14 - Četrtek	- Špiridion, opat
15 - Petek	- Valerijan
16 - Sobota	- Evzebij, škof
17 - NEDELJA	- Lazar
18 - Ponedeljek	- Pričakovanje poroda Dev. Mar.
19 - Torek	- Nemezij
20 - Sreda	- Kvatre; Dominik
21 - Četrtek	- Tomaž, apostol
22 - Petek	- Kvatre; Frančiška Kabrini
23 - Sobota	- Kvatre; Servulus
24 - NEDELJA	- Adam in Eva; Delfin, škof
25 - Ponedeljek	- Rojstvo Gospodovo
26 - Torek	- Štefan, prvi muč.
27 - Sreda	- Janez Evangelist, apostol
28 - Četrtek	- Nedolžni otročiči
29 - Petek	- Tomaž, mučenec
30 - Sobota	- Sabin
31 - NEDELJA	- Silvester, papež.

POSVEČEN PRIPRAVI NA PRIHOD GOSPODOV

NEDELJSKI EVANGELIJI

3. Prva adventna

JEZUS NAPOVE RAZDEJANJE JERUZALEMA

§ §

10. Druga adventna

JANEZ POŠLJE UČENCE H KRISTUSU

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § §

17. Tretja adventna

PRIČEVANJE JANEZA KRSTNIKA

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

24. Četrta adventna

JANEZ KRSTNIK PRIPRAVLJA POT GOSPODOVO

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

31. V osmini božiča

JEZUSOVO DAROVANJE V TEMPLJU

27

Zavetniki poklcev in njih prazniki

P. Pij, o.f.m.

ADVOKATOV
ARHITEKTOV

AVTOMOBILISTOV (šoferjev)
BANČNIH URADNIKOV
BARVARJEV
BERAČEV
BOGOSLOVCEV
BOLNIČARJEV
BOLNIČARK
BOLNIŠNIC

BRIVCEV
ČEVLJARJEV
CVETLJIČARJEV
DAVKARJEV
DEKLET
DELAVCEV (poljskih)
DESALCEV
DIJAKOV

DOBRODELNIH DRUŠTEV
DOMAČIH ŽIVALI
DRAGULJERJEV
DUHOVNIH VAJ
DUHOVNIKOV
EVHARISTIČNIH POBOŽ.
GLASBENIKOV
GLUHIH
GLUMAČEV
GROBOKOPOV
GROCERISTOV
GOSPODINJ
GOSTILNIČARJEV
GOVORNIKOV
HRIBOLAZCEV

Sv. Ivo, 19. maja.
Sv. Tomaž, 21. decembra.
Sv. Barbara, 4. decembra.
Sv. Kristofor, 25. julija.
Sv. Matej, apostol, 21. septembra.
Sv. Mavricij, 3. avgusta.
Sv. Aleš, 17. julija.
Sv. Avguštin, 28. avgusta.
Sv. Janez od Š Boga, 8. marca.
Sv. Agata, 5. februarja.
Sv. Kamil, 18. julija.
Sv. Janez od Boga, 8. marca.
Sv. Kozma in Damijan, 27. sept.
Sv. Krispin in Krispijan, 25. okt.
Sv. Doroteja, 6. februarja.
Sv. Matej, apostol, 21. sept.
Sv. Neža, 21. januarija.
Sv. Izidor, 10. maja.
Sv. Ledvina, 14. aprila.
Sv. Tomaž akvinski, 7. marca.
Sv. Katarina, 25. novembra.
Sv. Vincenc pavl., 19. julija.
Sv. Anton pušč., 17. januarija.
Sv. Eligij, 1. decembra.
Sv. Ignacij Lojola, 31. julija.
Sv. Janez Vianej, 9. avgusta.
Sv. Paškal, 17. maja.
Sv. Cecilija, 22. novembra.
Sv. Frančišek Saleški, 29. jan.
Sv. Vid, 15. junija.
Sv. Anton pušč., 17. januarija.
Sv. Mihael, 29. septembra.
Sv. Ana, 26. julija.
Sv. Amand, 6. februarja.
Sv. Krizostom, 27. januarija.
Sv. Bernard, 28. maja.

IGRALCEV
INVALIDOV
IZDELOVALCEV METEL
IZVOŠČKOV
JETNIKOV
KATOLIŠKE AKCIJE
KAMNOSEKOV
KIPARJEV
KIRURGOV
KLERIKOV
KLOBUČARJEV
KLJUČAVNIČARJEV
KMETOVALCEV
KNJIGOVEZCEV
KNJIGOTRŽCEV
KNJIŽNIČARJEV
KOVAČEV
KOSCEV
KOVINSKIH DELAVCEV
KOLARJEV
KOTLARJEV
KRMARJEV
KROJAČEV
KUCHARJEV
LEKARNARJEV
LOKOSTRELCEV
LOVCEV
MAŠNIH STREŽNIKOV
MESARJEV
MISIJONARJEV
MIZARJEV
MLADENIČOV
MLEKARJEV
MLINARJEV
MODROSLOVCEV

MORNARJEV
NERODOVITNIH
NOČNIH ČUVAJEV
NORATJEV
NOSEČIH ŽENA

OBSEDEENCEV
OGNJEGASCEV
ORGANISTOV
PEKOV

Sv. Genezija, 25. avgusta.
Sv. Rok, 17. avgusta.
Sv. Anton pušč., 17. januarija.
Sv. Fiakre, 20. avgusta.
Sv. Barbara, 4. decembra.
Sv. Frančišek asiški, 4. oktobra.
Sv. Klement, 23. novembra.
Sv. Klavdij, 8. novembra.
Sv. Kozma in Damijan, 27. sept.
Sv. Gabriel od žal. M.B., 17. feb.
Sv. Jakob apostol, 1. maja.
Sv. Dunstan, 19. maja.
Sv. Izidor, 22. marca.
Sv. Peter Celestin, 19. maja.
Sv. Janez od Boga, 8. marca.
Sv. Hijeronim, 30. septembra.
Sv. Dunstan, 19. maja.
Sv. Gervazij in Protazij, 19. jun.
Sv. Eligij, 1. decembra.
Sv. Katarina, 25. novembra.
Sv. Maver, 15. januarija.
Sv. Adjut, 1. septembra.
Sv. Homobonus, 13. novembra.
Sv. Lovrenc, 10. avgusta.
Sv. Kozma in Damijan, 27. sept.
Sv. Sebastijan, 20. januarija.
Sv. Hubert, 3. novembra.
Sv. Janez Berkman, 13. avgusta.
Sv. Anton pušč., 17. januarija.
Sv. Frančišek Ksaver, 3. decembra.
Sv. Ana, 26. julija.
Sv. Alojzij, 21. junija.
Sv. Brigita, 1. februarija.
Sv. Viktor, 21. julija.
Sv. Justin, 14. aprila.
Sv. Katarina, 25. novembra.
Sv. Mihael, 29. septembra.
Sv. Felicitas, 23. novembra.
Sv. Peter Alcantara, 19. oktobra.
Sv. Luka, 18. oktobra.
Sv. Margareta, 20. julija.
Sv. Ana, 26. julija.
Sv. Bruno, 6. oktobra.
Sv. Florijan, 4. maja.
Sv. Cecilija, 22. novembra.
Sv. Elizabeta, 19. novembra.
Sv. Nikolaj, 6. decembra.

PEVCEV
PESNIKOV

PISATELJEV
PLETILCEV KOŠAR
PLESKARJEV
PO NEDOLŽNEM OBSOJENIH
PORODNIC
POGREBNIKOV
POPOTNIKOV

POMORŠČAKOV
PRAVDNIKOV
PROTI OGNJU
PRVOOBHAJANCEV
RADIO
RIBIČEV
ROKODELCEV
ROMARJEV

RUDARJEV
SEDLARJEV
SELOV
SIROTIŠNIC
SKAVTOV
SLIKARJEV
SLEPCEV
ŠOL
SPOVEDNIKOV
STENOGRAFOV
STEKLARJEV
STROJNIKOV
SREBRARJEV
TELOVADCEV
TESARJEV
TKALCEV

TOPNIČARJEV
TRGOVCEV
TRETJEREDNIKOV
UBOŽCEV

UČENCEV
UČITELJEV
UMETNIKOV
VESOLNE SV; CERKVE

Sv. Cecilija, 22. novembra.
Sv. David, 29. decembra.
Sv. Cecilija, 22. novembra.
Sv. Frančišek Saleški, 29. jan.
Sv. Anton pušč., 17. januarija.
Sv. Jernej apostol, 24. avgusta.
Sv. Rajmond, 31. avgusta.
Sv. Ana, 26. julija.
Sv. Jožef iz Arimateje, 17. marca.
Sv. Anton pad., 13. junija.
Sv. Krištofer, 15. julija.
Sv. Kutbert, 20. marca.
Sv. Katarina, 25. novembra.
Sv. Katarina Sijenska, 30. aprila.
Sv. Tarzicij, 15. avgusta.
Sv. Mihael, 29. septembra.
Sv. Andrej apostol, 30. nov.
Sv. Jožef, 19. marca.
Sv. Aleš, 17. julija.
Sv. Jakob apostol, 25. julija.
Sv. Barbara, 4. decembra.
Sv. Krispin in Krispijan, 25. okt.
Sv. Gabriel, 24. marca.
Sv. Hijeronim, 20. julija.
Sv. Jurij, 23. aprila.
Sv. Luka, 18. oktobra.
Sv. Otilija, 13. decembra.
Sv. Tomaž akvinski, 7. marca.
Sv. Janez Nepom., 16. maja.
Sv. Genezicij, 25. avgusta.
Sv. Luka, 18. oktobra.
Sv. Ferdinand, 30. maja.
Sv. Andronij, 11. oktobra.
Sv. Sebastijan, 20. januarija.
Sv. Jožef, 19. marca.
Sv. Pavel pušč., 22. januarija.
Sv. Anastazija, 25. decembra.
Sv. Barbara, 4. decembra.
Sv. Frančišek asiški, 4. oktobra.
Sv. Ludovik Francoski, 19. nov.
Sv. Anton pad., 13. junija.
Sv. Lavrenc, 10. avgusta.
Sv. Aka, 27. novembra.
Sv. Gregor, 12. marca.
Sv. Katarina bobonska, 9. marca.
Sv. Jožef, 19. marca.

ŽEBLJARJEV
ŽELEZOLIVARJEV
ZIDARJEV
ZGUBLJENIH REČI
ZKANSTVENIKOV
ZOBOZDRAVNIKOV
ZRAKOPLOVCEV

ŽURNALISTOV
ZVEZDOSLOVCEV
V OBUPNEM POLOŽAJU

Sv. Vincent, 22. januarija.
Sv. Amand, 6. februarija.
Sv. Jurij, 23. aprila.
Sv. Sebastijan, 20. januarija.
Sv. Martin, 11. novembra.
Sv. Krištofer, 25. julija.
Sv. Doroteja, 6. februarija.
Sv. Rafael, 24. oktobra.
Sv. Nikolaj, 6. decembra.
Sv. Peter Klaver, 9. sept.
Sv. Pantaleon, 27. julija.
Sv. Rafael, 24. oktobra.
Sv. Klavdij, 7. septembra.
Sv. Barbara, 4. decembra.
Sv. Vincencij Fer., 5. aprila.
Sv. Anton pad., 13. junija.
Sv. Albert, 15. novembra.
Sv. Apolonija, 9. februarija.
Lavretanska Mati Božja, 10. dec.
Sv. Terezija, 3. oktobra.
Sv. Frančišek saleški, 29. jan.
Sv. Dominik, 4. avgusta
Sv. Juda Tadej, 28. oktobra.

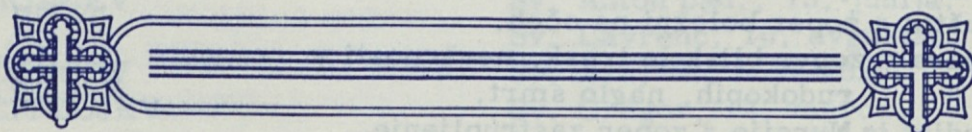
§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

Priporočajmo se!

Sv. Alard = zoper tifus in vročinsko bolezen.
Sv. Alojzij = ohrani čistost, bolezní na očeh.
Sv. Amalberga = zoper rane in vročine.
Sv. Anastazij = zoper glavobol.
Sv. Andrej = zoper revmatizem in bolezní v grlu.
Sv. Anton avelinski = zoper srčno napako.
Sv. Anton padovanski = zoper nevarnost na morju in da se najdejo
zgubljene stvari.
Sv. Apolonija = zoper zobobol.
Sv. Arnulf = za povrnjenje ukradenih reči.
Sv. Avguštin = zoper bolezní na očeh.
Sv. Barbara = zoper blisk in tresk, nevarnosti v
rudokopih, naglo smrt.
Sv. Benedikt iz Nursije = zoper zastrupljenje.
Sv. Blaž = zoper bolezní v grlu.
Sv. Kadoc = zoper ušesne bolezní in gluhost.

Sv. Kazimir = zoper kugo.
 Sv. Katarina = zoper ustne bolezni.
 Sv. Krištofer = zoper avtomobilske nesreče.
 Sv. Klara = zoper bolezni na očeh.
 Sv. Kolumban = zoper izgubo razuma.
 Sv. Dionizij = zoper glavobol.
 Sv. Dimpna = zoper živčne bolezni.
 Sv. Elizabeta portugalska = za mir.
 Sv. Erazem = zoper bolezni v drobovju.
 Sv. Eulaliya = zoper sušo.
 Sv. Frančišek Borgija = zoper potres.
 Sv. Genezij = zoper mrzlico.
 Sv. Jurij = zoper vročinsko bolezen.
 Sv. Gervazij in Protazij = zoper tatove.
 Sv. Giles = zoper božjast, živčne bolezni in neplodovitnost.
 Sv. Hadrijan = zoper kugo in nalezljive bolezni.
 Sv. Hermenegild = zoper sušo in povodenj.
 Sv. Hirarij = zoper kačji pik.
 Sv. Hubert = zoper strah pred vodo.
 Sv. Jakob = zoper revmatizem.
 Sv. Janez = zoper blisk, točo in kužne bolezni.
 Sv. Lovrenc = zoper ogenj in trganje v ledju (lumbago).
 Sv. Liberij = zoper žolčne kamne.
 Sv. Lucija = zoper bolezen na očeh, grlu; zoper krvotok in kužne bolezni.
 Sv. Marko = zoper točo in slabo vreme.
 Sv. Mavricij = zoper krčne bolezni.
 Sv. Maver = zoper protin.
 Sv. Pantaleon = zoper jetiko.
 Sv. Pavel = zoper kačji pik in viharje.
 Sv. Peregrin = zoper raka.
 Sv. Rajmond = zoper ogovarjanje.
 Sv. Servelij = zoper kap.
 Sv. Stanislav Kostka = zoper naglo in neprevideno smrt.
 Sv. Terezija Avilska = zoper glavobol.
 Sv. Timotej = zoper želodčne bolezni.
 Sv. Trifon = zoper golazni.
 Sv. Vid = zoper božjast in živčne bolezni.
 Marija Pomagaj = za vse potrebe.

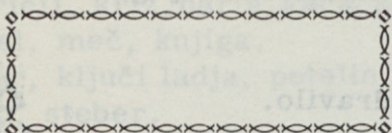

Znaki svetnikov

P. Pij, o. f. m.

Mnogi svetniki in svetnice imajo posebne znake, katere označi da so imeli v življenju ali posebno pobožnost, ali pa se drugače odlikovali, da jih sv. Cerkev posebno počasti. Znaki evangelistov značijo da so pisali svete evangelije. Sv. Evangelis Matej ima otroka poleg sebe in začne svoj. sv. evangelij z rodovnikom Jezusa Kristusa. Sv. Marko ima Leva, ker njegov sv. evangelij se začne z misijonskim delom sv. Janeza Krstnika, "glas vpijočega v puščavi." Sv. Luka ima vola poleg sebe, ker začne svoj evangelij z žgavno daritvijo, juncev in volov. Znak svetega Janeza evangelista je orel, ker njegov evangelij se začne v nebesih, in kakor orel leti v sinje višave, tako hiti pogled evangelista v nebo, ker vidi in potem piše: "V začetku je bila beseda..."

Tako imajo mnogi svetniki svoja znamenja ali znake, katere nosijo; naštejemo jih le nekoliko:

Sv. Agata, klešče in pajčolan.

Sv. Neža, jagnje.

Sv. Ambrož, čebele, grlica, vol, pero.

Sv. Andrej, ap., poševen križ.

Sv. Angela, lestva, plašč.

Sv. Ana, vrata.

Sv. Anton pušč., zvonček, svinja.

Sv. Anton pad., Jezušček, kruh, knjiga, lilija.

Sv. Avguštin, golob, otrok, školjka in pero.

Sv. Barbara, stolp, palma, kelih in top.

Sv. Barnaba, kamenja, sekira, sulica.

Sv. Jernej, nož, v rokah drži svojo odrto kožo.

Sv. Benedikt, razbita posoda, krokar, zvonček, križ, čopič.

Sv. Bernardin, sv. Krizmo.

Sv. Bernard, pero, čebele, ordoje križanja Kristusovega.

Sv. Blaž, sveče, železne grablje.

Sv. Bonaventura, sv. obhajilo, ciborij, kardinalski klobuk.

Sv. Bonifacij, hrast, sekira, knjiga, lisica, bič, krokar, meč.

Sv. Bruno, kelih.

Sv. Katarina, kolo, jagnje, otrok, meč.

Sv. Katarina iz Rike, prstan, krono, križ.

Sv. Katarina, sijenska, sv. Rane, križ, prstan, lilija.

Sv. Katarina švedska, košuta, lilija, romarska obleka, križ, cerk-
 vica v rokah.
 Sv. Karol Boromej, sv. obhajilo, grb na katerem je napis "humili-
 tas."
 Sv. Krištofer, velikan, struga, drevo, Kristus na njegovih ramah.
 Sv. Klara, monštranca.
 Sv. Koleta, jagnje, ptiči.
 Sv. Kozma in Damijan, steklenica za zdravilo.
 Sv. Ciril Jeruzalemski, knjiga.
 Sv. Dominik, rožni venec, zvezda.
 Sv. Doroteja, cvetljice, sadje.
 Sv. Edmund, pušica, meč.
 Sv. Elizabeta ogrska, milodar, cvetljice, kruh, reveži, vrč.
 Sv. Frančišek Asiški, srna, volk, ptiči, ribe, rane.
 Sv. Frančišek Ksav., križ, zvonec, čoln, črnc.
 Sv. Genovefa, kruh, ključi, košuta, sveča.
 Sv. Jurij, zmaj.
 Sv. Jera, krona, sveča, lilija.
 Sv. Gervazij in Protazij, bič, palica, meč.
 Sv. Helena, križ.
 Sv. Hilarij, palica, pero, otrok.
 Sv. Ignacij, sv. obhajilo, plašč, knjiga, prikazanje Jezusovo.
 Sv. Izidor, čebele, vola vprežena v pljug, pero.
 Sv. Jakob, popotna palica, školjka, ključ, meč.
 Sv. Jakob ml., mera, helebarda, kij.
 Sv. Jeronim, lev.
 Sv. Krizostom, čebele, golob, pero.
 Sv. Janez od Boga, miloščina, srce, trnjeva krona.
 Sv. Janez Krstnik, jagnje, glava v skledi, živalska koža.
 Sv. Janez Ev., orel, kelih, kotel, oklep.
 Sv. Jožef, Jezušček, lilija, palica, žaga, sekira, merilo.
 Sv. Juda, meč, kvadrat, kij.
 Sv. Justin, sekira, meč.
 Sv. Lovrenc, križ, knjiga, raženj.
 Sv. Liborij, pesek, pav.
 Sv. Ludvik, trnjeva krona in žebli.
 Sv. Lucija, vrv, oči na krožniku.
 Sv. Luka, vol, knjiga, čopič, paleta.
 Sv. Margareta, zmaj.
 Sv. Marta, blagoslovljena voda, zmaj.
 Sv. Matija, sekira, meč, sulica.
 Sv. Matevž, podoba človeka, mošnja sulica.
 Sv. Mavricij, tehtnica, lopata, berglje.
 Sv. Mejnard, dva krokarja.
 Sv. Mihael, tehtnica, bandero, meč, hudoba.

Sv. Monika, pas, solze.
Sv. Nikolaj, knjiga, tri jabolke.
Sv. Ozvald, golob, hudobec, cerkev, kamen, ladja.
Sv. Patricij, križ, harfa, kača, krstni kamen, hudobec, detelja.
Sv. Pavel, meč, knjiga.
Sv. Peter, ključi ladja, petelin.
Sv. Filip, steber.
Sv. Rok, pes, kruh, angelj.
Sv. Roza, trnjeva krona, sidro, mesto.
Sv. Sebastjan, pšice, krona.
Sv. Simon, žaga, križ.
Sv. Terezija D.J., križ, rože.
Sv. Tomaž, sulica, sekira.
Sv. Tomaž akvinski, kelih, monštranca, golob, vol.
Sv. Uršula, ladja, ogrinjalo, pšica.
Sv. Vincencij pavl., otroci.
Sv. Vincencij fer., prižnica, kardinalski klobuk, trompeta, suženj.
Sv. Urh, vinograd, grozd.

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

Zavetniki dežel

ALSAC
ARGENTINIJA
ARMENIJA
ANGLEŠKA
BASUTOLAND
BELGIJA
BORNEO
BRAZILIJA
ČEŠKA
CANADA
CHILE
ČEHOSLOVAŠKA
DANSKA
EKVADOR
FINSKA
FRANCIJA

GRŠKA
HOLANDSKA

Sv. Odilo
Naša ljuba Gospa lujanska
Sv. Gregor
Sv. Jurij
Presv. Srce Marije
Sv. Jožef
Sv. Frančišek Ksav.
Brezmadežno Spočetje M.D.
Sv. Venceslav; sv. Ljudmila
Sv. Jožef; sv. Ana
Sv. Jakob; Karmelska Mati Božja
Sv. Venceslav; sv. Janez Nepo.
Sv. Anschar
Presv. Srce Jezusovo
Sv. Henrik
Vnebozetje Marije; sv. Terezija;
sv. Ivana d'Arc
Sv. Nikolaj iz Mire
Sv. Vilibrord

NEKOC JE SEDEL sveti Francisek na storu ob gozdnem parobku in premisljeval o božji ljubezni. Glasno civkanje ga je zmotilo. Glej! Velika jata ptickov se je spustila z drevesnih kron, med veselim zvrzolenjem letala okrog meniha in mu sedala na glavo, rame in kolena. Crni kos, pisani scinkavcki, beli golobcek in temna lastovica....In se in se! Da, celo rjavi beracek vrabcek se je ojunacil, priletel k svetnikovemu obrazu in mu s svojim kljunckom podaril poljubcek.

"Moji ljubi bratci, ki hvalite s svojim petjem dobrega Stvarnika! Gospod vas blagoslovil!..." se je smehljaj sveti Francisek in dvigal roko v blagoslov. Ali si moremo predstavljati lepso sliko?

V tem hipu so prisli po gozdni poti Manjsi bratje ter s svojim glasnim govorjenjem zmotili Franciskove goste.

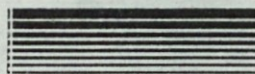
"Civ, civ, civ, civl..." je se enkrat odjeknilo med stoletnimi drevesi, nato pa so pevcki zafrfotali s krili. Dvignili so se v zrak in glej: njihova jata je napravila pod nebom obliko kriza. Cez nekaj casa pa so razleteli na vse strani in izginili kot drobne pike v sinji daljavi.

Francisek je se enkrat dvignil desnico v blagoslov odhajajocim ljubljencem. Nato pa se je okrenil k doslim bratom in spregovoril: "Ste vi deli jato veselih bratcev ptickov? Podoba so nas, Manjsih bratov. Tudi mi smo tako revni kot oni in zanasamo se le na bozjo dobroto. Tudi nase znamenje je – kakor je bilo znamenje njihove jate – Gospodov kriz. In kakor so se pticki razbezali na vse strani, tako bomo tudi mi preplavili sirno zemljo. Kjer jece neumrljive duse v verigah greha, tja mora Manjsi brat, da obrise solze in vodi nazaj k Bogu, k Bogu..."

Svetnik se je blazeno zamaknil – – –

V službi velikega Kralja

P. Bazilij. o.f.m.

KRATKA legenda je to, ki jo je sestavila preprosta duša, hvalezna svetemu Francisku za vse, kar je dal clovestvu. Vendar je v njej tudi jedro resnice: Franciskovi sinovi so se, kakor v legendijata ptickov, zares razšli po vsem svetu, vrsit svoj apostolat sončnega veselja in dejavne ljubezni. Franciskov duh je zajel – kakor do tistikrat duh nobenega redovnega ustanovitelja – mnozico preprostih in učenih, revnih in bogatih, slavnih po imenu in neznatnega rodu, ki so s svojim očetom Franciskom hiteli iz dezele v dezelo kot "glasniki velikega Kralja".

Ves svet je bil njihov dom. V dezelah, kjer se dvigajo pod nebo mocne kupole in visoki stolpi stoletnih katoliških cerkva, so nasli franciskani takoj dovolj dela. Treba je bilo tolaziti uboge, spominjati na vest bogate, oboje pa znova vzgati v ljubezni bozji. Pa tudi v kraje, kjer se je nekdanja globoka vera omajala in se je pretrgala zveza z vecnim mestom in Kristusovim namestnikom, so odhajali Franciskovi sinovi in vracali zasle Rimu. Bosenski skof je o teh apostolih leta 1451. napisal besede: "V katere koli pokrajine pridejo Franciskani, izgine krivoverstvo, kot se na soncu stopi vosek..."

Sveti
Frančišek
razpošilja
misijonarje

Se vec! Apostolska gorecnost svetega Franciska in njegovih sinov je pokazala na prostrani svet, kamor se ni stopil sejalec bozjih milosti – na MISIJONE. Saj si je svetnik izbral zivljenje po sve-

tem evangeliju. Tako je nujno postala njegova življenjska smernica tudi Gospodova zapoved: "Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsemu stvarstvu" (Mr. 16, 15).

Poglejmo malo to slednjo, veličastno misijonsko nalogo frančiškanskega reda, o kateri na splošno širši krogi tako malo vedo. Saj je bilo redu dolgo časa dovolj, da je vedel za veliko delo Gospod žetve sam; če pozna naše misijone svet mu je bilo vseeno. To je lepa čednost, saj preglasna propaganda kaj lahko zavede na stranpota, kjer čast božja ne igra več glavne vloge. Toda nepoznanje frančiškanskega misijonskega dela je često rodilo podcenjevanje, ki tudi v našem času ni popolnoma izginilo, da ne omenim razna "zgodovinska dejstva", ki pa ne odgovarjajo resnici. Tako je bil red prisiljen pokazati, kaj pomeni misijonom.

Sklenil sem na nekaj skromnih straneh o tem pokramljati s svojimi ameriški rojaki.

Slovenski pregovor pravi: "Jabolko ne pade daleč od drevesa!" Ali z drugimi besedami: Kakršen oče, takšen sin! Vedno to ne bo držalo, a navadno bo le res, da očetova vzgoja odločilno vpliva na otroke. Torej se najprej ustavimo pri očetu Frančišku, ustanovitelju Manjših bratov!

Prav nič ne pretiravajo oni cerkveni zgodovinarji, ki tega priljubljenega svetnika označujejo z imenom...

OČE

NOVODOBNEGA MISIJONSTVA

KAKOR je Frančiškova pojava prinesla v tedanji zmaličeni svet nekaj čisto novega, dvignila iz prahu ohromelo krščanstvo in po besedah papeža Pija XI. "popolnoma prenovila obličje Cerkve", tako je njegov apostolski in katoliški

duh s svojo neprecenljivo močjo nujno posegel tudi na misijonsko polje. Da, z njim se je pričela NOVA DCBA misijonov.

Katoličani so v svojem tisočletnem misijonskem delu postali trudni. Evropski narodi so sprejeli vero in se ustalili. Poleg tega je v Frančiškovem času grozila turška nevarnost. Preko vseh katoliških dežel je zadonel navdušenklic križarskih vojn, ki pa ga ne moremo imenovati misijonsko gorečnost. Križarjem je šlo v prvi vrsti za osvobojenje Svete Dežele ter za obrambo katoliške Evrope in to se je zdelo vsem poglavitna naloga časa. Poleg tega se je idealnim namenom pridružil dobičkaželjni duh posameznikov, ki je stremel za vsem drugim kakor pa za čast božjo. Moral je stopiti na plan Frančišek in znova začeti z velikim misijonskim poslanstvom svete Cerkve.

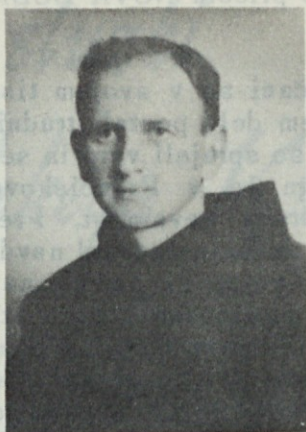
Frančišek je bil...

MISIJONAR

MODIL JE v misijonski gorečnosti in pripravljenosti na mučenstvo z zgledom pred svojimi sinovi. Že leta 1212., komaj tri leta po papeškem potrjenju reda Manjših bratov, se je vkrcał na ladjo, ki naj bi ga ponesla proti Orientu. Tudi on je hotel doprinesiti svoj delež pri osvoboditvi Gospodovih krajev, a drugače kakor križarji. "Saracene bi bilo treba spreobrniti, pa bo Sveta Dežela rešena za vedno," je bila njegova optimistična zamisel. Toda Bog je hotel drugače. Ladjo je vihar zanesel na dalmatinsko obalo in Frančišek se je moral žalosten vrniti v Italijo. Morda je tistikrat videl tudi našo slovensko domovino?

A gorečnost mu ni dala miru. Že naslednje leto se je vnovič odpravil v misijone. Tokrat je bil njegov cilj Maroko. Peš se je podal s skupino bratov na

P. Bazilij, o. f. m.
pisatelj tega članka
ki ga pričakujemo v
kratkem, da pride
v lemontsko Brezje

dolgo pot preko Francije. Toda na španskih tleh je hudo zbolel in v boleznih sprevidel, da križa božje načrte. Vrnil se je domov, kjer ga je mladi red v naslednjih letih močno potreboval.

Človek bi mislil, da bo svetnik po dveh neuspehih vendarle opustil misel na misijone in morebitno mučeniško palmo. Toda ne! Frančišek je ohranil svojo gorečnost in ko se mu je leta 1219. zopet ponudila ugodna prilika, je ni hotel zamuditi. V Ankoni se je vkrcal na križarsko ladjo in srečno pristal v Siriji. Tam je razposlal svoje brate po dva in dva preko dežele, sam pa se z bratom Iluminatom odpravil za križarji proti Egiptu. Pred obleganim Damietom je odšel iz krščanskega tabora – pred poveljnika islamske vojske, sultana Melek-el-Kamela.

Ni to preprosta legenda, kakor ona o ptičkih, ampak zgodovinsko dejstvo, o katerem pričajo Frančiškovi sodobniki. Preprosti menih se je pojavil v turškem taboru, kjer so ga peljali pred sultana. In ta je – proti pričakovanju – mirno

poslušal Frančiškovo vabilo, naj sprejme vero v križ, za katero si upa celo skozi ogenj... Frančišek ni uspel, toda s svojim prepričanjem in junaškim nastopom je vzbudil v zagrizenem sovražniku krščanstva tako občudovanje, da mu ni storil nič žalega, da si je bila za vsako glavo kristjana razpisana visoka nagrada. Še več! Za njegov pogum ga je hotel celo obdarovati in končno je Frančiška v spremstvu svoje telesne straže poslal nazaj v krščanski tabor.

Neuspeh je svetnika potrl. Njegovi načrti za spreobrnjenje Saracenov so bili pokopani. Je pa zato Frančišek obiskal Gospodove kraje in jih sprejel v svoje posebno varstvo. In ko je leta 1291. padel Akkon, poslednja krščanska trdnjava za obrambo Palestine, ter ni niti en križar ostal na braniku, so v Orientu ostali preprosti, neoboroženi Frančiškovi sinovi, dokler niso drug za drugim popadli pod turškimi meči. Vrnili so se čez štiriinštirideset let (1335.) kot "čuvarji Svete Dežele", od papežev potrjeni varuhi svetih krajev. S svojimi junaškimi deli ljubezni in potoki mučeniške krvi so ohranili mesta, po katerih je hodila Gospodova noga, katoliški Cerkvi.

varuhi svetih krajev. S svojimi junaškimi

Frančišek je bil tudi misijonski...

ORGANIZATOR

ČE NI S SVOJIM misijonskim potovanjem dosegel spreobrnjenje Saracenov, je vendar njegov zgled vzbudil tudi v drugih novo misijonsko delavnost. A svetnik je šel še dalje. Ni hotel, da bi bila misijonska gorečnost zgolj osebna zadeva posameznikov, ampak je – kakor ves svoj značaj – tudi svoj apostolski ogenj prenesel v redovno ustanovo.

"Gospod nas ni poklical v red, da bi v miru delali zgolj v domovini, v naročju svojih dragih ter le za svoje zveličanje.

On hoče, da ponesete Njegovo ime narodom in kraljem..." je nekoč dejal bratom. Z lepšimi besedami pač ne bi mogel izraziti misijonskega poslanstva svojega reda.

Že sam je razposiljal brate v vse tedaj znane misijonske dežele. Se je ohranjen preprosta obediencia (t.j. pismo poslanstva), ki jo je svetnik napisal enemu izmed svojih misijonarjev. In kako se je Frančišek otroško veselil prvih mučeniških cvetov svojega reda ter jih vsem stavil za zgled!

Koliko so misijoni veljali svetemu Frančišku, nam priča deljstvo, da so Manjši bratje že na generalnem zborovanju leta 1217. sklepali tudi o zunanjih misijonih. Ko se je ustanovitelj vrnil s potovanja po Orientu, so na kapitlju to nalogo se točneje določili. Da bi pa red kakor koli od nje ne odstopil, najdemo misijonsko zapoved tudi v prvih pisanih redovnih pravilih. Razumljivo, da sveti Frančišek tudi pri pisanju končnoveljnega in spapeško bulo potrjenega Vodila Manjših bratov, ki je v rabi še danes, ni mogel preko misijonske dolžnosti. Misijonom je posvetil dvanajsto poglavje, v katerempove v kratkih, a jasnih besedah, "naj prosijo vsi bratje, ki bi hoteli po božjem navdihnjenju med Saracene in druge nevernike, dovoljenja svojih provincialnih ministrov. Ministri pa naj dovolijo samo tistim, ki so po njih sodbi sposobni za to poslanstvo..."

S tem je dal sveti Frančišek slehernemu Manjšemu bratu možnost, da pohiti po njegovem zgledu za misijonskim idealom. Obenem pa je s pogojem o dovoljenju predstojnikov preprečil, da bi odhajali v misijone nesposobni, ki bi apostolskemu delu svete Cerkve ne prinašali zaželenih sadov. Z misijonskim poglavjem Vodila je podaril svojim sinovom dragoceno zapuščino, TEMELJ, na katerem se je mogla dvigniti veličastna stavba frančiškanskih misijonov. S tem pa, da ga je položil v pravila kot PRVI izmed ustanoviteljev redov, je

postavil svojo istanovo na celo poznejšim misijonskim družbam.

Ali pa so sinovi prav razumeli in sprejeli veliko zapuščino svojega očeta? Se niso morda ustrašili dolžnosti in naporov, ki so z njo v zvezi, ali vsaj popustili v prvotni gorečnosti za širjenje Kristusovega kraljestva?

Vzemiva, dragi moj, v roke misijonsko zgodovino katoliške Cerkve in jo bežno prelistajva! Pohitiva prav površno...

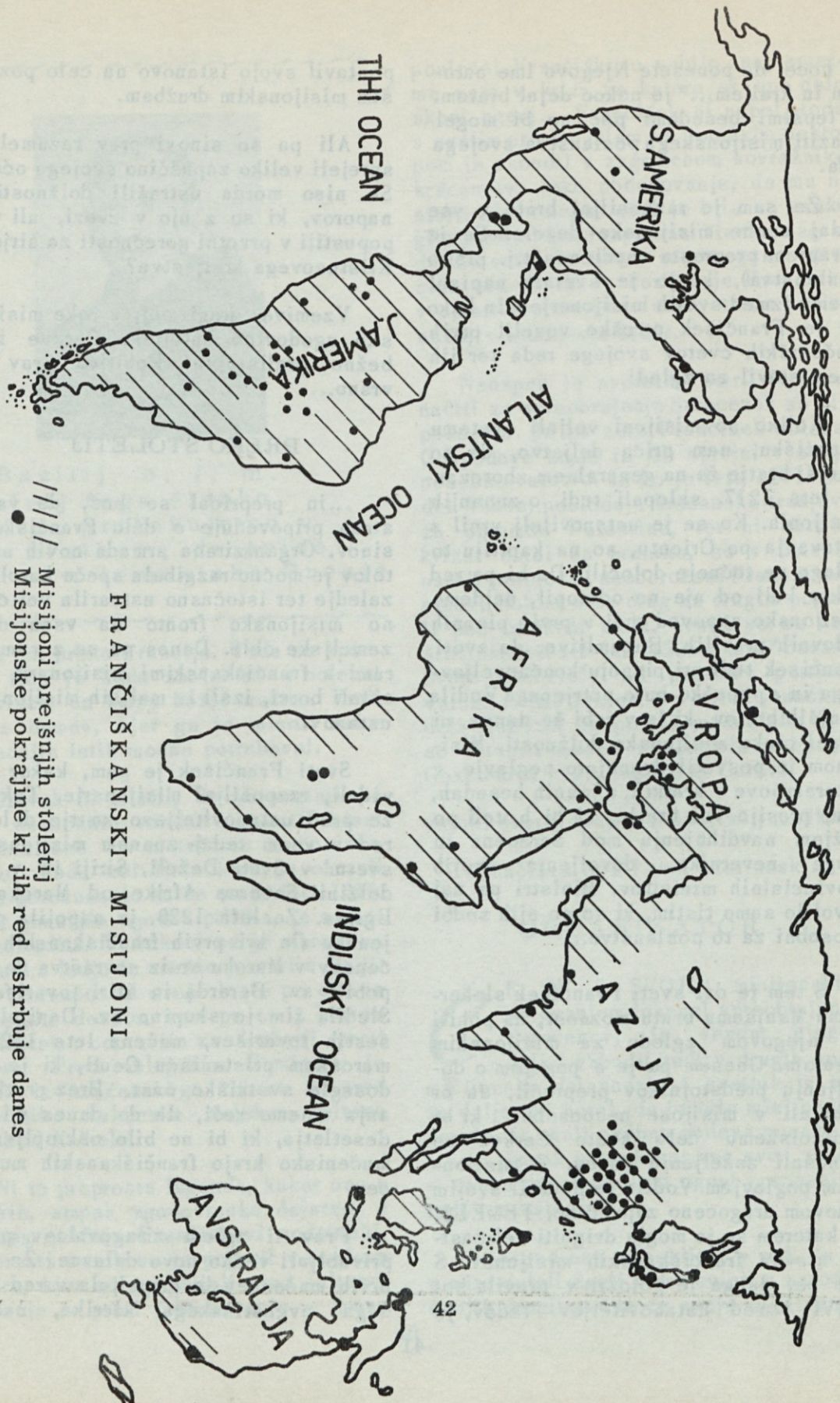
PREKO STOLETIJ

...in prepričal se boš, da vsaka stran pripoveduje o delu Frančiškovih sinov. Organizirana armada novih apostolov je močno razgibala speče katoliške zaledje ter istočasno ustvarila veličastno misijonsko fronto na vseh delih zemeljske oble. Danes pa se z ramo ob rami s frančiškanskimi misijonarji bore ostali borci, izšli iz maljših misijonskih ustanov.

Sveti Frančišek je sam, kakor smo videli, razposiljal misijonarje. Tako je že pred ustanoviteljevo smrtjo deloval red v vsem tedaj znanem misijonskem svetu: v Sveti Deželi, Siriji in v vsej dolžini Severne Afrike od Maroka do Egipta. Ze leta 1220. je napojila misijonska tla kri prvih frančiškanskih mučencev: v Maroku so iz sovraštva do vere pobili sv. Berarda in štiri tovariše. Sledila jim je skupina sv. Danijela in šestih tovarišev, mučena leta 1227. v maroškem pristanišču Ceuti, ki je tudi dosegla svetniško čast. Brez pretiravanja smemo reči, da do danes ni bilo desetletja, ki bi ne bilo oškropljeno z mučenisko krvjo frančiškanskih mučencev.

Prav ti zgledi zmagovalcev pa so privabljali vedno nove delavce. Že smrt prvih mučencev je pripeljala v red mlađega avguštinskega klerika, našega

priljubljenega svetnika Antona Padovanskega. Tudi on se je z željo po mučeništvu odpravil v misijone, pa se je moral zaradi bolezni vrniti v Evropo.

Obrnimo novo stran! Bl. Rajmund Lullus je že v trinajstem stoletju prišel na misel, da bi bilo treba vse misijonsko delo svete Cerkve postaviti na organizacijske temelje. Zato ga upravičeno imenujejo predhodnika današnje Propagande. Na Majorki je ustanovil PRVI misijonski kolegij, ki naj bi vzgojil misijonarje za pokristjanjenje mohamedanske Afrike in dal misijonskim kandidatom tudi temeljito poznanje arabskega jezika. Žal njegovih veliko-poteznih načrtov takrat v Rimu niso sprejeli in

karpinski leta 1246. došel na tatarski dvor in za njim se je leta 1254. odpravil na isto pot Viljem Ruysbroeck, katerega potopisimenujejo zgodovinarji "mojstrsko zemljepisno delo srednjega veka."

Še bolj se je povečala delavnost pod prvim frančiškanom na papeškem prestolu, Nikolajem IV., ki je v svojem kratkem vladanju (1288-1292.) razposlal po misijonarjih nad 2000 apostolskih pisem na vse strani. Frančiškani so dobili nova polja dela na severu med se poganskimi Litvanci in med Mongoli v notranjosti Rusije. Leta 1291. so poskušali s potovanjem okrog Afrike doseči Indijo in istega leta se je odpravil na Daljni Vzhod PRVI KITAJSKI MISIJO-

Vse redovne družine sv. Frančiška Asiškega imajo po zadnji statistiki 5.604 božjih služabnikov, od katerih je 3.345 mučencev in mučenk ter 2.259 spoznavalcev, devic, svetih vdov in spokornic. Moških je od teh božjih služabnikov 4.852, žensk 752. Če jih razdelimo po treh redovih svetega Frančiška, jih pripada:

PRVEMU REDU (frančiškanom, kapucinom, minoritom) 4.293

DRUGEMU REDU (klarisam in drugim ženskim vejam) 492

TRETJEMU REDU, svetnemu in regularnemu, ter raznim bratovščinam sv. Frančiška pa 819.

Od vseh teh božjih služabnikov jih že 380 uživa javno češčenje: 98 Frančiškovih sinov in hčera je bilo proglašanih svetnikom, 230 pa blaženim. V našem času teče okrog 300 procesov za proglasitev blaženim oz. svetim.

tako je krasno delo, na katerem zida današnja misijonska organizacija svete Cerkve, po dvajsetih letih žalostno propadlo. Rajmund Lullus pa je leta 1315. umrl mučeniške smrti na misijonskem potovanju po Severni Afriki.

Vsem zgodovinarjem so znana imena preprostih Frančiškovih sinov, ki so jih papeži pošiljali...

NA TUJE DVORE

...in so bili PRVI, ki so prinesli poročila o daljnih, skoraj popolnoma neznanih deželah. Tako je Janez Pian-

NAR - bl. Janez Montekorvinski. Po triletnem potovanju, med katerim je leto in pol deloval v Indiji, je dosegel kitajsko prestolnico Kambalek (današnji Peking), si pridobil naklonjenost cesarja Timurja in zlasti s slovesnim bogoslužjem krepko zastavil plug v pogansko ledino. Tudi je prevedel v jezik domačinov psalme in sveto pismo nove zaveze. Dobil je nekaj sodelavcev in bil od papeža imenovan za nadškofa in patriarha Vzhoda.

Izmed sodelavcev moramo posebej omeniti bl. Oderika Pordenonskega, ki je domala vseh dvanajst misijonskih let

(1318-1330.) potoval in krstil na tisoče poganov. Bil je prvi Evropejec, ki je prišel v Tibet. Svojo pot je opisal v znameniti knjigi "Čuda sveta".

Žal je prvi kitajski misijon po patriarhovi smrti vsled preganjanj žalostno zamrl. Znova so ga začeli graditi šele jezuitski misijonarji, ki so proti koncu 16. stoletja prišli kot astronomi na kitajski dvor.

Leta 1321. so v Prednji Indiji umrli mučeniške smrti bl. Tomaz Tolentinski in trije tovariši. Prav tako je zgodovina misijonov v Perziji, Sveti Deželi in na Balkanu, kamor so vedno huje pritiskali mohamedanci, v tem in naslednjem stoletju pisana z mučeniško krvjo Frančiš-

ja. Leta 1490., pet let po odkritju, pa je videl prve misijonarje tudi Kongo, zelo verjetno iz vrst Frančiškovih sinov. Za pionirje prvih desetletij naslednjega stoletja pa zanesljivo vemo. Važna je nova skupina osvajalcev Konga, sestavljena iz članov več redovnih družb, ki je neznano deželo prodrla leta 1777. Vodil jo je frančiškan in poznejši škof, p. Rafael de Castello de Vide. Leta 1500. je že stal frančiškanski samostan v Mozambique in leta 1559. je tekla mučeniška kri p. Frančiška na Rtu dobre nade. Pohod šestih frančiškanov na Madagaskar leta 1660. pa se je zaradi napada morskih roparjev ponesrečil.

Odkritje Amerike – nov polet misijonske delavnosti! Že z drugim potova-

Zanimivo je pogledati, koliko služabnikov božjih so dobili otroci sv. Frančiška v posameznih stoletjih obstoja svojih ustanov:

TRINAJSTO STOLETJE, 674 oltarnih kandidatov
ŠTIRINAJSTO STOLETJE, 350 kandidatov
PETNAJSTO STOLETJE, 607 kandidatov
ŠESTNAJSTO STOLETJE, 1.784 kandidatov
SEDEMNAJSTO STOLETJE, 993 kandidatov
OSEMNAJSTO STOLETJE, 382 kandidatov
DEVETNAJSTO STOLETJE, 163 kandidatov
DVAJSETO STOLETJE (prvih 50 letih), 654 kandidatov.

kovih sinov. Toda tudi mučeništvo ni moglo pogasiti misijonskega ognja, pač pa je prav po njem še više vzplametil.

Novo, cvetočo misijonsko pomlad so prinesla številna...

ODKRITJA

KANARSKI otoki so že leta 1402. pozdravili prvega misijonarja, p. Petra Bontiera, nekaj desetletij pozneje pa jih je posvetilo zgledno življenje sv. Didaka. Frančiškani so poskušali prodreti v neraziskano Afriko, kjer razen v Etiopiji, Egiptu in po dolžini severne obale doslej še niso imeli misijonov. Tako je leta 1462. sprejela prvega misijonarja Gvine-

njem frančiškanskega tretjerednika Kristofa Kolumba (1493.) so prišli Frančiškovi sinovi tudi med otroke ameriških pragozdov, da jih branijo pred nasilnimi tujci in jim podarijo vero ljubezni in miru. Od takrat Amerike niso več zapustili. Da, brez pretiravanja lahko rečemo, v najtesnejši zvezi s serafinskim redom.

Frančiškanski misijonar je leta 1500. daroval prvo sveto mašo na brazilskem ozemlju. Šestnajst let pozneje je videla prvega misijonarja Venezuela, nato Peru, Argentina, Paragvaj, Urugvaj... Tri leta po odkritju Meksike (1522.) so frančiškani tudi tu zasadili križ. Misijon je zacvetel zlasti pod škofom p. Janezom Zumarragom, "velikim braniteljem Indijancev", kakor so ga imenovali domačini.

Obisk cesarja Timurja pri prvih kitajskih misijonarjih - frančiškanih

Ta je s fr. Petrom Gentskim – v tej obliki pač PRVIČ v misijonski zgodovini – začel s tako imenovano akomodacijski metodo: misijonarji so nosili indijanske obleke iz ustrojenih kož, prevzeli so v bogoslužje indijansko glasbo in iz tal so vstajale cerkve v domačem slogu. Poleg tega so dobili indijanski rodovi svoj prvi katekizem v domačem jeziku. Zato ni čudno, da je kljub slabemu zgledu in masilstvu belih "krščanskih" priseljencev pognalo seme v srcih domačinov globoke korenine in obrodilo stöteren sad. Tudi število frančiškanskim misijonskih kolegijev je rastlo in pošiljalo vedno nove apostole v širne pragozdove. Največji izmed južnoameriških misijonarjev pa je brez dvoma sv. Frančišek Solanski, ki je umrl v Limi leta 1610., po dvajsetletnem bogatem misijonskem delu.

Enako je postajala Severna Amerika torišče frančiškanskim misijonov. Že leta 1524. je videla prvega misijonarja pokrajina današnje države New York. Pa tudi...

NA DALJNEM VZHODU

...so v 16. stoletju Frančiškovi

sinovi poživili svojo delavnost. Glavno njihovo polje je bila spöetka te dobe INDIJA. Prvi jezuitski misijonar sv. Frančišek Ksaverij je s svojega potovanja poročal, da je našel tu cvetoč frančiškanski misijon. Vödil ga je skof p. Janez Albuquerque, ki je ustanovil v mestu Goa za vzgojo domače duhovščine "Kolegij svete vere."

Indija je služila apostolom križa za odskočno desko v nove poganske dežele: v Birmo, Siam, Anam, Koncincino; na Indonezijske otoke, katere je kmalu oškropila mučeniška kri. Na otok Ceylon so prišli prvi frančiškanski misijonarji leta 1543. in enajst let po španski zasedbi Filipinov je imel red Manjših bratov na njih že cvetočo misijonsko provinco. Frančiškani so pošiljali misijonarje proti Oceaniji, a zaradi nepremostljivih ovir kljub večkratnim poskusom niso mogli začeti s stalnim misijonskim delom.

Iz Indije naj bi prišli misijonarji v strogo zaprto Kitajsko in v "deželo cvetočih češenj", Japonsko. Dolgo so poskušali brez uspeha. Končno so se z ustanovitvijo misijona v pristaniškem mestu Macao približali cilju. Za jezuiti – astronomi na kitajskem dvoru, in prvim japonskim misijonarjem Frančiškom Ksaverijem pa so v obeh deželah zastavili plug tudi frančiškani.

Na JAPONSKEM je frančiškanskemu misijonu pripravil tla fr. Janez Pobre (1584.), za njim pa je prišla skupina, ki je začela delovati pod vodstvom sv. Petra Baptista. Lepe misijonske uspehe je končalo preganjanje, ki je pripravilo strašno mučenje na križih triindvajsetim frančiškanskim misijonarjem in tretjerednikom ter trem jezuitskim patrom. Dotrpeli so v Nagasakiju leta 1597. Vendar so frančiškani že naslednje leto skrivaj znova začeli z delom med Japonci, dokler niso nova preganjanja v 17. stoletju cvetoči misijon za domala tri stoletja popolnoma uničila.

Na KITAJSKEM pa so frančiškanski misijonarji leta 1579. dosegli mesto Kanton, od koder je prodrl p. Anton Caballero (1633.) globoko v notranjost veri in tujcem sovražne dežele. S tem je otvoril novo oddobje frančiškanskih misijonov v Državi sredine. Pridobil si je celo mandarinsko čast. In kakor je njegov redovni sobrat p. Bazilij Brollo dal Kitajski PRVI slovar, tako je začel p. Anton z vzgojo domačih duhovnikov, iz katere je izšel dominikanski pater Gregorij Lopez, PRVI kitajski škof-domačin. Število kitajskih misijonov je rastlo iz desetletja v desetletje. Kljub narodnostnim nasprotovanjem in sporom zaradi uporabe različnih akomodacijskih

metod posameznih redov (po krivici nalagajo tu nekateri vso krivdo sporov našim misijonarjem) ter kljub dolgoletnim preganjanjem so ostali Frančiškovi sinovi na svoji bojni fronti. A mučeniška kri je tekla v potokih in misijonske vrste temeljito zredčila. Preganjanje v začetku preteklega stoletja nam je dalo med drugimi mučenci bl. Janeza Triorskega. Že nekaj desetletij po njegovi smrti pa so kitajski misijoni čudovito zacveteli, kljub bokserski vstaji leta 1900., ki je redu zopet podarila 29 blaženih in samo frančiškanskim cerkvenim pokrajinam 2418 mučencev.

V AMERIKI

...pa so v tem oddobju frančiškanski misijonarji poleg misijonarjenja na jugu prevzeli pokristjanjevanje Kalifornije. Ta doba je ena najlepših, a tudi tu je tekla mučeniška kri. Znameniti oče Indijancev, p. Juniper Serra, vzorna misijonska središča, zlasti San Francisco (ustanovljen 1776.) – ki nosi isto ime še

---

Sv. Frančiška Ksaverija
so ob prihodu v Indijo
sprejeli misijonarji
sv. Frančiška Asiš.

danes, dasi je iz preproste misijonske naselbine nastalo milijonsko "mesto večne pomladi" – posebno pa odlične metode misijonarjev vzbujajo celo občudovanje protestantskih zgodovinarjev.

Tudi na drugim misijonskih poljih Severne Amerike zastopa red častno mesto. Zlasti pa v Kanadi, ki je kljub velikim težavam s strani Angležev postajala katoliška. Frančiškanski red je dal Kanadi prvega mučenca, p. Nikolaja Viela, pa tudi njen prvi zgodovinar je preprosti redovni brat Gabrijel Sagard...

Frančiškovo misijonsko delo se je znatno povečalo, ko so z 19. stoletjem sprejeli misijoni med svoje delavce tudi ženske moči. Na celo ženskih misijonskih ustanov so kmalu stopile FRANČIŠKANKE MARIJINE MISIJONARKE (FMM), ki so že po nekaj letih obstoja vsem misijonskim deželam darovale izredno požrtvovalne pomočnice pri širjenju Kristusovega kraljestva. Na pomoč jim je priskočilo lepo število ženskih kongregacij tretjega reda svetega Frančiška.

Ali so vas presenetile te strani zgodovine, katerim prav gotovo še mnogo manjka do popolne slike? Ste mislili, dragi moji, da je delo tihe in često malo zapostavljene Frančiškove misijonske ustanove tako veličastno?

Naj za konec poglavja – kakor po računu – napravim črto in vam povem v številkah, da je bil red za delo sedmih stoletij nagrajen z več kot 3.000 mučenci, katerih življenje je znano in njih imena v seznamu božjih služabnikov. Gotovo pa jih je prav toliko ali še več, ki so izginili v tujih, neznanih deželah in danes niti ne vemo za njih imena. – Na oltar je sveta Cerkev povzdignila lepo število frančiškanskih misijonarjev: 41 jih je doseglo svetniško čast, med njimi 35 mučencev; med blažene pa jih je bilo pristetih 103, med njimi 96, ki so z lastno krvjo izpričali svojo vero. (V

število blaženih sem vključil tudi osem frančiškank Marijinih misijonark, od katerih je sedem mučenk.

Ti veličastni zgledi s svetim Frančiškom na čelu dajejo redu moč, da je...

TUDI DANES

...v krvavem dvajsetem stoletju, ostal zvest svojemu misijonskemu idealu. Ustanova Manjsih bratov je tudi danes pomembni MISIJONSKI RED svete Cerkve, saj ima izmed vseh družb, ki delujejo v misijonih, NAJVEČ misijonarjev in oskrbuje NAJVEČ misijonskih pokrajin.

Nad 4.200 frančiškanskih misijonarjev deluje v 97 misijonskih cerkvenih pokrajinah, ki jih je mati Cerkev zaupala redu, h katerim pa se vsako leto priključi kaka nova. Največ jih je pač v Aziji: 29 na Kitajskem, 4 na Japonskem, 3 v Indiji, 2 v Orientu, 1 na Filipinih, 1 v Indokini in 1 samostojna gobavska naselbina v Tibetu. Od ostalih jih je 29 v Ameriki med preostalimi rodovi pragozdom, 15 v Afriki, 5 v Oceaniji, 7 pa na evropskih tleh, razen ene vse na mohamedanskem Balkanu.

Vsi frančiškanski misijoni skupaj obsegajo ogromno površino 8.000.000 kvadratnih kilometrov. To je približno toliko, kolikor merijo Združene severno-ameriške države...

Zdaj pa si predstavljajte, dragi moji ameriški rojaki, da bi bilo v vsej USA samo 4.200 dušnih pastirjev, kakor jih je na tem enako velikem misijonskem ozemlju. Poleg tega so v številu frančiškanskega osebja všteti tudi redovni bratje (okrog 800), ki sicer mnogo pomagajo pri krščanskem nauku in praktičnih delih, a duhovniške službe nemorejo opravljati.

Še bolj kričeče so številke prebivalstva, med katerim delujejo frančiškanski misijonarji. Le poslušajte! Po statistiki iz lanskega leta biva v naših misijonih

166.246.984 duš, torej skoraj dvajset milijonov več kot v Združenih državah. A od teh jih je samo...

10.002.326 katoličanov in 286.250 katehumenov.

Od 155.958.408 NEkatolicenov pa je: 597.255 Judov,

2.075.120 protestantov in pravoslavnih,

33.715.947 muslimanov in nič manj kot

119.570.086 poganov.

To so številke, ki si jih komaj moremo predstavljati in nam zgovorno pričajo, da misijonskega dela še dolgo ne bo konec. Na ENEGA frančiškanskega patra-misijonarja pride povprečno 80.000 ljudi. So pa seveda pokrajine, kjer deluje en sam misijonar med stotisoči in stotisoči ter je njegovo delo v pravem pomenu besede kapljica v morje.

Pobrskejmo še malo po zadnji, lanski statistiki! Saj so te številke vredne zanimanja slehernega zavednega katolika. Frančiškovi sinovi oskrbujejo v svojih misijonih:

5.788 cerkva in kapel,

5.788 cerkva in kapel,

8.676 misijonskih postaj in skoraj

4.000 šolskih zavodov:

371 višjih,

93 srednjih,

3.214 osnovnih in

162 obrtnih šol, katere poseča

263.548 gojencev.

K tej verigi moramo prišteti še:

83 zavetišč za onemogle,

158 sirotišnic,

496 bolnišnic in dispenzarjev ter

5 zavodov za gobave.

Tako imamo vsaj približno sliko velike Frančiškove misijonske ustanove. Toda ko bi začeli naštevati še številke iz misijonov frančiškanskih sester, bi morali napolniti precej strani. Saj je

samo frančiškank Marijinih misijonark (FMM) raztresenih po vseh delih sveta 6-7.000. Prav tako gornja statistika ne obsega podatkov iz misijonov ostalih dveh Frančiškovih moških redovnih vej, kapucinov in minoritov.

Kakor je jasno na prvi pogled, je središče frančiškanskih misijonov danes na Kitajskem, torej prav tam, kjer se zagrizeni sovražnik najbolj upira osvajačni zastavi križa. Upajmo, da bodo vsaj potoki mučeniške krvi ustavili prodirajoči komunizem, ki hoče s svojim smrtonosnim srpom pokositi lepo zorečo misijonsko žetev. Na srečo je frančiškanski red v svojih pokrajinah poleg pravega misijonskega dela med ljudstvom posvetil veliko pozornost vzgoji kitajske svetne in redovne duhovščine, ki naj bi vsaj za silo nadomestila misijonarje, če bi jih oblast – kakor so rdeči v mnogih severnih pokrajinah že storili – izgnala ali prepovedala dotok novih. Lepo število izmed 6.000 kitajskih duhovnikov domačinov so vzgojili v svojih centralnih semeniščih prav frančiškanski misijonarji, dočim je število frančiškanskih patrov domačinov že prekoračilo 200. Tako so mogli sprejeti v Fengsiangfuju (pokrajina Sensi) svoj prvi, popolnoma samostojni redovni komisariat.

Dalje je na Kitajskem frančiškanski red ustanovil dva zavoda, ki že nekaj let kažeta zelo lepe sadove. Prva ustanova je visoka šola za študij kitajskega jezika (Yuet Wah College), kjer študirajo vsi novodošli misijonarji, tudi člani drugih redovnih družb. V začetku tega leta se je morala pred komunisti umakniti iz Peking v Macao. P. Benedikt Valle OFM je za študij kitajskega jezika napisal slovnico, pred kratkim pa izdal nov kitajski slovar. Druga redova ustanova pa je "Studium Biblicum", kitajski biblični inštitut, ki ima nalogo oskrbeti točen kitajski prevod celotnega svetega pisma. Doslej so izšle Knjiga psalmov, Knjiga modrosti, Tobijeva in pet Mojzesovih knjig. Natančno in silno težavno delo je v rokah p. Gabrijela M. Allegra OFM in

Bl. Odorik Pordenonski
veliki popotnik
14. stoletja

mladi misijonski kandidati za svoj pohod v misijonske dežele. Zadnji načrti redovnega vodstva pa govore o velikem frančiškanskem misijonskem središču v Združenih ameriških državah, ki naj bi postalo srce, gonila sila Frančiškove svetovne misijonske fronte.

Tu bi moral z nekaj stavki zaključiti svoj misijonski sestavek. Toda predno sem napravil piko, se mi je samo od sebe vsililo vprašanje:

KAJ PA SLOVENC?

ALI SO tudi slovenski sinovi svetega Frančiška pomagali pri tej vzvišeni nalogi reda? Ali pomagajo člani slovenskega naroda graditi danes?

štirih kitajskih patrov. Tudi ti so se iz Pekinga se pravočasno umaknili na jug in zdaj v Hongkongu nadaljujejo s svojo nalogo.

V ZALEDJU

...pa razvija frančiškanski red misijonsko delavnost v dveh smereh.

Vernike navaja k delu in molitvi za misijone zlasti po svoji mednarodni "Frančiškanski misijonski zvezi" (Slovenska kratica: FMZ) s sedežem v Rimu, katero je sveta stolica obdarovala z mnogimi odpustki. In seveda po tretjem redu (Frančiškova ustanova za svetne ljudi), ki je s svojimi 1.378.000 članu zares močna misijonska vojska molilcev in dobrotnikov. Omenil naj bi še "Armado sv. Križa", ki skrbi za duhovno in denarno pomoč misijonom svete Dežele.

V redu samem pa je v misijonskem oziru zlasti važen mednarodni Kolegij sv. Antona v Rimu, kjer se vzgajajo poleg redovnih bogoslovnih profesorjev

Da, tudi Slovenci nismo držali rok križem. Res nas je malo in se zato ne moremo predstaviti s takim številom misijonarjev, s kakršnim se lahko na primer italijanski, nemški ali holandski frančiškani... Vendar – hvala Bogu – brez njih nismo!

Žal nimam pri roki virov, da bi vam mogel tudi pri važnejših starejših misijonarjih postreči z imeni. Pa saj bom svoj namen dosegel tudi brez naštevanja vseh imen. Vsekakor poznamo okrog ŠTIRIDESET slovenskih Frančiškovih sinov, ki so v teku stoletij pohiteli v misijone. Njih misijonsko polje je bil v veliki večini mohamedanski Orient, kjer so bili frančiškani stoletja edini misijonarji, boreči se s polmesecem za Kristusov križ. Prav gotovo pa je precej imen misijonarjev izginilo v pozabo, ker so zapiski iz prvih oddobij dela slovenskih frančiškanov (v naših krajih so se naselili že leta 1233.) zelo skopi in netočni. Mnogo kronik takratne bosenske vikarije, v katero je spadala tudi slovenska provincija, je s samostani vred požrl

ogenj turskih vpadov. Toda prav iz dejstva, da je bila naša provincija del bosenske vikarije, smemo s precejšnjo gotovostjo sklepati, da je ta ožja zveza z mohamedanskim svetom marsikoga zvalila proti jugovzhodu na težavno misijonsko delo.

Omembe vredno je mnenje nekaterih zgodovinarjev, da je slovenske krvi bl. ODORIK PORDENONSKI, veliki popotnik 14. stoletja, katerega sem omenil med prvimi kitajskimi misijonarji. Saj se je rodil pri Vidmu v Furlaniji in sicer v družini vojaka posadke češkega kralja Otokarja II. Premisla, ki je takrat vladal tudi naše kraje. Vprašanje zgodovine je samo, ali je bil Odorikov oče češkega ali slovenskega rodu. Zelo verjetno je Otokar za obrambo jugozahodnega dela svoje velike države porabil slovenske domačine. Prav gotovo pa bl. Odorik ni Italijan, dasi se ti sklicujejo na priimek "Matiuuzzi", katerega zasledimo v nekaterih poznejših italijanskih virih. Toda izraz "Matiuuzzi" zelo diši po besedi "Matijevec", ta beseda – v rabi med furlanskimi in beneškimi Slovenci – pa pomeni toliko kot "Matijev sin". In da tuji zgodovinarji prejšnjih stoletij pripovedujejo o "množicah Slovencev, ki romajo v Videm na Odorikov grob", bi tudi lahko veljalo v dokaz, da so smatrali naši predniki misijonarja za enega izmed svojih. Žal je povzročilo italijansko priseljevanje v naše obmejne kraje, da so Slovenci polagoma prenehali z romanji in je danes med nami veliki misijonar popolnoma pozabljen.

V preteklem stoletju so bili slovenski Frančiškovi sinovi zastopani z več misijonarji med ameriskimi pionirji krščanstva. Častno mesto zavzema – že kot sodelavec našega oltarnega kandidata škofa Friderika Baraga – Novomeščan p. Oton SKOLA, ki je deloval med Cipvejci in Menominci od leta 1842-57.

Bl. Janez Montekorvinski
prvi kitajski
misijonar

Manj znan, dasi se je oglasal v "Zgodnji Danici", je južnoameriški misijonar p. Maksimiljan SENICA, doma iz Celja. Deloval je v kapucinskih misijonih, končno pa prestopil zopet nazaj v frančiškanski red. Do zadnjega pa sploh nismo vedeli za primorskega rojaka, kapucina p. Serafina MADONA, dasi je njegovo ime tesno združeno z razvojem brazilskih misijonov in se po nejm menda imenuje celo eno izmed brazilskih mest.

V Afriko je zgled velikega Slovenca dr. Ignacija Knobleharja pritegnil tri slovenske Frančiškove sinove. S sobratavstrijske narodnosti, ki so po Knobleharjevi skupini prevzeli misijon, sta delovala dva Goričana, fr. Jožef VUGA in fr. Gvido PELICON. Pridružil se jima je svetni tretjerednik, Žužemberčan France ZUPANČIČ.

V začetku dvajsetega stoletja so slovenski frančiškani otvorili novo misijonsko pomlad našega malega naroda. Tokrat jih je zvalila daljna Kitajska, ki

P. Anton Caballero
v obleki kitajskega
mandarina

je po mučeniški krvi bokserske vstaje obetala bogate sadove. Ze leta 1900. sta odšla cilju naproti p. Peter Baptist TURK, doma iz Toplic pri Novem mestu, in fr. Urban ZELE. Slednji se je zaradi slabega zdravja kmalu vrnil v domovino, p. Baptist pa je do decembra 1944. nepretrgoma in z velikimi uspehi (samo v enem orkaju je krstil nad deset tisoč poganov) deloval v Hupeju. Leta 1910. mu je sledil mladi Ljubljčan p. Engelhard AVBELJ, ki je dosegel v misijonih odgovorno mesto hankovskega generalnega prokuratorja. Umrl je leta 1928. v sluhu svetosti kot resen kandidat nove škofijske stolice. Nekaj mesecev pred njim pa se je zrušil pod prevelikimi naporji naš tretji steber, p. Veselko KOVAČ, doma iz Bučke pri Krškem. V misijone je odšel leta 1902., deloval do svetovne vojne v Santungu, po letu 1920. pa v Hunanu, kjer je ustanovil jungcovsko prefekturo in bil njen proprefekt.

Od leta 1922. do 1929 je deloval v Taiyanfuju p. Vladimir Horvat, sicer član hrvatske provincije, a po enem izmed roditeljev slovenske krvi. Oglašal se je v naših "Katoliških misijonih" prav do svoje prezgodnje smrti, ki mu jo je zadal

Frančiškovo misijonsko
potovanje v Orient
se bliža cilju

tifus. Isto leto pa smo dobili novega misijonarja v zagrebškem Slovincu p. Alexsiju dr. Benigarju, ki deluje v kitajskih misijonih še danes. Predstojniki so mu poverili važno službo vzgojitelja kitajskih redovnih novincev in bogoslovcev ter profesorja na hankovskem centralnem bogoslovju. Zaradi sedanjih razmer se je moral verjetno s svojo družinico umakniti proti jugu.

V škofiji Kičov (Kichow, Hupe) že od leta 1933. uspešno deluje naš istrski rojak p. Mirko Kosič. Ker je član trident-ske provincije, ki je po prvi svetovni vojni dobila naše primorske samostane, zanj Slovenci do zadnjega nismo vedeli. Dalje je več let deloval v Yaowanu (Ki-angsu) mladi ameriški Slovenec p. Edgar Sever iz San Francisca. Ker so komunisti zlasti Amerikancem popolnoma onemogocili delo, se je moral - kakor sem pred kratkim izvedel - vrniti v domovino. Leta 1929. je odsel v kitajske misijone naš primorski rojak in član beneške provincije, fr. Nazarij Kocjančič, doma iz Pasje vasi pri Trstu. Po šestih letih dela v Sensiju so ga predstojniki poslali na misijon v gobavsko naselbino v Tibet

(Mosimien), kjer je pridno delal do jan
uarja letošnjega leta, ko se je vrnil
Italijo na zasluženi odpočitek. Njgo
rodni brat p. Atanazij Kocjančič pa j
moral tik pred odhodom v misijone spre
jeti od Gospoda drugačno žrtev: v nov
embru 1947. ga je komunistično sodišč
v Novi Gradiški obsodilo na pet let ječe

Sv. Frančišek Solan
apostol južnoameriških
pragozdov

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

Misijonski papež Nikolaj IV. iz frančiškanskega reda

V domovini je frančiškanski red prav v letih pred žalostnim vdarom komunizma močno pozivil delo za misijone s svojo Frančiškansko misijonsko zvezo, ki je obetala lepe sadove. Bilabi trden opornik ne le našim načrtom, ampak tudi vsej slovenski misijonski miselnosti. Saj bi sčasoma zajela vse številne frančiškanske prijatelje, zlasti slovenski tretji red s svojimi 30.000 člani in frančiškanske mladinske organizacije, ki jih tudi ni malo. Zal se je morala pod komunizmom umakniti v katakombe.

Končno naj omenim, da je izmed slovenskih misijonark trinajst Frančiškovih Hčera, iz ustanov frančiškanskega tretjega reda. Po vsem misijonskem svetu so razkropljene te tihe, žrtvujoče se duše. Na Kitajskem delujejo štiri bistriške šolske sestre in dve frančiškani; dalje po ena frančiškanka na Japonskem, v Anamu in Indiji. V Južni Ameriki pa so se posvetile delu med Indijanci štiri mariborske šolske sestre. Tudi to je omembe vredna slovenska četica, ki se pod Frančiškovo zastavo bori na misijonski fronti.

A omenjeni načrti o samostojnem kitajskem misijonu so v mladem slovenskem frančiškanskem rodu zaživel znova in upajmo, da jih niti razmere v domovini niti udarci ne bodo uničili. Prvi, ki bi moral na pot in je imel v rokah že vsa dovoljenja, je p. Marijan Valenčak. Enkrat mu je preprečila odhod nesrečna vojna, drugič pa komunistični teror. Danes sedi goreči "misijonar po zelji" v ljubljanskih zaporih na šestletnih "duhovnih vajah." Smrt pa je leta 1945. ugrabila dva klerika-misijonska kandidata, izmed katerih je eden izginil med tisoči slovenskih žrtev komunizma.

Kot prvi je nastopil misijonsko pot l. 1947. nas novi misijonar p. Rudolf Pifko. Odšel je v prefekturo Jungčov (Yungchow) Hunan, ki jo je ustanovil p. Veselko in jo oskrbujejo tirolski frančiškani. Tu imamo lepo možnost sprejema lastnega misijona. Če je seveda taka sveta volja božja. Pokazala se bo v tem, da bo dovolj poklicev, dovolj sredstev, Kitajska pa odprta misijonarjem.

Te skromne strani so vas, moji dragi rojaki, vsaj bežno seznanile z našimi misijoni. Duh svetega ustanovitelja Frančiška, osvajalca sedmih stoletij, tudi dvajsetega, živi v frančiškanskem misijonskem delu, ki je veselo žrtvovanje v službi velikega Kralja, popolna pripravljenost materi Cerkvi v skrbi za njeno rast in nesebična ljubezen do duš, ki so vredne več kot minljivo bogastvo tega sveta. Zdaj pa priključite kratkemu zgodovinskemu pregledu in številkam našega reda prav tako bogate podatke drugih redov in kongregacij svete Cerkve, ki posvečajo svoje sile misijonom: jezuitov, lazaristov, salezijancev, očetov božje besede... Pridenite apostolat brezštevilnih ženskih kongregacij po bolnišnicah, sirotišnicah in šolah; delo moških

neizrečeno hudim časom in skrbi za vsakdanji kruh velikodušno sodeluje pri misijonskem delu, je lahko prepričan, da se najbogatejši vir božjih milosti izliva nanj; torej napaja prav narod, v čigar velikodušnosti ima svoj začetek..."

Še je čas, da primemo za delo, če hočemo v resnici veljati za dobre katoličane! Postanemo velikodušni "misijonarji zaledja!" Sveti Frančišek, ki je daroval Cerkvitako lepo misijonsko ustanovo, pa naj nam pomaga, da bomo zares dobri delavci v službi velikega Kralja.

Frančiškanski mednarodni
misijonski kolegij v
"Antonianum" v Rimu

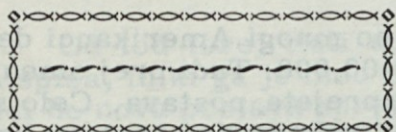
Prav gotovo pa Bog po tej naši pripravljenosti za misijonsko delo meri milosti, ki jih naklanja naši domovini. Papež Pij XII. je nekoč dejal: "Narod, ki kljub

XII. — ROMA - Il Collegio Missionario di S. Antonio

O "novih Amerikancih"

P. B. Ambrozic, o. f. m.

Mesec julij se bliža svojemu koncu, ko nastaja ta skromni spis za AVE MARIA KOLEDAR. Kako dolgo bo treba čakati, da se bodo te vrstice čitale v tisku, ne vem povedati. Toda urednik je naročil, da naj bo spis končan zadnje dni julija. Zato najbrž v teh vrsticah ne boste čitali "najnovejših reči" v zadevi "novih Amerikancev," bivših beguncev.

Danes, ko pričenjam tipkati to poročilo, je pa vsaj zame "haj-novejše" glede beguncev to, kar ravno čitam v časopisih. Nedavno tega pišejo, je naslovido 250 prominentnih Amerikancev na senat v Washingtonu javen apel, naj beguncem vendar enkrat bolj na široko odpre vrata Amerike. Med podpisniki tega apela najdemo med drugimi tudi kardinala Spellmana. Apel se glasi:

"Danes čakajo molčeči ljudje na obeh straneh Atlantika. Danes je čas, da ti ljudje spregovorijo, pa vendar ni slišati nobenega glasu.

"V Evropi so ti molčeči ljudje begunci, brezdomci, 'the displaced persons.' Stotisoči so, ljudje brez vsakega imetja. Nekoč so jih izruvali iz njihove domovine in jih odvedli na suženjsko delo za naciste. Drugi med njimi so sami zbežali pred pogromi. To so tisti, ki so se umaknili pred divjanjem komunistov.

"Štiri leta po končani vojni so še zmerom opraskane njihove roke od prijemanja za žicne ovire, ki obdajajo njihovo življenje. Njihova srca se parajo v zavesti, da so še zmerom obsojeni na brezkončno čakanje. Nihče jih ne pokliče k besedi. Toda njihov molk je zgovoren in očitajoč.

"V Ameriki, na tej strani Atlantika, je ljudstvo spregovorilo. Ameriškinarod je pripravljen pomagati brezdomcem. Spregovoril je že večkrat in dosti glasno.. Toda senat Združenih Držav - uradno izvoljen zato, da predstavlja voljo ameriškega ljudstva - trdovratno molči. Ako senat ne spregovori, ne more priti iz tega molka nič drugega kot sramota za vse Amerikance. Apeliramo na senat v Washingtonu, da spregovori pravično in hitro. Naj spregovori naš senat, da bo mogla Amerika še dalje stopati po svoji poti dostojno in častno pred Bogom in ljudmi."

Kako je prišlo do tega javnega poziva? Zakaj je treba naš senat tako nujno priganjati, naj vendar spregovori in nekaj napravi?

Lansko leto nekako ob tem času sta kongres in senat naredila takozvano "begunsko postavo" po kateri sme priti v Ameriko 200,000 beguncev, seveda pod različnimi pogoji, ki so za mnoge neizvedljivi. Vendar se je po sprejetju te postave začelo delo za prihod beguncev. Do dne, ko to pišem, jih je prišlo že 50,000.

Preden je bila ta postava sprejeta, so mnogi Amerikanci delali na to, da bi bila številka ne 200,000, ampak 400,000. Tudi prej omenjeni pogoji so imeli biti lažji kot jih določuje sprejeta postava. Celo sam predsednik Truman je zahteval vse bolj širokogrudno postavu kot je bila končno - po mnogih debatah - sprejeta. Ko se je Truman med volilno kampanjo preteklo jesen potegoval za predsedniške glasove, je na svojih shodih med drugimi rečmi tudi to poudarjal, da bo dal umiliti begunsko postavu, ako bo izvoljen. Za Trumana torej gotovo velja, da je iskren prijatelj beguncev in bi jim rad odprl ameriška vrata bolj na široko. Toda sam nima te moči, treba je za to pristanka kongresa in senata.

Ko sta se po novem letu spet sestala kongres in senat k rednemu zasedanju, so se takoj začela poganjanja glede nove, omiljene begunske postave. Mnogi prijatelji beguncev so pozivljali kongres in senat, naj vsaj letos nadomesti, kar je lani odklonil. Naj torej uzakoni zahtevo, da se ameriška vrata odpro 400,000 beguncem, pa tisti zloglasni pogoji od lani naj se omilijo. Eden teh pogojev, ki zelo ovira begunce, je zahteva, da sme priti v Ameriko samo tak begunec, ki je bil v tujini (Nemčiji, Avstriji ali Italiji) že pred 22. decembrom leta 1945. Vsi pa vemo, da so mnogi zbežali iz svojih rojstnih domov in po tem datumu - in tako jim je pot v Ameriko zaprta, pa naj jih čaka tu z odprtimi rokami tudi lastni brat, sestra, oče ali mati.

Trud za omiljenje begunske postave je bil torej letos na dnevnem redu vse od novega leta do pozne pomladi. V kongresu so mnogo debatirali o tem, pisalo in tiskalo se je tudi veliko o tej stvari. Končno je kongres izrekel svojo besedo in begunsko postavu sprejel v novi obliki. Število beguncev in brezdomcev, ki naj bi smeli priti sem na podlagi sponzorstva, je kongres dvignil. Sicer res ne na 400,000, pač pa samo na 339,000. Vendar je to veliko bolje kot je po prvotni postavi. Datum, do katerega so morali begunci priti v tujino, je kongres potisnil vse to 1. januarja 1949. Tudi ta okoliščina je razveseljivo olajšanje. Tisoči beguncev in njihovih sponzorjev v Ameriki so se oddahnili.

Žal, prezgodaj so se oddahnili - ali vsaj bati se je, da prezgodaj. Kongres sam ne more delati novih postav. Tudi senat mora potrditi, drugače nič ne velja. Navadno je sicer tako, da za kongresom tudi senat bolj ali manj rad izglasuje kako novo postavu približno v istem smislu kot kongres. To pot so se pa zbrale v senatu nasprotno sile, ki nikakor nočejo slišati o tem, da bi nova begunska postava prišla v senatu magari

samo v pretres ali debato. Ni sicer še vse upanje izgubljeno, ko to pišem vendar je zadeva videti v precej slabi koži.

Razume se, da se senatorji morajo ozirati na javno mnenje in na pritisk, ki ga javno mnenje nanje izvaja. Zato se te dni in tedne, ko se bliža redno sedanje kongresa in senata svojemu koncu za to leto, obračajo prijatelji beguncev v Washington in zahtevajo, da se senat zgane. Morda se bo in bo takrat, ko te vrstice zagledajo beli dan, nova begunska postava že sprejeta. Bog daj!

Od tod torej tisti apel na senat, ki sem ga navedel ob začetku tega spisa, in ki ga je med drugimi podpisal tudi kardinal Spellman. Pa četudi bo nova postava sprejeta tudi v senatu, ne bo odveč, ako te vrstice vseeno zagledajo beli dan v AVE MARIA KOLEDARJU. Prijatelji beguncev bodo vedeli, kako težko je bilo delo za begunsko postavo, pa naj že bo od teh težav kak uspeh ali ne.

Uspeh?

Za vsak uspeh je treba trdega dela. Tudi lani ni šlo gladko. Koliko besed je moralo biti izročenih, koliko papirja podpisanega, preden je Amerika uradno sploh na znanje vzela - skoraj bi zapisal: preden je zvedela - da tam v Evropi tisoči in celo milijoni beguncev prosijo, naj se jih kje pod soncem usmilijo in jim ponudijo novo domovino. Dolga in težka leta so minila po končani vojni, pa je svet še zmerom cinično odgovarjal na vpitje beguncev: Kaj in čemu kričite! Vrnite se, od koder ste prišli, pa boste imeli domovino...

Pa ne samo to! Velika večina sveta je bila istega mnenja kot "dobrohotna" Sovjetija, ki je trdila, da se begunci in brezdomci morajo vrniti - radi ali neradi. Šele prav polagoma je prodrla zavest, da brezdomci vendarle niso zločinci in izdajalci in sploh - vsega zaničevanja vredni. Žal, celo med katoličani po svetu, posebno pa menda v Ameriki je dolgo vladalo to grdo mnenje. Da je bilo še več težav, je treba še to povedati: Ameriški katoličani, ki so res Amerikanci že od rojstva, so mnogo prej uvideli, kakšna krivica se godi beguncem, kot "naturalizirani" Amerikanci raznih evropskih narodov, ki so imeli med begunci svoje lastne rojake, če ne celo prav bližnje sorodnike. Kakor se čudno sliši, je vendar res: Prav ti Amerikanci, katoličani raznih narodov, Slovenci nikakor nismo izvzeti, so najdelj vztrajali pri tem, da se naj begunci vrnejo, odkoder so prišli, in magari vzamejo nase kazen za svoj "zločinski" pobeg.

Pri takih razmerah je treba glasno poudariti, da si je ameriška katoliška cerkvena organizacija pridobila nevenljive zasluge za danes toliko drugačno javno mnenje o beguncih. Ameriški škofje in prelati so začeli težko delo in opozarjali Washington na žalostno stanje v begunskih taboriščih. Težko je bilo to delo zlasti zato, ker so bili ameriški katoličani slovanskega pokoljenja tako počasni za prijazno besedo napram beguncem. In begunci so bili in so še danes v lepi večini - Slovani! Kako strahotno je pa ameriško slovanstvo zapadlo zloglasni komunistični pro-

pagandi, to je danes znano vsepovsod in mi ni treba obnavljati teh žalostnih spominov.

Ameriški katoličani so dobili - mislim, da se ne motim - svoje prve zaveznike pri delu zabegunce med - judi! Nastopili so z združenimi močmi, zakaj med begunci je bilo tudi mnogo judov. Ti se pa za svoje znajo drugače potegniti kot karkoli druga narodnostna skupina. Ameriški katoličani v primeri s svojim številom nimajo kaj prida vpliva na ameriško javnost. To je poglavje zase in ga tu samo ugotavljam. Drugače je z judi. Sam Bog ve, če bi bilo prišlo vsaj do tiste lanske begunske postave, če bi ne bili poleg katoličanov pritiskali zlasti judje! Ti se znajo uveljaviti, čeprav so v primeri s številom daleč za katoličani. Polagoma so pritegnili še protestantje in - je šlo, vsaj za silo. Begunska postava je prišla in danes je že 50,000 beguncev in brezdomcev srečno na tej strani Atlantika.

Mimogrede: Danes, ko begunci prihajajo med nas, pogosto slišimo očitek: Saj itak samo judje prihajajo... Drugi nimajo prilike...

Najprej to ni nič res. Dejstvo je, da vsaj dozdej še ni bil nihče zapostavljen, kdor je imel sponzorja in je tudi drugače lahko izpolnil pogoje, ki jih predvideva begunska postava. Da prihajajo judje v velikem številu, je sicer res. Pa zakaj? Gotovo je med uradništvom, ki pošilja begunce med nas, tudi precej takih, ki jude protežirajo. Tega ne tajimo. Poglavitni vzrok, da judje prihajajo, je pa v tem, da imajo judje organizacijo, poprej pa srce in voljo za svoje ljudi! Da, tudi groš imajo! Toda

Ljubljanski Vladika - Izgnanec

Dr. Gregorij Rožman

ki neumorno deluje med Slovenci
z misijonih in drugimi pobožnostmi;
posebno so mu pri srcu
so-trpini, izgnanci, brezdomci.

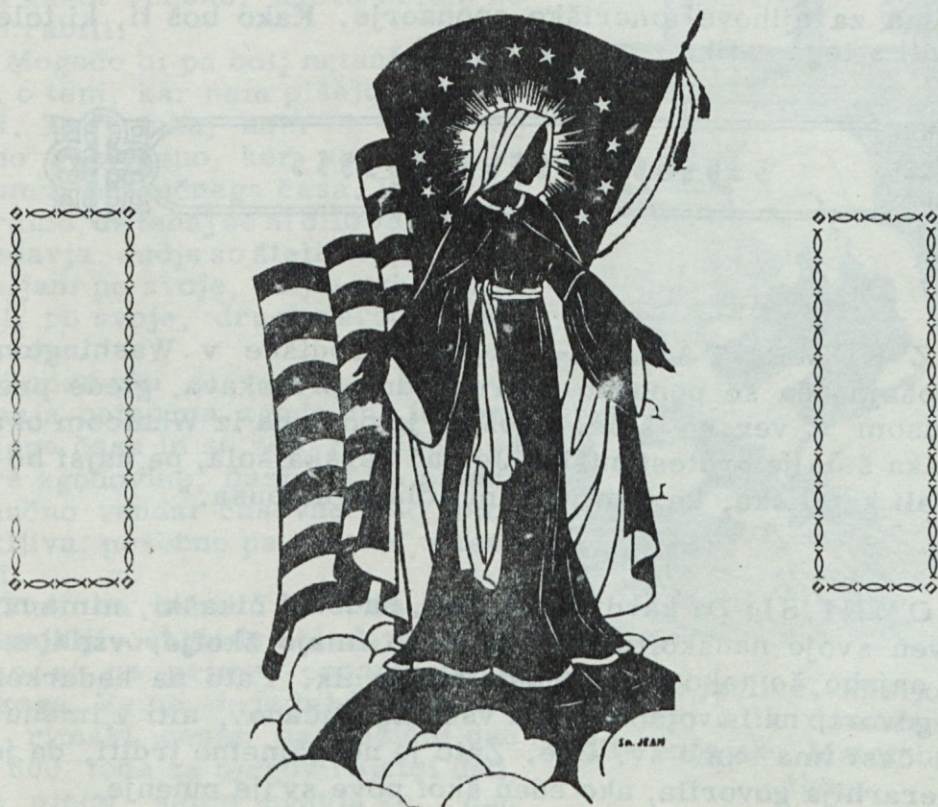

tudi drugi Amerikanci nismo ravno berači! Če bi na primer mi Slovenci imeli toliko dobre volje napram svojim rojakom kot jo imajo judje do svojih, če bi mi toliko delali za svoje kot delajo judje - ali res mislite, da bi ne dosegli mnogo več kot dosežemo? Zato je očitek, da begunska postava gre na rokom judom, drugim pa ne - prazen očitek. Vsaj vi glavnem. V roke pljunite in bodite Slovenci Slovincem to, kar so judje judom, pa bo kmalu drugače!

Torej vendarle tudi Slovenci prihajajo iz begunstva med nas? No, tega ni treba šele dokazovati. Mnogi ste jih že videli na lastne oči, ko to pišem, mnogi jih boste videli vsaj preden bo to tiskano. Prihajajo in še dolgo bodo prihajali. Ne pretiravam, če zapišem: Na tisoče jih bo, preden bo delo končano. Zlasti še, ako bo senat kljub vsem tezavam omilil begunsko postavo.

Koliko bo slovenskih beguncev v Ameriki koncem konca, to je odvisno v prvi vrsti od vaših ponudb za sponzorje. Noben begunec ne more priti sem na svojo roko ali samo zato, ker je "Amerika odprta." Nekdo ga mora sem povabiti in mu ponuditi stanovanje in zaslužek - to je pa tudi vse. Vožnje ni treba plačati, velike odgovornosti za zdrave brezdomce si ni treba nakopati. Niti ni treba, da ga ali jo res za delj časa obdrži pri sebi. Samo pomagaj tem nesrečnim žrtvam evropskega tiranstva, da pridejo sem in si dobe zaslužek. Vse drugo si bodo potem sami oskrbeli.

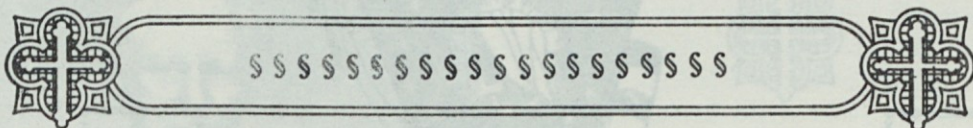
LIGA SLOV. KATOLIŠKIH AMERIKANCEV išče novih sponzorjev dan in noč. O tem čitate v dnevnem časopisju. Novi Amerikanci vas sprašujejo, če ne bi mogli vzeti tega ali onega. Ni treba, da tu še dalje "poučujem", kaj se pravi biti sponzor. Vaša glava razume ta pomen, ali ga razume tudi srce?

Do konca julija tega leta se je nabralo med nami šele kakih 400 brezdomcev in brezdomk, velikih in majhnih. Večina je tu šele kakih par tednov, kvečemu mesecev. Kako se počutijo?

Kolikor je prišlo do mojih ušes ali oči - kar dobro! Do zadnjega vsi seveda niso našli tu vsega, kar so pričakovali. Razumljivo! Nekateri so sploh od Amerike pričakovali - preveč. Se bodo že znašli.

Mnogi še nič vedo, kako jim je prav za prav. Samo čudijo se, opazujejo in skušajo razumeti. Marsičesa med nami še nekaj časa ne bodo razumeli. Toda čas prinese s seboj polagoma vse. Čudno! Kolikor sem dosedaj slišal ali bral, se begunci najbolj čudijo rečem, na katere Amerikanec komaj misli, ali pa sploh ne. Na primer: "Se šteje, da sem prišel med dobre katoliške ljudi, pa nisem še nobenega tu videl - razen v cerkvi - da bi - molil! Pred jedjo in po jedi nič, skupne večerne molitve nič, ko poldne zvoni nič! Sploh nič! To mi ne gre v glavo..."

Malenkost, kaj? No ja, če si drugače ne moremo pomagati, pa prikimajmo: Malenkost! Toda sam Bog ve, če je to res - malenkost.... Vsekako je pa ta malenkost zelo značilna za bivše begunce, pa je tudi zelo značilna za njihove, ameriške sponzorje. Kako boš ti, ki tole reč čitaš, ocenil s tega vidika - ene in druge?

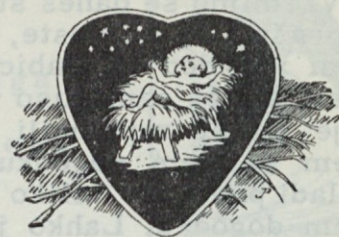

BREZ KOMENTARJA:- Najvišje sodišče v Washingtonu je zavrglo prošnjo, da se ponovno odpre sodna preiskava, glede prevoza otrok z busom v versko šolo. Prošnja je poslana iz Whatcom okraja, D. C. Verska šola je protestantska. Je pač verska šola, pa najsi bo protestantska ali katoliška, za te otroke ni šolskega "busa."

ZAPOMNI SI: Da kardinal Stritch, nadškof čikaški, nima nobene pravice izven svoje nadškofije. To pravico imajo škofje, vsak v svoji škofiji, pa najsbo še tako visok dostojanstvenik. Zato pa kadarkoli ta ali oni škof govori, ne govori v imenu vseh katoličanov, niti v imenu vseh škofov. To čast ima samo sv. Oče. Zato je nespametno trditi, da je katoliška Hijerarhija govorila, ako eden škof pove svoje mnenje.

Kdaj je bil rojen Kristus?

P. Pij, o. f. m.

Ves krščanski svet, razen vzhodne Cerkve praznuje dan rojstva Gospodovega na 25. decembra. Toda vprašanje je, ali je res TA dan tudi dan rojstva Gospodovega? Težko je na to dati točen odgovor in ni se čuditi, da se res ne ve za gotovo, kdaj je bil Kristus rojen. Rojen je bil v tistem času, ko se je razvijala svetovna zgodovina, in se ni toliko upoštevalo dneve ali leta. Le večje, pomenljive dneve, oziroma čas zelo zgodovinskega dogodka so zapomnili toda kakor rečeno, dneva in leta še niso rabili.

Mogoče bi pa bolj natančno povedeli o tem, kar nam pišejo Evangelisti. Tudi tukaj nam ne bo dovolj jasno razloženo, ker nam manjka datuma, natančnega časa. Pomisliti moramo, da tedaj še ni bilo vesolnega koledarja. Judje so šteli čas po svoje Rimljani po svoje, daljni vzhod, Kitajci, po svoje, drugi narodi, vsak po svoje.

Zapomniti si moramo tudi, da sedanja natančna zgodovina je poznejšega časa in se zelo razlikuje od stare zgodovine, da si je bila pisana natančno vendar časovno zelo pomanjkljiva, posebno pa še med orientalci.

Tudi na zapadu je bila velika pomanjkljivost glede koledarja. Vzemimo si na primer cesarja Karla velikega. Vemo, da je bil kronan kot prvi rimski cesar na božični dan leta 800, toda za njegov rojstni dan, neve nihče, samo uganja se dan

rojstva. Še kraj kje je bil rojen se ne ve. Tako tudi rojstni dan Kolumba, ki je že 500 let za Karlom Velikim, se ne ve za leto katero je bil rojen. Nekateri trdijo, daje bil rojen 1446, drugi pa, 1451. Ako se ne ve za

Kitajske jaslice. Misijonarji se poslužujejo slik domačinov. Na sliki vidite kitajsko Mater božjo z Jezusčkom.

leto, kako je potem mogoče vedeti za mesec ali dan?

Vzemimo še danes starejše ljudi in vprašajmo, ali veste, kdaj so bili rojeni vaš ded ali babica? Odgovor bo isti, saj še sami niso vedeli. Stari ljudje so si zapomnili rojstva, po kakem velikem dogodku. Ali nekaj pomladi pred ali toliko pomladi po tistem dogodku. Lahko je bilo 2 leti ali pa dvajset. Vsak je računal po svoje.

Natančni podatki so se začeli, skoro bi rekel v dvajstem stoletju. Kajti še prvi naseljenci in njih otroci imajo težavo dobiti listino o svojem rojstvu v državnem uradu. Bolj natančne so župnijske knjige.

Takotudi o Kristusovem rojstvu, so se prvi kristjani prav malo zanimali. Bolj so se zanimali za dan "zadnje večerje," ker je bil Kristus

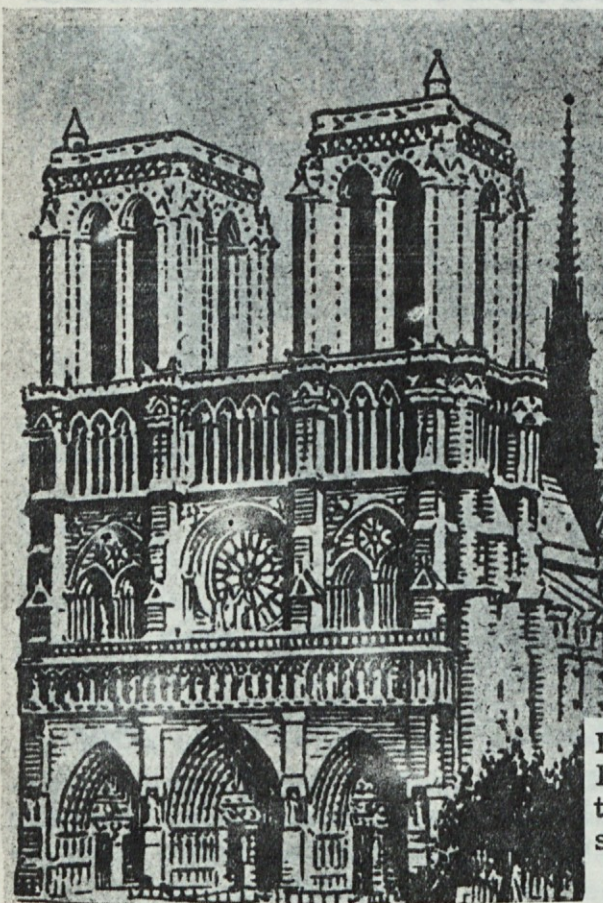
z njimi pričujoč v presv. Evharistiji. Nekako leta 200 po Kr. so Aleksandrijski kristjani začeli spomin na Kristusovo rojstvo. Vendar pa praznik ni bil ustanovljen na gotov dan. Cerkveni predstojniki so določili en dan v spomladi, nekako med 20. aprila in 20. maja.

Pozneje med l. 212 - 221 je pisal rimski vojak Ksist Julij Afrikanski svojo kroniko. Hotel je doseči bolj natančno dan Kristusovega rojstva. V pogledu je imel versko in svetno zgodovino. Bil je globoko veren mož. Primerjal je rimski praznik "sol invictus," nepremagano solnce, ki so ga obhajali na prvi zimski dan 21. dec. Temu je primerjal praznik iz starega zakona, "sol justitiae," solnce pravice, o katerem piše prerok Malahija. Temu je še primerjal preroka Zaharia, ki piše o bodočem Mesiju, kot vzhajajoče solnce. Tako je prišel do zaključka: zakaj se ne bi ovrigel rimski praznik, in namesto tega postavil praznik "pravemu, večnemu Solncu, Mesiju."

K temu je bila še dodana podobnost. Evangelist piše o Janezu Krstniku, da je rekel: "On (Kristus) mora rasti, jaz se pa manjšati." Ako je torej Kristus bil rojen ob zimskem obratu, ko se začne solnce dvigati, tedaj Janez Krstnik, ki je bil šest mesecev starejši, je bil rojen v pol-etnem solnčnem obratu, ko se začne na nebesnem oboku nagibati. Tako računanje in pripodobnosti so bile dovolj tehtnične za Ksista, da je določil dan rojstva Gospodovega na 25. decembra, takoj ko je solnce stopilo na zimski preobrat, in se začelo dvigati.

To Ksistovo preračunanje se je malo upoštevalo. Šele po 200 letih

Pročeljo slavne stolnice "Notre Dame" v Parizu. Zgrajena je na otoku reke Seine. To veličastno cerkev so začeli zidati l. 1163 in je ena najlepših stolnic v Franciji.

Jaslice kakor so jih slikali
v začetku 20. stoletja.

Jaslice
sedanjega
moderne
časa

so rimski Kristjani začeli upoštevati in ustanovili svoje krščanske praznike nasproti poganskim slavnostim, katera sobila včasih zoper na in nasprotna kristjanom. Posebno pa praznik "sol invictus" namesto katerega so kristjani po svoje preuredili v "sol justitiae." Leta 350 je že božični praznik ki je bil določen na 25. decembra, popolnoma prevladal poganski praznik solnčnega boga, sol invictus, nepremagano solnce.

Ta datum je bil prenešen iz Rima v Carigrad. Najbolj je to potrjeval sv. Janez Krizostom, kjer je sam pregledal cesarske arhive, da se prepriča o raziskovanju. Iz Rima

in Carigrada se je potem razširil ta dan kot božič po vsem svetu in v 5. stoletju je bil tudi proglašen za vso Cerkev.

Toda ta od Cerkve sprejeti datum Kristusovega rojstva ni sprejet od modernih "učenjakov." Trdijo namreč z Aleksandriji, da je bil Kristus rojen o velikonočnem času, kar je tedaj judovski praznik "pass-over" ali velika noč. In tako ta vprašanja še sedaj stojijo in kakor zgleda bodo se dolgo tako ostala.

Najsibo, da je bil Kristus rojen 25. decembra ali pa o veliki noči, božična pesem: "Sveta noč, blažena noč...." ne bo nremenila pomena rojstva Gospodovega.

SMEŠNO JE, ako kdo trdi, da je katoliška Cerkev največja zapreka sedanje znanosti, ali znanosti in napredka, ko pa je vsa ta stoletja bila edina, da je pospeševala znanost in umetnost. Ako ne veruješ, beri zgodovino!

Janez Tori

misijonar v Minnesoti

Rt. Rev. John Zaplotnik

PRETEKLO je prav sto let, odkar je Minnesota postala teritorij Združenih držav. Iz popolnoma divje, neobdelane pokrajine se je kmalu razvila bogata, mogočna država. Njen razvoj so spešili tudi Slovenci ne samo s telesnim delom po farmah, rudnikih in obrtih, ampak tudi z duševnim delom po vlgvami, cerkvah in šolah.

Med te zadnje se pristevajo zlasti naši misijonarji, katerih je bilo prime-roma lepo število. Prepričani so bili, da sam materialen napredek ne more nikogar osrečiti; utegnil bi kvečjemu zadovoljiti nespametno žival, ne pa človeka, ki ima dušo s srcem in razumom; kajti človeško srce ostane nemirno dokler ne počiva v Bogu. Osrečiti ga torej more samo vera v Boga in življenje po veri.

O tem so bili naši misijonarji koreni-to preverjeni. Zato so šteli za svojo prvo dolžnost utemeljevati in širiti kraljestvo božje v človeških dušah z oznanjevanjem božje besede in z deljenjem svetih zakramentov. In da so to dolžnost laglje vršili, so povsod zidali oltarje, cerkve in šole ter jih posvečevali Bogu na čast in dušam v zveličanje.

Namen sledečih vrstic je pokazati, da se je tudi naš misijonar Janez Tori zvesto držal teh načel in nazorov ter tako prispeval svoj delež pri gradnji Minnesote.

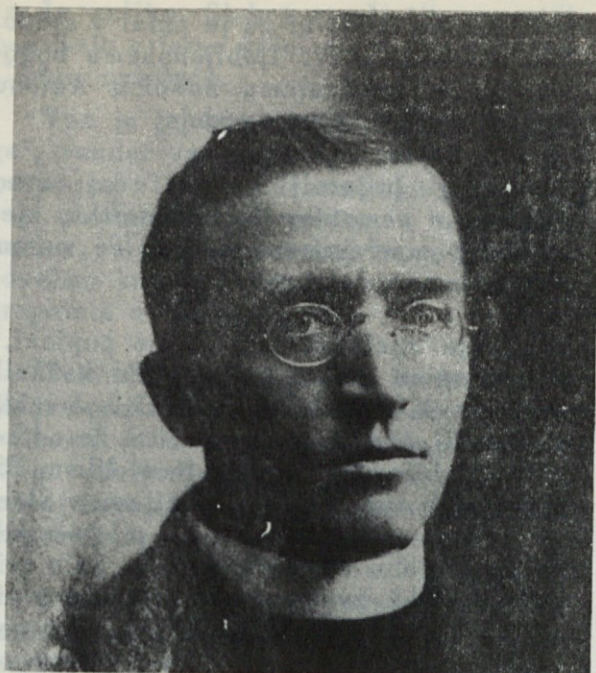
TA gospod je bil doma v St. Juriju pod svetim Kumom, kakor Dolenjci nazivajo to najvišjo goro svojega gričevja. Poznajo jo tudi drugi Slovenci, saj radi hodijo gor na izlet in na božjo pot. Po južno-zapadnem grebenu te gore je na široko raztresena vas St. Jurij, obstoječa iz majhnih zaselkov in samotnih kmetij sredi gozdov. Prebivalci žive od kmetijštva, nekoliko tudi od gozdarstva in pletenja košev.

V tej gorski vasi se je rodil Janez Tori 12. grudnia 1854. Bil je sin ubogih kmetskih staršev in je imel več bratov in sester. Kje je hodil v ljudsko šolo, ni znano. Prvi pouk je prejemal brzkone od domačih duhovnov, ker še ni bilo šole v fari. S pomočjo dobrotnikov je posečal gimnazijo v Ljubljani in se dobro učil. Zadnja leta je bil gojenec Alojzijevišča.

Po dovršenem šestem gimnazijskem razredu je Janez sklenil iti v Ameriko z misijonarjem Alojzijem Plutom, ki je bil pravkar doma na počitnicah, da bi tudi sam tamkaj postal misijonar. Zapustil je domovino 26. kimavca 1873 in po trinajstdnevni viharini vožji čez morje stopil 16. vinotoka v New Yorku na suho.

Šole je nadaljeval v Grande Seminaire v Montrealu na Kanadskem in sicer za

Misijonar
JANEZ TORI

šentpavelsko škofijo. Od ondod je 21. listopada 1875 pisal Šentjurijskemu župniku Leopoldu Gestrinu in mu sporočil, da se bo 18. grudna za vselej poslovil s svetom in postal služabnik sv. Cerkve, ko bo prejel subdijakonat. Priporočil se je župniku in staršem, naj molijo zanj, da bi ga vredno prejel. Povedal je tudi tole:

“Razen navadnih dolžnosti, ki jih subdijakonat naklada, imamo v Ameriki še posebno prisego, katera veže vse tiste, ki so posvečeni subdijakoni na misijonski naslov (ad titulum missionis). Ker jaz seveda drugega naslova nimam, bom moral pred posvečenjem škofu slovesno priseči: 1. da ne bom nikdar zapustil škofije brez dovoljenja papeževega ali kongregacije za širjenje vere; 2. da ne bom stopil v noben cerkveni red ali samostansko družbo; 3. ako bi mi pa Rim to dovolil, bi moral stopiti samo v tak red, ki že ima kako hišo v škofiji, ali pa dobiti novo dovoljenje, ki se ne daje drugod kot v Rimu.”

S to prisego je Cerkev hotela doseči, da bi vsak duhovnik ostal in delal v škofiji, katero si je najprej izvolil. Podpisati so morali to prisego vsi naši misijonarji, ki so bili v Ameriki posvečeni do leta 1908, ko je ta dežela nehala biti misijonska.

Tisto šolsko leto je Tori dovršil svoje bogoslovne študije in 27. rožnika 1876 prejel dijakonat. Posvečen bi bil tudi v mašnika, pa je bil še premlad. Od pravil se je torej v Minnesoto čakati postavne starosti.

V St. Paulu mu je škof Tomaž Grace povedal, da upa zanj dobiti 18 mesecev spregleda, in ga poslal v Shakopec pomagat dekanu A. Plutu. Ta je imel veliko dela, ker je bil gori ne le župnik nemške fare sv. Marka, temveč tudi upravitelj angleške fare Device Marije; skrbeti je moral sam za blizu dva tišoč duš.

Tako je Tori prišel prvi teden v juliju 1876 v Shakopec in se hitro udomačil. Poslej je tam vsako nedeljo pridigal pri prvi sv. maši, ki je bila eno nedeljo v angleški in drugo v nemški cerkvi. Poleg tega pa je v obeh župnijah učil tudi otroke krščanskega nauka in jih pripravljaj za prvo spoved, obhajilo in birmo. Kako se mu je ondi godilo, je opisal v treh listih, ki jih je ljubljanska ZGODNJA DANICA priobčila. V prosincu 1877 je tudi pomagal zbirati darove za siromake v tistih krajih Amerike, kjer so prejšnje leto kobilice pokončale vse pridelke. Spomladi je pomožni škof Janez Ireland tam birmal 113 nemških in 50 angleških otrok. Dopisnik, ki je to sporočil, je pohvalil dekana, da vestno skrbi za farno šolo in njen pouk, ter pristavil: “Pri tem poslu ga čvrsto podpira č. g. Tori, ki tu biva in kateremu je naša mladina tudi zelo vdana.”

Po enoletnem delu v Shakopec je škof Grace poklical Torija v St. Paul in ga preskusil v bogoslovnih vedah. Nato

mu je škof Ireland v nedeljo, 8. julija 1877, podelil v stolnici sv. Mašniško posvečenje, staremu manj kot 23 let. Sledečo nedeljo je g. Tori pel zelo slovesno novo mašo, prvi v Shakopee. Po večernicah so mu hvaležni farani obeh župnij poklonili razne darove. Vso slovesnost je natančno opisal šentpavelski tednik WANDERER.

Zanimivo je, kaj se je medtem zgodilo v Torijeви rojstni župniji pod Kumom. Ko so ljudje zvedeli, da bo gospod imel novo mašo v Ameriki in ne doma, so bili razočarani. Posegla pa sta vmes gospoda župnik in kaplan ter sklenila, da bodo novo mašo vseeno praznovali, čeprav brez novomašnika. To je župnik povedal otrokom v šoli in dasi je bil že petek, se je novica hitro kot blisk razširila po sosesi in v nedeljo je privrvelo toliko ljudi od blizu in daleč, da so cerkev nagnečili. Pred mašo so peli pesem o novem mašniku, med mašo pa je g. kaplan tako izvrstno pridigal, da je bilo ljudstvo do solz ganjeno. Končali so z novomašniškim blagoslovom in z zahvalno pesmijo. Tako so tudi doma po svoje obhajali novo mašo, ki se je vršila v daljni Ameriki.

SKOF GRACE je še isti mesec poslal g. Torija v New Ulm za pomočnika župniku Aleksandru Bergholdu, katerega je l. 1864 naš misijonar Pirc pripeljal v Ameriko. To mesto stoji ob reki Minnesoti kakih 110 milj južno-zapadno od St. Paula in je sedež brownskega okrožja.

G. Tori je bil prvi kaplan, ki ga je New Ulm kdaj imel. Skrbel je za mnogo misijonov in postaj, stoječih večidel ob železnici, ki teče proti zapadu. Obiskoval je n. pr. Sleepy Eye, Leavenworth, Burns (zdaj Springfield), Lamberton, Wallnut Grove, Marshall, Ghent in Lake Benton, vse v Minnesoti, in Kranzburg v Južni Dakoti, katere vzhodni del je še spadal v šentpavelsko škofijo.

Kako se je Toriju tod godilo, zvemo

nekoliko iz lista, ki ga je pisal v sredo, 26. kimavca 1877, ljubljanskemu bogoslovcu in nekdanjemu sošolcu Antonu Koblarju. Takole pripoveduje:

“Dragi prijatelj! – Ker zdaj ravno utegnem v samotnem Leavenworthu, kjer ta teden poučujem za birmo, Te morem nocoj zopet v duhu posetiti.

Svoje misijone sem Ti že popisal.” (Tega opisa nismo našli.) “Po kakšnih apostolskih potih moram hoditi, boš lahko sam sodil, ako Ti povem, da me že od 14. t. m. ni bilo več doma v New Ulmu. Bil sem vedno odsoten – na misijonu v Sleepy Eye in v Lambertonu ter pri bolnikih in na pogrebu v Leavenworthu. Šele prihodnji petek zvečer se bom zopet vrnil domov. Malo nerodno se je zmeraj okrog klatiti; najbolj sitno pa je v Leavenworthu, kjer ni hotela in moram stanovati v kmetski hiši, kjer ne gledajo prav preveč na snago.

Povsod moram seveda vse iznova začeti, ker do zdaj še nikdar v nobenem mojem misijonu niso ob nedeljah imeli božje službe. Pravkar smo popolnoma dodelal cerkvi v Sleepy Eye in v Leavenworthu; prva je iz opeke, velika in najlepša v našem okrožju, druga pa malo manjša, pa tudi jako lična. Škof Ireland nas bo obiskal in 2. vinotoka posvetil cerkev v Sleepy Eye, 3. pa v Leavenworthu in bo obenem delil sv. birmo.

To so ti pa gumpci in bunke, ki jih poučujem! Imam jih precej okoli dvajset let starih, ki še niso bili pri prvem sv. obhajilu, pač pa na vsakem plesu. Dobro je, da so vsi nekoliko izobraženi in znajo vsaj brati, torej se učenje se dosti odse-da. Javnih šol namreč ne pogrešamo, damo da niso veliko vredne in se otroci v njih komaj malo brati in pisati nauče. Kmetsko dekle, ki se nekoliko bolj gosposko obleče, gre k šolskemu nadzorniku pa dobi zlužbo učiteljice s 40 dolarji plače na mesec, čeprav včasih se pravilno pisati ne zna. Ako vsaka taka šola po deželi šteje dvanajst učencev in učenk,

je že veliko. Skrbni starši jih pa rajši pošiljajo v farne šole, ki jih katoličanom Cerkev oskrbuje.

Vse je površno v tej deželi 'humbuga', vendar vse hoče biti izobraženo in gosposko. Tu v Leavenworthu je skoraj vse ubožno; ko pa pridem v nedeljo v cerkev, vidim pred seboj same 'frajle', posebno kar je irskih, a so nazadnje le preproste nevednice.

Bolnikov je zdaj precej. Štirje, ki sem jih jaz previdel s sv. zakramenti, so že v večnosti. V kratkem času svojega duhovskega življenja smem reči, da sem že precej izkusil. Največji dogodek pa se mi je primeril zadnji teden v Sleepy Eye.

Mlada žena nekega odpadlega francoskega katoličana, ki se je zoper voljo staršev in proti cerkvenim postavam dala pred sodnikom poročiti, je prišla k meni in obljubila, da se bo do prihodnjč, ko bo tam služba božja, spravila s Cerkvijo. Medtem pa je nevarno zbolela; ko sem v soboto prišel dol, mi je zdravnik povedal, da ni zanjo nobenega upanja več. Brž sem letel tja, toda mož, ki sem ga med potjo srečal, mi je prepovedal priti v njegovo hišo. Vsilil sem se noter, medtem ko je on odšel v mesto. Ko se je vrnil, sem bil ženo že spovedal in ji podelil sv. poslednje olje. (Sv. Rešnjega Telesa nisem imel pri sebi.) Seveda me je dedec odpravil iz hiše; toda povedal sem mu, da bom drugi dan zopet prišel. S posredovanjem zdravnika, ki je sicer protestant, a boljši prijatelj duhovnikom kot odpadli katoličan, se mi je v ponedeljek posrečilo vdrugič priti v hišo in ženo obhajati. Malo ur pozneje je bila na mrtvaškem odru; v sredo sem jo slovesno pokopal. Mož je prišel celo v cerkev in slišal med pridigo eno gorko zase, od groba pa nam je pobegnil. Ne želim si ga srečati v samoti!

V Burnsu bomo prihodnji mesec začeli cerkev zidati in upam, da bo se pred zimo stala. Obris bo g. Berghold napravil. Leseno poslopje postavimo tu v nekaj tednih, ga znotraj omečemo, pobelimo itd. Po drugih krajih proti zapadu bom pa

moral še v navadnih hišah maševati. Zadnji četrtek sem v Lambertonu imel božjo službo v občinski šoli; luknja podstopnicami mi je služila za spovednico.

Ti kraji, ki jih midva z g. Bergholdom oskrbujeva, so najbolj divji in zapuščeni v Minnesoti. Toda upajmo, da bo v bodoče bolje, saj je dežela izvrstna za kmetije in kobilice so odletele. Dela je dosti, potovanja še več, a človek se že navadi potikati okoli po svetu. Kmalu bo treba kožuha in kosmate kape za zimo.

Odpiši mi vendar kaj! Ne veš, kako sem vesel, kadar zopet kaj slišim o znanjih! Srčen pozdrav vsem prijateljem in nekdanjim sošolcem. Molite zame, da ne omagam med težavami in nevarnostmi 'intus et foris'. Z Bogom! Janez Tori."

Škof Ireland je res prišel 2. vinotoka v Sleepy Eye in 3. v Leavenworth, kakor je Tori omenil, in cerkvi blagoslovil. Tudi birmoval je; v Sleepy Eye jih je 45 prejelo sv. Duha, koliko pa v Leavenworthu, ni znano.

To Torijevo sporočilo razreši vprašanje, ki je delalo toliko preglavice pisatelju knjige GOLDEN JUBILEE, namreč kdaj in kdo je blagoslovil prvo katoliško cerkev v Sleepy Eye.

Sledeče leto v svečanu in sušcu je g. Tori sam upravljal newulmsko faro in podružnice, ker je bil župnik Berghold odsoten. Tačas je moško društvo sv. Jožefa v New Ulmu obhajalo svoj god in tretjo obletnico, odkar je obstalo. Imeli so 19. sušca sv. mašo z leviti in pridigo. Tajnik društva je pozneje v posebnem dopisu slavnost opisal in pripomnil: "Najpresrčnejše se zahvalimo zlasti našemu dobremu gospodu Toriju, ki nam je to lepo praznovanje pripravlil."

MESECA MAJA 1878 se je razširila govorica, da bo misijonar Janez Žužek zapustil St. Peter in da ga bo nasledoval g. Tori, ki je tedaj bival

v Sleepy Eye. To se je sledeči mesec res zgodilo. V nedeljo, 9. rožnika, je namreč Tori prvič tam maševal.

St. Peter stoji ob reki Minnesoti, okrog 70 milj južnozapadno od St. Paula in 29 milj vzhodno od New Ulma, ter je sedež nikolletskega okrožja. Štel je takrat okrog 3500 prebivalcev, ki so se bavili večidel z obrtnijo in trgovino. Katoliška župnija sv. Petra je imela lepo cerkev, župnišče, šolo, v kateri so frančiškanske sestre učile okrog sto otrok, in samostan za učiteljice. Župljani so bili Nemci, Irci in nekaj Francozov.

G. Tori je poleg domače fare oskrboval v istem okrožju tudi misijone Belgrade, Timber Lake in Granby, v lesueur-skem okrožju pa Le Sueur in St. Henry. V Le Sueuru je bila cerkev sv. Ane s kakimi 55 družinami, v St. Henry pa cerkvi- ca sv. Henrika z nekako 20 družinami. Misijon Belgrade s cerkvijo sv. Mihaela je štel 30 družin in imel svojo katoliško šolo, v kateri je svetni učitelj bistril 30 otrok. Misijon Timber Lake ali Middle Lake s cerkvico sv. Nikolaja je tvorilo 25 družin in prav toliko jih je živelo v misijonu Granby (zdaj Brighton imenovanem) ob Swan Laku s cerkvijo Marijinega obiskovanja. Poleg teh pa je Tori obiskoval še nekaj misijonskih postaj, ki so bile še brez cerkev.

Za vse te kraje je Tori skrbel z veliko vnamo. V Timber Laku je takoj prvo leto vpeljal procesijo sv. Rešnjega Telesa, katero so potem vsako leto imeli. O njej je 12. rožnika 1879 nekdo napisal tole: "Danes smo tu imeli Telovsko procesijo in sicer prvič v tem kraju. Ob desetih je šentpeterski g. župnik Tori pel slovesno sv. mašo in nam v izvrstni pridigi krepko razložil pomen in važnost tega svetega dneva. Takoj po maši je bila procesija, katere se je udeležilo kakih 500 ljudi od blizu in daleč. Šli smo dve milj daleč na okrog, kjer so bili lepi oltarčki. Vladal je najlepši red. Našemu č. g. Toriju se v imenu vseh najlepše zahvalimo za trud in preudarnost, s ka-

tero je znal vse tako dobro izpeljati!"

Poleti 12. avgusta je Tori obiskal svoj nekdanji misijon Sleepy Eye in ponagal pri blagoslovljenju velikega novega zvona.

Sledeče leto je pisal svojemu nekdanjemu sošolcu in tovarišu iz Alojzije- višča, č. g. Roku Mrčunu, ki je bil tedaj prefekt tega zavoda in je nedavno pokopal svojega strica, znanega pesnika Jožefa Virka. V pismu z dne 27. svečana 1880 Tori govori najprej o rajnkem č. g. Francu Pircu, ki je 22. prosinca v Ljubljani umrl, rekoč:

"Priatelji in častilici g. misijonarja Pirca, ki je pravkar zapustil ta svet, bodo gotovo veseli slišati, da nas blagi rojak ni pozabljen v daljni Minnesoti, kjer je celih 38 let tako marljivo delal.

Šentpavelska škofija šteje med svojimi duhovni veliko Avstrijcev in med njimi precej Slovencev s Kranjskega. Smem reči, da bi bil malokateri izmed teh kdaj sem prišel, ako bi ne bilo preč. gospoda Pirca. Pred 15 leti, ko šentpavelska škofija še ni bila skoraj nič, ker je imela komaj peščico duhovnov, je on na povratku iz Evrope pripeljal s seboj č. g. Buha in celo četo bogoslovcev, ki so bili kmalu posvečeni in odslej z neomajnim pogumom delajo za slavo božjo in v prid krščanstva v naši škofiji. Ti so zopet povzročili prihod še več drugih, ki smo vsi za to hvaležni božji previdnosti pa tudi nepozabnemu očetu Pircu.

Zaradi tega smo tudi vsi tukajšnji Avstrijci z žalostjo sprejeli naznanilo o njegovi smrti, ki ga je č. g. Buh brzojavno dobil iz Ljubljane. Gotovo se vsak spominja rajnega v molitvi in pri sv. maši. Naj Ti povem, kako smo se ga v tej okolici spominjali.

Včeraj, 26. svečana, je bil god g. A. Bergholda, župnika v bližnjem New Ulmu. Gospod je Stajerec; prišel je sem z g. Pircem in je ze 15 let duhovnik. Menil je

torej, da ne more bolje obhajati svojega godu, kakor da povabi bližnje sosede, naj ta dan napravijo v New Ulmu slovesen 'Requiem' za g. Pirca.

Ker smo tako daleč narazen, se nam vsem ni bilo mogoče sniti. Prišli pa so v New Ulm razen mene še štirje drugi gospodje, vsi Avstrijci. Jaz kot Kranjec sem pel veliko mašo, pomagala sta kot dijakon g. Koeberl, Štajerec, in kot subdijakon g. Stecher, Tirolec. Č. g. Berg-hold pa je imel pridigo, v kateri je živo popisoval velike zasluge č. g. Pirca za našo škofijo, njegovo truda polno delavnost med Indijanci, katerih apostol se sme po pravici imenovati itd. Omenil je dalje, da bo oče Pirc pač kmalu pozabljen med svetom, celo med katoličani, ki ga morebiti sami niso poznali, toda živel bo v srcih hvaležnih Indijancev, katerim je bil pravi oče in katerih je stotine poslal pred seboj v svetla nebesa. Poslušalci so bili vsi ganjeni.

Po maši smo se sešli v župnišču in se nato odpravili v šolo, kjer so otroci in prijatelji čestitali svojemu duhovnemu pastirju. Za vezilo so mu darovali prekrasno štolo, zvečer pa so mu godci napravili podoknico.

Tako smo preživeli lepi dan in se razšli vsi z veselim prepričanjem, da bo delo č. očeta Pirca živelo in sad rodilo, ko bo gospod že dolge trohnel v hladnji zemlji. Naj počiva v miru!

Užalostila me je tudi novica o smrti Tvojega č. g. strica. Naznanil jo je celo nemški katoliški list v New Yorku in ga pohvalil, da je bil 'vnet duhovnik in domoljub in imeniten slovenski pesnik'!

Ta mesec sem prvič spovedoval v slovenskem jeziku. Pomagal sem v bližnjem kraju pri štirideseturni molitvi in se seznanil z nekim Kranjcem, ki je ondi čevljarski pomočnik."

Po smrti misijonarja Pirca so se zbirali prispevki, da se mu postavi v Lju-

bljani spomenik na grob. Tudi v Ameriki so njegovi častilci precej nabrali; č. g. Tori je daroval 12 goldinarjev.

Na praznik ameriške neodvisnosti, 4. julija 1880, se je v St. Petru obhajala posebna slavnost, ko je č. g. Peter Jeram pel novo mašo.

Pri tej priložnosti se je prav jasno pokazalo, da je šentpeterska cerkev postala popolnoma pretesna. Zato jo je župnik še isto poletje dal za trideset čevljev podaljšati. Tudi olepšal jo je s slikami, kipi in drugimi okraski. Prizidal ji je baje tudi nov zvonik.

Tista leta so na Irskem vladali hudi časi. Ljudi so stiskali graščaki (landlords) in slabe letine, tako da so mrli od lakote in mraza. Prosili so Ameriko pomoči. Odzval se je tudi g. Tori in po božiču l. 1880 zbiral darove za nesrečne Irce. Koliko je nabral, ni znano.

Poskrbel je tudi za nekaj ljudskih misijonov v svoji fari. V Middle Laku so ga imeli v svečanu 1881 enajst dni; verniki so ga posečali peš, na saneh in na konjih sedem in še več milj daleč na okrog ter bili prav hvaležni misijonarju in župniku za njun trud.

Ni bilo torej čudno, da je vse prevzela žalost, ko je v sledečem kimavcu iznenada počil glas, da bo župnik drugam prestavljen.

Ob njegovem odhodu iz St. Petra je ondotni časopis med drugim tole objavil: "Meščanom bo žal slišati, da je bil č. g. Tori premeščen. Zaradi svojega mirnega gentlemanskega obnašanja ima tukaj mnogo prijateljev v župniji in izven nje, ki mu želijo vspeha v novem področju." Imeli so ga za vnetega misijonarja, ki se je neprestano trudil za krščansko stvar in zlasti goreče oznanjal božjo besedo.

Iz podružnice sv. Nikolaja je nekdo 19. kimavca med ostalim sporočil tole: "V sredo, 14. septembra, je naš dušni

južno od Belvidera ob reki Zumbrota. Ondotni katoličani so šteli kakih 45 družin in imeli cerkvico sv. Petra in Pavla, katero jim je l. 1876 postavil g. Stariha za 1500 dolarjev.

Torijeva prva naloga v Belvideru je bila pripraviti vse potrebno, da se odpre nova farna šola, katero je bilo treba urediti in oskrbeti z učili in pohoštvo. Tako tudi hišo za sestre. Nekaj dni po njegovem prihodu so prišle tri šolske sestre iz Milwaukee in 2. vinotoka odprle šolo z desetimi učenci.

Kako se je Toriju v Belvideru godilo, je sam nekoliko opisal nekdanjemu tovarišu iz Alojzijevišča, g. Mihaelu Arku, kaplanu v Škofji Loki, Dne 27. grudnia 1881 mu je med drugim tole sporočil:

“Zadnja ZGODNJA DANICA, ki sem je dobil, mi je prinesla tužno novico o smrti dr. Janeza Bleiweisa. Kot vsak domoljub tudi jaz za njim žalujem. Bog mu daj večni mir po borbi za naš mili narod! Ako mu mislite postaviti spomenik, bomo tudi slovenski duhovni v Minnesoti prispevali.

S svojo faro sem prav zadovoljen in četudi zdaj stanujem na kmetih in ne ob železnici kakor prej, se vendar ne kesam, da sem menjal. Gospod, ki je bil prej tukaj in s katerim sva zamenjala, je pa tudi zadovoljen v St. Petru.

Tukaj imam dve fari. Stanujem v Belvideru, ki je osem milj od železnice, in od tukaj oskrbujem cerkvico v mestecu Mazeppa, kjer je železniška postaja. Hodim tja eno nedeljo in en delavnik vsak mesec. Obe občini sta mešani, to je, imam Nemce in Angleže, a so Nemci v večini in sicer sami Luksemburžani, ki so prav dobri katoličani in mnogo store za cerkev.

V Belvideru imam lepo cerkev, sezidano iz rezanega kamenja, 90 čevljev dolgo in 50 široko brez svetišča, ki se ni dodelano, a bo merilo 25 čevljev. Tudi imamo zdaj farno šolo pod vodstvom šolskih sester Notre Dame in okoli 70 učen-

cev. Sestre smo dobili šele letos meseca vinotoka. Moj prednik jim je bil sezidal hišo vendar še ni bila plačana; ob mojem prihodu je bilo še čez 1200 dolarjev dolga. To jesen smo pa imeli dobro letino in sem toliko nabral, da sem ravnokar že 700 dolarjev izplačal. Torej nam ostane na vsem poslopu samo še 500 dolarjev dolga, kar pa ni nič za tako faro. Kmetje so tukaj skoraj vsi bogati. Za maše dajo toliko, da jih se vseh sam ne morem opraviti. — V mestecu Mazeppi pa imam majhno cerkvico brez dolga.

Božični prazniki so bili letos prav lepi. Vreme je tako, kakršnega ne pomnimo — nič snega, tla ravno toliko zmrzla, da so pota lepa. Zato pa je bilo tudi toliko ljudi o božicu v cerkvi, da sem se čudil, od kod so vsi prišli. Ta dan sem si takole uredil:

Prva slovesna maša z angleško pridigo je bila doma ob pol petih zjutraj (tako je pri nas navada, polnočnice nimamo), druga tiha maša ob pol devetih v Mazeppi s kratko pridigo, tretja zopet slovesna maša z nemško pridigo zopet doma ob enajstih. Prva maša je minula malo pred sedmimi, potem hajdi na konja, ob pol desetih se je maša v Mazeppi končala, potem sem dirjal domov in točno ob enajstih zopet tu pričel. Popoldne večernice, potem božičnica za otroke v šoli. Na sv. Štefan dan sem imel zopet slovesnost v Mazeppi. Danes na šentjanzev dan pa obhajam svoj god doma; toda farani se ne vedo, da sem 'evangelist', sicer bi tudi danes ne imel še nič miru.

Kajne, to je precej trdo delo? Vendar sem ga dobro prestal, hvala Bogu. Jutri na vse zgodaj pa še pojdem malo izprehajati; obiskal bom g. Trobca in Stariho pa šel v St. Paul in se bom vrnil na starega leta dan." Sledijo pozdravi.

V četrtek po veliki noči, 13. aprila 1882, je Tori zopet pisal istemu prijatelju ter mu povedal marsikaj o obredih in petju v Belvideru, saj je bil sam dober pevec in orglar. Pismo se takole glasi:

"Kakor sem zadnjič omenil, smem pohvaliti večino svojih faranov, da so dobri katoličani stare nemške korenine. To so pokazali tudi veliki teden. Pota so bila grda, vreme deževno; vendar so vse tri dni velikega tedna prihajali peš v cerkev, ker se voziti ni bilo mogoče; posebno velikipetek je bila cerkev polna. Videl sem stare možičke in ženice, ki so prišli cele tri milje ali eno uro hoda daleč k sv. opravilom.

Spovedi sem takole razdelil: V praznik Marijinega oznanjenja za dekleta, cvetno nedeljo za fante, veliki četrtek za žene, veliko nedeljo za može, veliki torek in belo nedeljo za ostale, ki ne spadajo k društvom.

Res me je skrbelo, kako bi vse uravnal, da bi se božja služba kolikor mogoče slovesno obhajala. En sam duhovnik pri cerkvi brez učitelja ali cerkovnika težko izhaja pri cerkvenih opravilih velikega tedna celo v cerkvah, kjer imajo izurjene pevce kakor tukaj po mestih. Toda tu imam nov dokaz, kaj stori dobra katoliška šola v fari. S svojimi dečki in z otroškim petjem sem vse dosegel, kar sem hotel.

Poučil sem in izuril ministrante, da so storili vse po pravilih in šli v četrtek in petek moško kot vojaki v procesiji k božjemu grobu, 12 izmed njih z gorečimi svečami. Peli so otroci vse latinsko s polnim besedilom, kar obrednik zahteva. Prav mično jih je bilo slišati cvetno nedeljo, ko so pri procesiji v dveh zborih peli antifone po psalmskem napevu in potem štirje ministranti v koretljih krepko zboru odgovarjali pri 'Gloria, laus'. Prav tisti štirje so veliko soboto pred oltarjem kleče v ministrantski obleki izvrstno peli litanije svetnikov in zbor jim je na koru odgovarjal. Tem štirim dečkom sem se moral sam čuditi, kajti bilo je res treba poguma, da so pred polno cerkvijo, ko so bile oči vseh vanje obrnjene, peli popolnoma sami vse dolge litanije; peli so jih brez pomote urno in gladko, kakor da bi bili ze v latinske šole hodili.

Odkar imamo redovne sestre tukaj, to je, od lanske jeseni, otroci pojo vsako nedeljo pri sv. maši, in sicer latinske cecilijanske maše, prirejene nalašč za otroške zборе, kakršne izdaja naše ameriško cecilijansko društvo. Veliki četrtek so morali prvič brez orgel peti tako mašo in šlo je vse gladko; po maši med procesijo prav tako gladko 'Pange lingua'. V petek so peli 'Improperia', 'Crux fidelis' itd., pa 'Vexila regis' po napevu Riharjevem 'Kraljevsko znamenje'. Veliko soboto latinsko mašo in vmes natančno liturgične večernice. V četrtek in petek zvečer pa so lepo zapeli po dve nemški pesmi pri božjem grobu in velikonočno nedeljo razen novo naučene maše še nekaj nemških velikonočnic. Seveda je vse to stalo veliko truda, a redovna sestra, ki orgla, jih je vse naučila.

Tudi božji grob so sestre lepo okrasile in molivcev jebilo zmeraj dosti pred njim. Kajpada je vse napravilo dober vtis na ljudi in bili so jako ponosni, posebno starši omenjenih otrok. V cerkvi so se nekateri solzili, drugi so pa dejali: 'Prav tako lepo je bilo kakor na Nemškem.' Irce pa je bilo skoraj vse novo, ker do zdaj nekateri izmed njih še niso nikjer imeli priložnosti videti take cerkvene obrede.

Toda ne pišem tega z namenom, češ da smo v Belvideru obhajali praznike lepše kot drugod – ne! Povsod, kjer je le mogoče, katoliške cerkve v Ameriki obhajajo te dni jako slovesno in ljudje se pridno udeležujejo; posebno po mestih je te dni vse zelo veličastno v cerkvah. Omenjam naše praznovanje le zato, da se vidi, koliko se z majhnimi močmi pa z nekolikim trudom da storiti in koliko k temu posebno dobra šola pripomore.

Ko govorim o katoliških cerkvenih slovesnostih sploh po Ameriki, smem reči da se obhajajo veliko lepše kot po Kranjskem. Največ k temu pripomore lepi red, kateremu je ljudstvo privajeno, katoliška društva s skupnimi obhajili pa cerkveno petje, za katero imamo vsaj po mestih

dobre moči. Petje je bilo do zdaj po nekaterih cerkvah navadno preveč necerkveno, gledališko. Toda zdaj so se začeli škofje temu protiviti in cecilijansko društvo bo povsod zmagalo. – Samo snega pogrešamo: res izobrazenih katoliških organistov. Pevci se lahko dobe, tudi orglavk je dovolj. – Cecilijansko društvo ima že orglavsko šolo v Milwaukee in upamo, da bo ustavilo to slabo brenkanje, potem pa bo naša cerkvena glasba v Ameriki stala res na visoki stopinji. Bog daj!

No, pa moram pustiti ta premišljevanja in se vrniti tja, kjer sem začel. Veliki teden in velikonočno nedeljo sem torej obhajal doma. Velikonočni ponedeljek pa sem imel spovedi in božjo službo v Mazzeppi. Precej truden sem zdaj po praznikih, vendar sem vesel, da se je vse tako dobro izvršilo. Večina mojih župljanov je tudi že opravila velikonočno spoved. Ker so pota tako slaba, ni sem mogel dobiti nobenega duhovnika, da bi mi bil pomagal; moral sem torej vse sam spovedati. Zdaj pa bo malo počitka za nekaj časa.

Zima je bila letos tukaj brez snega. Šele ta teden čutimo, da se pomlad blizu, ki je torej letos pozna, in bomo začeli sejati."

Glede nove farne šole v Belvideru je proti koncu prvega šolskega leta dne 9. maja 1882 neki župljan vedel tole povedati:

"Kmalu potem, ko je naš sedanjí spoštovani g. župnik prevzel to faro, so prišle tako dolgo pričakovane šolske sestre. A tudi pri njih se je uresničil pregovor, da je vsak začetek težak; kajti ni malenkost poučevati otroke, ki večidel še nikoli niso hodili v katoliško nemško šolo. Izprva so mnogi nezaupno gledali šolo in dobre sestre. A kako se je zdaj vse spremenilo! Blizu 110 otrok rado in z veseljem poseča šolo. Zares je naša župnija dobro napredovala. Šele pred petimi leti se je sezidala naša lepa kamenita cerkev, danes pa imamo cerkev brez dolgov, stalnega duhovna, dobro

šolo, lepo hišo za sestre z le se zmernim dolgom ne da bi vštevali tisto, kar se je se poleg tega napravilo za cerkev in šolo."

O dolgu na sesterskem samostanu naj bo kar tu povedano, da ga je Tori kmalu vsega poplačal. Nekaj podpore je dobil tudi od dunajske Leopoldinske družbe, ki mu je l. 1882 darovala 300 goldinarjev za Mazzeppo, kjer je hotel ustanoviti katoliško šolo. Tisto jesen 7. vinotoka je dal župnijo v Belvideru inkorporirati ali vknjižiti po državnih postavah Minnesote.

Sledeče leto 18. rožnika je Tori zopet pisal šentjurijskemu župniku Gestrinu. Rabil je pri tem pisalni stroj, katerega si je kupil, brž ko so jih začeli v večjem številu izdelovati. V pismu je prav napovedoval, da se bo ta stroj scasoma povsod uveljavil, kajti dandanes je že malo izobražencev brez njega. List se takole glasi:

"Vaše cenjeno pismo s 25. maja sem sinoči dobil. Upam, da ste medtem že popolnoma okrevali in se okrepčali, saj poletni čas ugaja bolnikom.

Odslej se Američani, ki morajo veliko pisati, ne bodo več trudili s peresom, ampak bodo kar lepo tiskali s strojem. Vse gre zdaj tukaj po strojih hitro kot blisk. Kmet obdeluje polje le s stroji, ženske rabijo šivalne stroje; zakaj bi se tudi pisati ne dalo s strojem? No, iznašli so pisalni stroj in čeprav ga do zdaj rabijo le odvetniki, pridigarji, večji kupci in velike obrtnije, je vendar gotovo, da bo scasoma prišel do večje veljave po vseh krogih. Kakor vidite, imam tudi jaz tak stroj. Ni še dolgo, odkar sem ga kupil in se ne kesam. Piše se z njim, kakor bi klavir igral: vsaka črka ima svojo majhno tipko. Izobražen človek se mu v malo dneh lahko privadi in kmalu postane tako spreten, da tiska z njim dvakrat hitreje, kakor bi pisal s peresom. Pa kako lepo in razločno! Slaba pisava bo zdaj odpravljena.

Vsakoletne božične jaslīce
na prostem, pred cerkvijo
sv. Jurija v South Chicago

Illinois.

Na sv. Rešnjega Telesa dan smo imeli tukaj v Belvideru veliko in lepo procesijo. Navzočni so bili razen mene se trije duhovniki, namreč č. gospodje Stariha iz Red Winga in Jeram iz Highlande pa irski duhoven iz bližnje soseske. Imeli smo sv. mašo z leviti in g. Stariha je pridigal ter nosil Najsvetejše med procesijo. Tujcev letos ni veliko prišlo, ker je zjutraj deževalo, toda faran ni nobeden izostal in tudi iz Red Winga jih je ze prejšnji dan nekaj prišlo. Po mestih seveda ne kaže imeti procesij; po deželi, kjer je po nekaterih krajih skoraj vse katoliško, kakor je tukaj pri meni, se pa v mnogih župnijah obhajajo, posebno v nemških. Navadno pride tudi veliko

protestantov od blizu in daleč gledat in se običajno bolj spodobno vedejo kakor marsikateri ljubljanski škric s cilindrom in viržinko.

Vreme je letos tudi v Ameriki zelo čudno kakor po Evropi. Pomlad se je šele komaj začela. Binkoštni ponedeljek sem se kožuh oblekel, ko sem se peljal v Mazeppo, in na poti sem srečal zdravnika ki je tudi se ves tičal v kožuhu. Zdaj pa imamo prav ugodno vreme, samo da skoraj vsak dan malo dežuje. Na polju vse raste in če nas Bog obvaruje nesreč, bomo imeli izvrstno žetev."

Da bi še kaj več zvedel o g. Toriju in njegovem delu v Belvideru, sem se pred leti, preden sem dobil njegova zgoraj navedena pisma, obrnil na sestro Marijo Roberto iz reda Notre Dame, ki je prva načelovala ondotni farni šoli, in jo prosil za podatke. Napisala mi je dolgo pismo s tako zanimivo vsebino, da bi bilo škoda, če bi se ne ohranila. Naj jo tukaj poslovenim:

"Z veseljem bi Vam izpolnila željo, a se bojim, da mi ni mogoče dostojno opisati gospoda, ki se je vedno tako korenito posvečeval težkim duhovniškim in misijonarskim dolžnostim. Spominjam se pa g. Torija se prav živo, dasi je že mnogo let preteklo, odkar sem ga zadnjič videla. Me sestre smo štele za posebno dobroto božjo in za veliko prednost, da nas je vodil mož tako vzvišenega značaja in tako plemenitih lastnosti. Bil je učen in pobožen, popoln gentleman in svečenik; z eno besedo, bil je vzor. Nikdar nisem videla, da bi se bil ujezil. Bil je vedno prijazen in vesel ter je rad ne le slišal šalo, ampak se tudi sam pošalil. Navadil se je drugim natihome pomagati, o čemer je vsa njegova narava pričala.

Prvič smo se me sestre seznanile z njim v kimavcu 1881, ravno ko je prevzel župnijo Device Marije v Belvideru. Ni bila prav posebno vabljiva ta fara, ker je marsikak črn oblak visel nad njo, toda s krotkostjo je kmalu pridobil vsakega, celo kričače iz navade.

Nekako teden potem, ko smo prišle v Belvidere odpirat prvo farno šolo, smo jo res odprle z desetimi učenci; preden pa je nekaj mesecev minulo, smo imele že nad sto vpisanih, za kar pa se je bilo zahvaliti samo vnemi in zgovernosti g. Torija.

Me smo bile tam prve sestre. Hišo so nam dobro z pohištvom opravili in g. Tori je skrbel, da nismo pogrešale ničesar razen novcev. 'Ali imate dovolj denarja za začetek?' nas je vprašal. 'Ne,' smo odgovorile. Odšel je ter prodal konja in voz, da bi nam pomagal, kajti sam ni imel ničesar, ker je vse sproti porabljal, ko je plačeval za svoje šolanje, ostalo pa pošiljal domov svojim dragim. Spričo tolike žrtve mu je moralo biti prav hudo, saj ga je tisti njegov konjiček rešil že iz marsikaterega prerijskega požara in sezn

snežnega viharja. Ko smo me zvedele o tem blagem cinu, smo bile globoko ganjene in pismo hotele plemenitega daru sprejeti. Še danes se mi dobro zdi, če se spomnim tistega trenutka; zjasnile so se mu oči in jecljaje nekaj besed, je odšel in zopet kupil svoj zaklad.

Voziti se ali jezdit okrog po deželi mu je bilo vse drugo, samo prijetno ne. Neredko sta ga glad in mraz prisilila, da je moral iskati zavetja v kaki koči ali skednju in tam maševati. Mož je bil majhen in šibek in takšno življenje mu ni krepilo slabotnega zdravja, toda prenašal ga je dokler je njegov škof hotel. O teh težavah je rad pripovedoval in jih celo srečne dni imenoval.

Naš začetek v Belvideru je bil zelo hud in ko bi naš g. Tori ne bil izpodbujal z besedo in zgledom, mislim, da bi bile me pobrale svoje stvari in odšle. Bil je vedno pripravljen tolažiti in navduševati, česar se bo vsaka sestra se rada spominjala. Posečal je razrede sleherni dan in poučeval. Po šoli pa je vselej imel po nekaj dečkov, da so se pri njem latinski učili. Da, res z velikim veseljem je pripravljaval dobre in nadarjene dečke za

duhovski stan in hvala Bogu, zdaj (l. 1912) jih pet dela v vinogradu Gospodovem.

Vsak teden je hodil h g. Trobcu (tedaj župniku v Wabashi, zdaj škofu v St. Cloudu) k spovedi, čeprav je pri tem tvegaval svoje življenje, zlasti pozimi, ker je v Wabasho tako daleč iz Belvidera (22 milj v premi črti). Rad je imel tega prijatelja in sta si bila skoraj v vsem podobna.

G. Tori je bil izvrsten pevec in glasbenik, saj je orglal že v Ljubljani in v 'Grande Seminaire' v Montrealu. Prav zelo se je trudil, da je uvedel otroško petje v cerkev. 'Koralno petje hočem imeti,' je pogosto rekel. Vpeljal je tudi procesijo sv. Rešnjega Telesa in cerkveno proščenje; obe praznovanji ste se vsakikrat sijajno izvršili in izvrstno uspeli.

Poleg Belvidera je g. Tori imel še majhen misijon Mazeppa, kjer so živeli večidel prostozidarji. Vsak teden se je tja vozil maševati itd. Ne glede na slabo zdravje, hudo vreme in grda pota je vpregel konjica in šel po opravkih. Neki veliki teden smo ga hoteli pregovoriti, naj doma ostane, ker je bilo zaradi velikih nalivov res nevarno potovati. Toda rekel je ne! in pognal. Ko pa je bredel skozi prvi potok, je skoraj utonil. Premočen do kosti se je šel v prvo kmetsko hišo k nekemu župljanu preoblačit in preobuvat. O tem nam je pozneje sam pripovedoval in prasnile smo v smeh, ker smo dobro poznale lastnika tiste obleke in tistega obuvala; velikan je meril najmanj šest čevljev, g. Tori pa samo pet in pol. Tudi sam se je smejal, češ da je iz tistih velikih škornjev izvrstno pridigal - 'preached a big sermon'. Toda brez nasledkov ta izkušnja ni ostala. Zbolel je nevarno za davico ter moral v postelj in samo zdravnik mu je mogel ubraniti, da ni vsak dan maševal, kajti sam je vedno trdil, da 'ni tako hudo'.

Bilo mu je težko zapustiti Belvidere, ker se mu je končno fara zelo priljubila.

Zupljani so vsi, odrasli in majhni, imeli veliko zaupanje vanj. Bil je žalosten dan, ko je naznanil, da jih mora zapustiti. Trumoma so pridrli k nam in nas prosili, naj vmes posežemo, a nismo mogle, ker je gospod rekel: 'Škof me potrebuje.' Mnogo časa je minulo po njegovem odhodu, preden je vse zopet gladko teklo.

Jaz ga ne morem pozabiti in ga nikoli ne bom pozabila; vsak dan se ga spominjam pri sv. obhajilu. Da bi le bil med izvoljenci božjimi in prejel krono, za katero je tako trdo delal. Tudi njegovi nekdanji farani v Belvideru ne morejo pozabiti dobrega in gorečega gospoda Torija."

Spomladi 21. maja 1884 so tam imeli birmovanje. Ob desetih je bila sv. maša

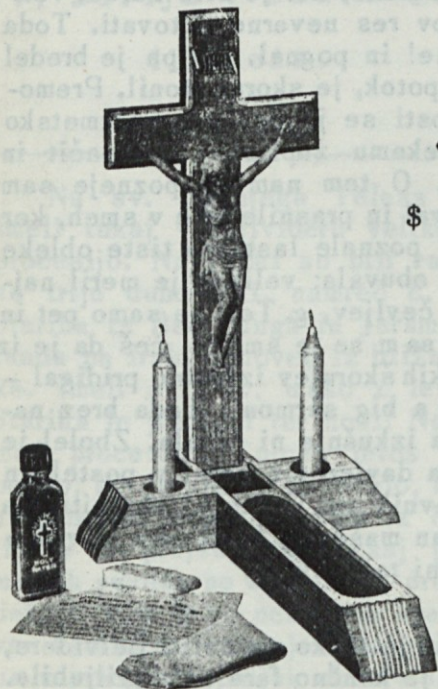
z leviti, katero je pel župnik Peter Jeram iz Minneapolisa. Obredar je bil župnik Tori, pridigal pa je škof Ireland, ki je tudi otroke izpraševal iz krščanskega nauka. Pohvalil je birmance in župljane, prve, ker so dobro odgovarjali, druge pa za vse, kar so storili za cerkev in šolo. Nato je birmal 165 oseb, izmed katerih je bilo 111 iz Belvidera in 54 iz Mazeppe.

Nekaj tednov potem se je g. Tori udeležil nove maše, katero je 6. julija g. Janez Solnce obhajal v Wabashi; služil je za diakona.

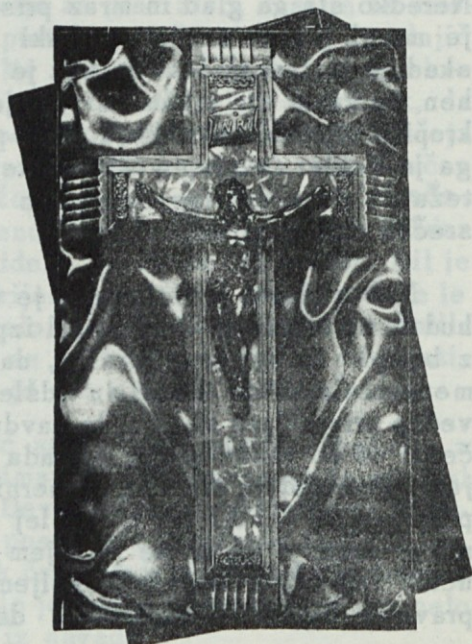
V začetku grudna je Tori zopet hudo zbolel, a je kmalu ozdravel. Ostal je nato le še malo časa v Belvideru, namreč do 10. prosinca 1885. V treh letih in skoraj štirih mesecih je ondi krstil 134 oseb, poročil 12 parov in pokopal 35 ljudi.

SOSEDE NE POSOJUJEJO RADI . . .

Pripravo za previdenje bolnika, pa tudi krščanska družina ne bi smela biti brez te priprave, ko pride duhovnik z "Bogom" k bolniku. Imamo v zalogi: lepo izdelan lesen križ z vsemi potrebščinami, stane samo \$ 3.50. Boljše kakovosti, krasen koščen križ z vsemipotrebščinami samo \$ 5.00.

\$ 3.50

\$ 5.00

V PROSINCU leta 1885 so časopisi prinesli novico, da je bil g. Tori prestavljen v Sleepy Eye. V sredi istega meseca je novo službo nastopil.

Mestece Sleepy Eye stoji 14 milj zapadno od New Ulma ob železnici, kateri se mora zahvaliti za svoj začetek. Ima prav prijetno lego ob majhnem jezeru, obdanem z gozdicem, ki ga varuje hudih viharjev. Naziva se po indijanskem glavarju Sleepy Eye (Zaspano oko), ki je nekoč tam okrog gospodaril. Ob Torijevem prihodu je mestece štelo kakih 1500 prebivalcev različnih narodnosti in ver. Katoličani so bili večidel Nemci in Irci. Imeli so lepo cerkev Matere božje, župnišče in solo, v kateri so franciskanske sestre učile kakih sto otrok.

Ko je Tori prišel tja, je fara imela še več kot 4000 dolarjev dolga. Da bi ga zmanjšal, se je takoj odpravil po hišah zbirat prispevke in popisovat župljane. Do konca svečana je nabral blizu 1500 dolarjev in z njimi plačal nekaj dolga; naštel je okrog 190 družin. V začetku listopada je priredil poseben sejem ali bazar, ki je dal nad 940 dolarjev čistega dobička. Tako se mu je že prvo leto posrečilo dolg znižati na 2800 dolarjev.

Skrbel je ves čas tudi za podružnico Redwood Falls, kjer je bila šele pred kratkim sezidana cerkva sv. Katarine. V avgustu l. 1885 je moral prevzeti tudi misijona Springfield in Leavenworth. Prvi je imel cerkev sv. Rafaela, zadnji pa cerkev sv. japonskih mučencev.

Brž ko je Tori sprejel Leavenworth, je sklenil tam ustanoviti katoliško šolo. Toda ljudje niso kazali nič zanimanja zanjo. Zato je poklical dva jezuita, da sta ondi priredila sv. misijon, trajajoč štiri dni. Posrečilo se je farane predramiti iz mlačnosti in jih navdušiti za katoliško vzgojo otrok, tako da so se neutegoma lotili delu in postavili župniško šolo.

"Kar se je od nje pričakovalo, se je popolnoma izpolnilo," je sledečo pomlad sporočil neki dopisnik. "Večina otrok se je v njej več naučila v enem letu kakor pa v javni šoli v dveh ali treh letih. O tem se je konec šolskega leta mogel vsakdo prepričati. Povrh pa ljudje že zdaj lahko rečejo, da se jim otroci vzgajajo tudi v pridnosti, rednosti in ubogljivosti."

Dalje pravi dopisnik, da je bil 11. maj 1886 posebno vesel dan za leavenworthsko občino, ker je tedaj enajst otrok prejelo prvo sv. obhajilo. "Pri tem je g. župnik imel tako ganljivo pridigo, da je bilo opaziti solze v očeh mnogih zbranih vernikov." Ob sklepu je dopisnik zelel, da naj Bog obilo poplača č. gospodu očetovsko ljubezen in neutrudljivo vnemo za prid občine.

Poleti je Tori zopet pisal svojemu nekdanjemu župniku Gestrinu, ki je medtem zapustil St. Jurij pod Kumom in se v Ljubljani upokojil. V listu z dne 7. julija 1886 mu je povedal tole:

"Prvo Vaše pismo iz Ljubljane sem oni dan prejel. Presrčna hvala, da se me se spominjate. Upam, da mi tudi zdaj, ko niste več pri St. Juriju, ostanete, kar ste mi bili doslej. Da bi jaz kmalu v Ljubljano prišel, na to pa ni misliti, ker nimam cvenka.

Te počitnice imam pri sebi dijaka Franca Košmerla, ki je lani učil šolo v mojem misijonu; njegov stric Jurij K. je umrl upokojen v Kranju. Letos sva mu g. Buh in jaz pomagala, da je mogel dalje študirati; za prihodnje leto ga je pa že šentpavelski škof vzel. Ima še eno leto modroslovja in vse bogoslovje pred seboj. Drugi Kranjec, Franc Bajec, pa je pri č. g. Trobcu in je tudi od škofa sprejet.

V nedežo po sv. Rešnjem Telesu sem imel tukaj lepo procesijo, čeprav je v mestu le malo pravih katoličanov, ker so ti bolj po okolici naseljeni. Pri prvi maši sem blagoslovil novo zastavo moškega

podpornega društva sv. Janeza, ustanovljenega pred tremi leti. Pri veliki maši so verniki cerkev nagnecili, a tudi zunaj cerkve je stalo mnogo ljudi; prišli so drugoverci iz mesta in z dežele gledat tukaj se nenavadno katoliško slavnost; letošnja procesija je šele tretja v tej fari.

Po veliki maši se je procesija razvila in najlepše končala. Mogočni glas zvana, edinega v mestu, je donel iz zvonika. Za petje in glasbo so skrbeli cerkveni pevci in mestna godba. Mahnili smo jo kar dol proti mestu in imeli en blagoslov pred neko katoliško hišo v mestu, tri pa v gozdicu za cerkvijo. Da so bili vsi štirje oltarčki prav lepo okrašeni, za to so se Nemci in Irci zelo potrudili in skušali drug drugega prekositi. Petdeset belo oblečenih deklic je s cveticami potresalo pot pred sv. Rešnjim Telesom, kar je se bolj povelečevalo že tako ganljivo slavnost.

Na praznik sam (prejšnji četrtek) sem vodil procesijo v misijonu Leavenworthu. To je bilo zadnjikrat, da sem tam imel božjo službo. V malo dneh pričakujem v Springfield duhovnika, ki bo potem skrbel za Springfield in Leavenworth. Zadnjih deset mesecev sem ju jaz hodil opravljat. Pred kratkim pa je bilo dvanajst novih mašnikov posvečenih in škof mi je obljubil, da bo še ta mesec eden gor prišel. Zdaj si bom vendar kdaj mogel malo oddahniti in ne bo več toliko dela, ker bom imel zopet samo Sleepy Eye s podružnicama.

Odloki baltimorskega zbora so zdaj razglašeni. Ob duhovnih vajah meseca avgusta bomo imeli dva dni tudi škofijsko sinodo. Precej ostri so nekateri odloki. Posebno skrb, da naj vsaka fara dobi svojo šolo, kar bo nekaterim irskim duhovnom delalo hudo preglavico. Duhovniki, ki se niso pet let na misijonu, bodo pa vsako leto poklicani k izkušnjam. No, mene to ne zadene več; jutri bo že devet let, odkar sem posvečen.

Č. gospod Gros se je pravkar odpravil na pot domov. Menda ga boste v Ljubljani videli. Jaz nisem z njim znan, ker spada v šentklavdsko škofijo v severni Minnesoti.

Kar se tiče slovenskih gospodov v šentpavelski škofiji, se je č. g. Jeram odpovedal profesorski službi v semenišču in dobil faro v Shakopee, kjer je bil do zdaj č. g. Plut, ki se je pa preselil v St. Paul ustanavljat novo nemško župnijo. To mesto ima zdaj 180.000 prebivalcev in dvanajst katoliških cerkev, namreč pet angleških, eno francosko, štiri nemške, eno češko in eno poljsko. Eno nemško imajo očetje benediktinci, eno Štajerec, g. Koeberl, dve pa Kranjca, gospoda Stariha in Plut.

Župnija g. Jerama je tudi izključno nemška; tako tudi Žužkova. Trobec, Ogulin, Solnce in jaz pa imamo mešane fare. V moji so Luksemburžani, Bavarci, češki Nemci, Čehi, Irci in nekaj Francozov – omnes gentes in unitate fidei – vsi narodi združeni v eni veri. Sicer imamo v Sleepy Eye še šest protestantskih cerkvic pa kakih šest lož.

Šolo smo pravkar sklenili in zdaj so počitnice. Tudi pri nas je huda vročina. Dežja je bilo do zdaj še malo; samo enkrat je prišel res v največji potrebi. Vendar do zdaj se vse precej dobro raste na polju in se nadajamo srednje žetve, če le dež kmalu zopet pride. V naši okolici je težka vlažna zemlja in povsod mnogo jezer, tako da ne trpimo toliko kot po nekaterih drugih okrožjih."

Ker pa je vročina trajala dalje, je vse hitro dozorelo. Zato je bila žetev tisto leto precej slaba. Vkljub temu pa je Tori dal v jeseni povečati župnišče, ki je postalo premajhno. Koliko je to stalo, ni znano. Stroške je sledeče leto pokrnil s posebno zbirko, ki je dala 1135 dolarjev.

Oskrboval je tudi katoličane, živeče ob železnici, ki vozi iz Sleepy Eye v

Redwood Falls. Ob tej progi je nastalo mestece Morgan leto po njegovem prihodu, ko si je sezidalo večino hiš in prodajalnic. V okolici je bivalo precej katoličanov, a so bili razkropljeni daleč okrog po preriji; zato jih je bilo težko združiti. G. Tori jim je izza pomladi l. 1886 vsak mesec redno maševal v hiši nekega mestnega trgovca in jih kmalu pregovoril, da so sklenili postaviti cerkev. Že prvo jesen so sezidali podlago; spomladi pa so delo nadaljevali in v avgustu 1887 cerkev dovršili. Ker je Tori vse to vodil, velja po pravici za ustanovitelja župnije sv. Mihaela v Morganu.

G. Tori je zgoraj omenil tretji baltimorski zbor, ki se je vršil l. 1884. Na priporočilo tega zbora so tudi v šentpavelski škofiji vpeljali dekanijške konference. V newulmski dekaniji, kamor Sleepy Eye spada, je duhovščina imela prvi tak posvet 9. svečana 1887. Predsedoval mu je dekan A. Berghold, za tajnika pa je bil izbran župnik Tori.

Dne 1. maja istega leta je v Sleepy Eye 42 otrok prvič prejelo sv. obhajilo. Župnik je ganljivo nagovoril obhajance in iz srca v srce pridigal tudi vsem ostalim faranom, kakor je neki dopisnik sporočil. Pristavil je tudi, da je ondotna župnija zadnji dve leti močno narasla, tako da pri tej slovesnosti okrog 50 ljudi ni moglo v cerkev.

V sledečem juliju je minulo deset let, odkar je bil g. Tori posvečen mašnik. Farani so hoteli to obletnico praznovati. Zato so se zvečer 6. julija zbrali: cerkveni pevski zbor, farna mladina in šolski otroci, katere so bile redovne sestre nalašč za to pripravile, in so priredili župniku v počast zabavo, pri kateri je tudi mestna godba pomagala. Po dobro uspelem sporedu so mu poklonili nekaj koristnih daril. Župnik se je ne malo presenečen zahvalil in izrazil upanje, da se bo v fari našlo kaj pripravnih mladencev, ki bi se hoteli učiti za duhovski stan. Razšli so se vsi zadovoljni.

V jeseni l. 1888 so imeli tam sv. birmo. Podelil jo je 4. listopada 180 osebam preč. g. Janez Ireland, ki je bil pred kratkim povzdignjen v nadškofa. Tudi pri tej priložnosti se je pokazalo, da je bila cerkev premajhna.

Postajalo je že nekaj let jasno, da bo treba večje cerkve. Toda župnik je imel vedno toliko drugih opravkov, da se te zadeve ni utegnil prav lotiti. Leta 1889 je pa tudi to storil. Po korenitem preudarku je sklenil cerkev podaljšati. V jeseni istega leta je dal svetišče cerkve z zakristijo vred odrezati in pomakniti za trideset čevljev dalje proti severu, potem pa stene in streho glavnega dela cerkve podaljšati in strniti s svetiščem. Tako je napravil cerkev, ki je ustrezala vsem zahtevam. Nato jo je dal tudi zunaj in znotraj olepšati ter opremiti z novimi altarji in drugimi stvarmi.

Povečanje in lepšanje cerkve je brez oltarjev stalo 1364 dolarjev. Da bi mogel to delo plačati, je pobiral med župljani posebne prispevke. Nabral je 1484 dolarjev in torej stroške lahko pokril. Ostalo je konec leta 1889 se 1400 dolarjev dolga.

Vse to kaže, da je bil Tori dober gospodar, ki je vestno skrbel za svetne zadeve župnije. Plačeval je ne le tekoče farne stroške, ampak tudi poravnal izdatke za podaljšanje župnišča in cerkve, povrh pa se znižal cerkveni dolg za skoraj tri tisoč dolarjev.

Njegovo duhovno delo v Sleepy Eye je pisatelj ondotne farne zgodovine tako le povzel: "Če je g. Tori časne stvari tako skrbno upravljal, si lahko mislimo, da je tudi svoje duhovske dolžnosti prav natančno izvrševal. Skušal je vselej božjo službo narediti kolikor mogoče privlačno, poučevati ljudi in zlasti otroke v resnicah naše sv. vere, tolažiti bolnike in deliti sv. zakramente po potrebah in okolnostih. Krstil je vseh skupaj 428, blagoslovil 92 zakonov in

pokopal 104 osebe. O njegovem župnikovanju v Sleepy Eye se sme reči, da je bilo faranom vir obilnega blagoslova."

Z neprestanim napornim delom si je pa g. Tori nakopal hudo želodčno in ledvično bolezen. "Bil sem zelo bolan in na robu groba," je pisal sestre Mariji Roberti in se šalil: "S prižganimi svečami so mi že klečali okrog postelje in v zakristiji se je opravljal duhovnik v črno obleko, da bi maševal za mojo dušo, ker je bil prepričan, da me bo dobil mrtvega, ko se vrne v hišo, a na njegovo začudenje sem bil že pokoncu in brcal ter se brcam."

V resnici ga pa bolezen ni hotela tako hitro zapustiti. Prisilila ga je celo, da je moral v kimavcu 1890 župnijo zapustiti in za nekaj mesecev vse delo odložiti. Šel je v staro domovino iskat zdravja in se po vrnitvi dalj časa mudil v bolnišnico sv. Jožefa v St. Paulu, Minn.

Da bi mu nekoliko pomogli plačati bolniške stroške, so njegovi nekdanji župljani v Morganu priredili posebno večerjo in mu izkupiček poslali iz hvaležnosti za ves trud, ki ga kdaj z njimi imel.

MEDTEM je g. Tori toliko okreval, da mu je nadškof Ireland podelil župnijo Springfield z misijonom Leavenworth in postajo Willow Lake. Župnija sv. Rafaela v Springfieldu, dobrih trinajst milj zapadno od Sleepy Eye, je tedaj štela okoli sedemdeset nemških in trideset angleških družin, podružnica Leavenworth pa petdeset nemških, petnajst čeških in eno angleško družino; podrobnosti o Willow Lake (zdaj Wanda imenovanem) mi pa niso znane.

Sledečih devet mesecev je g. Tori oskrboval te kraje, koliko je najbolje mogel. Ker pa je še vedno bolehal, mu je delo postalo tako težko, da se je konec vinotoka fari odpovedal. Posegli pa so

vmes Springfieldčani in izjavili, da so pripravljeni sami plačevati župnika, tako da se mu ne bo treba več s podružnicami ukvarjati, če ostane še dalje pri njih. Ker je bil s tem tudi nadškof zadovoljen, je g. Tori na veliko veselje Springfieldčanov odpoved umaknil. Ta uredba je gospodu delo zelo olajšala, ker poslej ni moral skrbeti za nič drugega kakor le za Springfield, medtem ko so podružnici drugi duhovniki previdevali.

Da bi kaj podrobnejšega zvedel o g. Toriju in njegovem dolovanju v Springfieldu, sem se obrnil na ondotnega župnika in odgovoril mi je takole:

"O rajnkem g. Toriju žal ne vem mnogo. Srečal sem ga le parkrat v svojih dijaških letih. Bil je delaven in priljubljen, a jako skromen gospod. Tukaj se ga le starejši ljudje se spominjajo in vse, kar vedo o njem, je to, da je bil dober gospod in misijonar v pravem pomenu te besede, kar je morebiti več, kakor pa bodo o nas mlajših vedeli povedati. Moral je vsekako živeti v precejšnji revščini in duševni zapuščenosti, ker so bili nemški pionirji tod večidel nevedno 'tajcpemsko' ljudstvo, Irci pa so bili le malo boljši.

Pregledal sem tudi župnijske knjige, kjer čitam, da je g. Tori imel tukaj 26. prosinca 1891 prvi pogreb, 3. kimavca 1894 pa zadnji krst. To je vse, kar mi springfieldska kronika pove. Tiste čase so gospodje le malo stvari zapisovali v farne kronike; morebiti so menili, da je najbolje mostove za seboj požgati, ko so bili drugam prestavljeni." – Tako ta šaljivec.

Brskal sem za podatki tudi po raznih knjigah in časopisih, a kaj posebnega nisem našel. Le to je neki dopisnik omenil, da je 16. maja 1892 ondi 21 otrok prejelo prvič sv. obhajilo, in nejevoljen pristavil: "Kakor je znano, se nam vkljub ponovljenim prošnjam ni dovolito postaviti katoliško farno šolo." Zakaj jim tega škofija ni dovolila, ni povedal. Prejkone so bili vmes finančni vzroki.

Druga malenkost pa se tice Nemske rimsko-katoliške podporne zveze za Minnesoto. Na prošnjo njenega zastopnika je župnik Tori v svečanu 1893 svojim faranom prav toplo priporočil to družbo in domače društvo sv. Bonifacija. Priporočilo je podprl se s tem, da se je tudi sam vpisal v to zvezo.

Pomagal je često tudi drugod pri raznih pobožnostih in slavnostih. V West Newtonu n. pr. je pel levitirano mašo, ko so leta 1892 obhajali god cerkvenega patrona sv. Jurija. Služil je za diakona prvi sv. maši, s katero je omenjena Nemška podporna družba 18. vinotoka 1892 odprla svoj letni shod v St. Petru. V juliju 1893 se je udeležil slovesnega blagoslovljenja novih cerkev v New Ulmu in v West Newtonu. Isto leto je pridigal nemški v Morganu na god cerkvenega zaščitnika sv. Mihaela. Sledeče leto je pomagal v New Ulmu in v Morganu pri štirideseturnih pobožnostih. Udeležil se je tudi srebrnega mašniškega jubileja, ki ga je 4. aprila 1894 prijatelj Karl Koeberl praznoval v St. Paulu. Kot zaveden Slovencec in misijonarje daroval petdolarjev za spomenik, ki so ga v jeseni 1892 postavili v Duluthu na Lavtižarjev grob.

I Z SPRINGFIELDA je bil g. Tori prestavljen v Winsted, ki stoji kakih štirideset milj zapadno od Minneapolisa v okrožju McLeod. Ondotna župnija sv. Trojice je imela okrog sto osemdeset nemških, trideset irskih in dvajset francoskih družin ter farno šolo, ker so frančiškanske sestre učile blizu dve sto otrok. Tori je tam župnikoval od 16. kimavca 1894 do 10. svečana 1901. Bil je tudi dekan. Razen tega je skrbel za podružnico Rocky Run v istem okrožju.

Ker je bila župnija velika, si je lahko misliti, da je imel mnogo opraviti. Vendar podrobnosti o njegovem delovanju tam nisem našel. Le to je znano, da se je udeležil nekaterih slavnosti izven svoje fare. Tako je bil n. pr. pri srebrnem jubileju mašništva, ki ga je 3. vinotoka

1894 generalni vikar Janez Stariha obhajal v St. Paulu. Prisoten je bil prav tam pri skofovskem posvečevanju, katero je 21. kimavca 1897 prejel prijatelj Jakob Trobec. Dva tedna potem je bil na zborovanju Nemške katoliške podporne zveze v Little Fallsu, Minn. Dne 27. grudna 1900 pa se je udeležil slavnosti, pri kateri se je generalni vikar Jozef Buh v duluthski stolnici oblekel v monsinjorsko opravo.

Želec še kaj vec zvedeti o Torijevem življenju in delu v Winstedu, sem l. 1912 pisal ondotnemu župniku, ki mi je med drugim tole povedal:

"Glede dela, značaja in ugleda ni tu niti najmanjšega madeža na njem. Glede njegove lastne osebe pa je bilo njegovo tukajšnje delovanje težavno in neprijetno, zlasti zadnja leta, ker so mu življenje grenili razni rogovileži in nezadovoljneži, ki so zlorabljali njegovo potrpežljivost in mehko naravo."

To so tem laže delali, ker je bil g. Tori ves čas piškavega zdravja, katero se mu je končno tako zrahljalo, da je moral Winsted zapustiti. Sprevidel je pač, da je fara zanj prevelika.

N ADŠKOF IRELAND je želel g. Toriju delo olajšati, zato ga je predstavil v manjšo župnijo Marijinega vnebovzvetja v Richfieldu. To selo stoji kakih sedem milj južno od Minneapolisa in je tedaj obsegalo še skoraj same kmete. Fara je štela okoli sto trideset družin in imela tudi župnijsko šolo, kjer so štiri benediktinske sestre učile sto dvanajst otrok. Spadala je tja tudi podružnica Edna s cerkvijo sv. Patricija.

G. Tori je prišel tja 14. svečana 1901 in se takoj z običajno vnemo lotil svojih dolžnosti. Sledeče poletje je imel pri sebi na počitnicah bogoslovca Albina Modra. Ni mu pa bilo usojeno, da bi bil dolgo delal v Richfieldu. Trdnega zdravja

nikoli ni bil in zadnja leta so mu moči stalno **pesale**. Toda nihče se ni mislil, da so mu že zadnje ure življenja potekale, a je vendarle bilo tako. Iznenada kakor tat ponoči ga je dohitela smrt in odvedla v večnost.

V nedeljo, 27. vinotoka 1901, je imel še doma božjo službo kakor po navadi, dasi se mu je na glasu poznalo, da nekaj ni bilo v redu. Zvečer je šel kmalu spat. Ko pa se zjutraj ni ob navadni uri prikazal, so odprli njegovo sobo in ga našli na tleh ležečega v nezavesti. Hitro so poklicali zdravnika, a mu ni mogel nič več pomagati. Umrli je mož za kapjo ali mrtvoudom, ne da bi se bil zopet zavedel. Bilo je v ponedeljek, 28. vinotoka. Imel je poldrugi mesec manj kot 47 let, torej je bil še primeroma mlad.

Pogreb je bil veličasten in vreden vzornega duhovnika. Vršil se je sledečo sredo v Richfiedlu vprico velike mnozice ljudstva in 33 duhovnikov. Teh pa bi bilo lahko še deset vec, saj so prišli s poulicno železnico že do Washburn Parka, kakih pet milj severno od Richfielda,

a so se morali vrniti, ker zaradi neke pomote niso našli pripravljenih nikakih voz, da bi se bili mogli dalje peljati. Pogrebci so prihiteli z vseh strani in bili vseh narodnosti, kar kaže, da je bil rajnki med vsemi priljubljen.

Pogrebni obredi so se začeli ob desetih z biljami, katerih so se v svetišču udeležili škof Jakob Trobec iz St. Clouda, generalni vikar Janez Stariha iz St. Paula, č. gospodje Alojzij Plut, Janez Solnce, Anton Ogulin, Anton Miks, Franc Jager, Matija Savs, Anton Vilman, Alojzij Kastigar, Ferdinand Požek, Alfonz Kotouc in drugi.

Sveto mašo zadušnico je pel stari prijatelj rajnega, škof Trobec; pomagali so mu tile č. gospodje: Stariha je bil pomožni duhovnik, Vilman diakon, Miks subdiakon in Ogulin obredar. Po maši je imel g. Jager pogrebni govor, v katerem je opisal življenje in delovanje svojega rajnega sosedu. Blagoslovil in pokopal je mrliča generalni vikar Stariha. Krsto so nosili č. gospodje: Slovenec Alojzij Plut, American Jakob Keane, Čeh Fran-

NE BODI EDEN IZMED TISTIH . . . . .

ki ne vedo v cerkvi kam z rokami. Da ne boste praznih rok, imamo v zalogi mnogovrstne rožnevence vseh barv in vseh cen. Pišite kakega in za koga hočete, mi vam pošljemo najboljše in trpežno blago.

P. Rafael, o. f. m.

Po pripovedovanju očevidcev, pobožni mašnik opravi sveto daritev v najkrajšem času - tri ure! Mnogokrat mora predstojnik priti pred oltar in opomniti mašnika, da mora nadaljevati sveto mašo - tako je zamaknjen v molitev. Čudno je to, da ako pride kateri drugi pater ga opominjat, ne sliši ničesar. Ko ga pa opomni predstojnik, takrat pa,

Pripovedujejo, da med sv. mašo, p. Pio v resnici vidi tiste za katere moli. Ako moli za ves svet, vidi pred seboj svet. Pri svetih mašah za mrtve vidi tudi tiste za katere sveto mašo opravi.

Enkrat ga je neka žena prosila, da naj moli za njenega sina, ki je padel v vojni. Pri sveti maši je redovnik molil zanj. Po sveti maši ji pravi: Tvoj sin ni med mrtvimi, ga nisem videl med njimi: še živi. Mladenič se je kmalu zglasil, da je živ in zdrav. Ta prizor je podoben onemu iz sv. evangelija, ko je Kristus rekel: Pojdi, tvoj sin živi!

Dano mu je tudi, da vidi notranjost srca, vest. Mnogokrat opomni ljudi v spovednici na grehe katere so slučajno pozabili ali pa zamolčali, posebno pa tiste ki se izgovarjajo ali greh olepšujejo: jim pove vse natančno - v njih veliko začudenje pa tudi v sramoto.

Zelo je pa v pomoč tistim, ki dvomijo nad svojim poklicem, in kateri so se ogibali težav svojega stanu. Zato so ga tisoči pismeno prosili, da bi jim bil voditelj in svetovalec.

Zgodilo se je že večkrat, da je nepričakovano prišel v to ali ono hišo kjer so potrebovali ali tolažbe ali pa jih je ostro pokaral zaradi življenja, katero je bilo vpohujšanje. Marsikateri se je prestrašil, ko je zagledal p. Pio poleg sebe, ki je tiho korakal z njim. Včasih, kje daleč od mesta, je p. Pio delal temu ali onemu družbo in ga resno

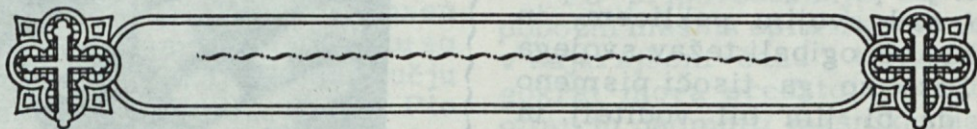
opominjal na dolžnosti katere zane-
marje, kakor tudi na dušno stanje.
Zakrknjeni in nepopoljšljivi se ga
zelo boje, dočim vsi drugi ga ima-
jo v velikih časteh. Sam je zelo
ponižen in drži se za neukega in
prostega.

P. Pio je bil rojen od siro-
mašnih starišev. Njegova edina
želja je bila, da postane menih.
Vsem se je zdelo, da je nemogoče,
da bi kdal vstopil v samostan radi
velike revščine doma. Toda upal je
in molil. Njegov očeni mogel več
prehranjevati obilno družino in po-
dal se je v Ameriko - v Jamaiko,

New York, kjer je težko delal, da
je prehranil družino in da se izpol-
ni sinova želja da postane duhovnik.

Dasi ga ljudje imajo za svetni-
ka, vendar sveta mati Cerkev je
selo previdna v tem. Zato še ni nič
izrekla o tej zadevi. Vse kar se
piše o p. Pio je vedno le še novica
kakor prinašajo časopisi in oče-
vidci.

Pred dvema leti smo tudi mi na
kratko omenili p. Pio v koledarju.
Letos smo dobili bolj obširno, ven-
dar še ne točno poročilo. V kolikor
smo dobili poročil, vam jih tukaj
podajamo.

KONJ IN OSEL

V senci košatega hrasta sta počivala konj in osel. Zaničljivo
je stresal konj svojo grivo in gledal dremajočega osla. Da si prežene
dolg čas, je začel konj modrovati: Glej, prijatelj! Konju si podoben,
pa nisi konj; tudi govedo si podoben, pa nisi ne krava ne vol - nekako
tovorno živinče si brez vrednosti.

Sedaj pa le poglej mene in moj rod! Vse nas hvali in visoko ceni.
Vozimo kočije in moji predniki so nosili kralje in cesarje, se je
hvalisal konj.

Osel pomiga z ušesi in pokima zadovoljeno. Da, da, reče, nismo
toliko vredni ne, nismo, niti ne bomo nosili kraljev ne cesarjev, toda
zapomni si, na mojih prednikih je sedel sam Sin božji, Kristus
Gospod.

Konj je povetil glavo in si poiskal senco drugje!

Škofova obletnica

na Willard, Wisconsin

Veliko smo brali v dnevnem časopisu preteklo leto o Willardu, ko je prevzvišeni škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman obhajal pri nas svojo 20. letnico. In kako je bilo na Willardu one jubilejne dni? Fara seveda se je pripravljala vsestransko. Bilo je vse v cvetju in zelenju, plapolale so zastave, pritrkavali so zvonovi, viseli so venci, donela je pesem.

Glavni dan proslave je bil 14. julija na praznik sv. Bonaventura. Na ta dan pred 20 leti na svoj god je namreč pokojni ljubljanski škof, ljubljeneц naroda dr. Bonaventura Jeglič posvetil za škofa svojega naslednika dr. Gregorija Rožmana.

Škof Rožman in duhovniki pa so prišli na Willard že 12. julija zvečer. Kakšno veselje je bilo, ko se je nadpastir sešel s svojimi duhovniki. Na proslavo so bili namreč povabljeni predvsem begunski duhovniki. Vseh duhovnikov je bilo na proslavi s škofom vred 14.

Kako prijazno so pritrkavali willardski zvonovi sv. Družine, ko se je Peruškov avto, ki je pripeljal škofa iz postaje, vstavil pred cerkvijo vso ovenčano in razsvetljeno. Sledil je sinovski in očetovski večer v župnišču, kjerso bili sinovi zbrani okoli svojega očeta: duhovniki pri svojem škofu.

Naslednji dan 13. julij je bil duhovniški dan. Zjutraj so prevz. g. škof opravili slovesno mašo za dušnico za vse slovenske duhovnike, ki so postali žrtve strahovite druge

P. Odilo, o. f. m.

svetovne vojne. Število padlih se suče okoli 100. Med sv. mašo je prepeval domačipevski mešani zbor pomnožen z nekaterimi duhovniki pevci. Kako pretresljivo je donela po sveti maši Libera, ki so jo peli vsi navzoči duhovniki s svojim škofom za svoje padle sobrate, ki so bili nekateri od njih pred smrtjo

Willardska
cerkev sv. Družine
in župnišče

◀
Begunci

pozdravljajo

svojega

škofa.

Albert Trošt
govori v
↓
imenu otrok.

tako grozovito mučeni. P. Odilo je opravil sveto mašo za vse slovenske žrtve svetovne vojne.

Dopoldne ob 11. uri smo se zbrali vsi duhovniki s škofom v cerkvi k posebni uri molitve. Škof so imeli na svoje duhovnike očetovski nagovor. Kot izsušena zemlja pije blagodejni dež po dolgotrajni suši, tako se nam je zdelo duhovnikom ko nam je govoril očetovsko besedo naš škof. Kar pili smo vsako besedo iz njegovih ust. Res, na Willardu ni bila samo zunanja jubilejna proslava 20 letnice. Skoraj bi lahko rekli, da je bila ta postranska stvar, glavno je bilo: sestanek duhovnikov s škofom. Kako domači, kako topli so bili ti dnevi in ljubljanski škof dr. Rožman jih je znal napraviti res domače in tako prijetno očetovsko tople. Kaj smo se duhovniki vse porazgovorili, kako hitro so minevale prijetne ure, kot bi kdo uro potiskal naprej. Vse večere, ko je bil na Willardu prevzvišeni smo se zvečer zbrali v cerkvi duhovniki in verniki iz bližine cerkve in smo molili s svojim škofom sv. rožni venec. Pobožnost niti oznanjena ni bila, pa so ljudje kar prihiteli v

Pred

sveto mašo:

sprevod iz

župnišča.

prijazno cerkev. Med rožnim vencem smo vedno peli. Na koncu nam je pa prevzvišeni podelil vsak večer svoj višjepastirski blagoslov.

Prava jubilejna slovesnost pa se je vršila 14. julija. Bil je delavnik, toda za faro sv. Družine je bil to velik praznik. Ob 9. uri dopoldne je bila pontifikalna škofovska sv. maša. To je bilo prvič v zgodovini naše fare: slovesna škofovska maša. Vsa fara je z nestrpnostjo pričakovala velikega dneva. Že eno uro prej so so začeli vstavljati avtomobili pred faro cerkvijo. Iz avtomobilov so stopali ljudje najbolj praznično oblečeni - otroci so pa bili beli kot angelčki. Ta dan je bilo vse pri fari - staro in mlado.

Ob določeni uri, malo pred dev-

eto, je prišla duhovščina iz župnišča, men njimi pa slavljenec prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman. Pred župniščem na cesti so bili zbrani ministranti, cerkveni možje, šolski otroci, vsa katoliška farna društva s svojimi znaki, banderi in zastavami. Dan je bil nebeško lep. Vsa okolica in vsa množica se je kopale v zlatih sončnih žarkih. V vsakem srcu je gorelo veselje in plapolalo navdušenje. Pred župniščem pod slavolokom je pozdravil jubilanta Troštov Albert ministrant - seveda po slovensko. Nato pa ste pozdravili škofa begunca dve begunki sestri Marija in Tončka Gosar, ki ste ravno malo prej dospeli iz Evrope.

Nato je med pritrkavanjem zvonov veličastni sprevod krenil v cerkev.

Vhod

v

cerkev.

Ko je prevzvišeni prestopil cerkveni prav, je iz kora zadonela mogočna pozdravna pesem: Ecce sacerdos magnus - Glejte veliki duhovnik. Sledila je pontifikalna maša. Ljudje, ki so napolnili prostorno cerkev do zadnjega sedeža in še po sredi cerkve smo morali nastaviti stole. Ljudje niso krenili svojih oči od oltarja. Hoteli so videti vse obrede škofovske maše. Po evangeliju je spregovoril v slovenskem jeziku ljubljanski kanonik dr. Janez Kraljič, v angleškem za njim pa nekdanji wilardski župnik Rev. John Novak iz bližnjega Greenwooda. Mešani zbor sv. Družine je prepeval mogočno in tako melodizno latinsko mašo p. Hugolina Sattnerja "Missa seraphica."

Po sv. maši je zadonela iz vseh grl zahvalna pesem: Hvala večnemu Bogu! Nato je vsa množica prevzvišnega jubilarja v slovesnem sprevedu spremljala nazaj v župnišče.

Kmalu po cerkveni slovesnosti je bil prirejen v cerkveni dvorani slavnosten banket v počast prevzvišenemu. Srca so kar prekipevala navdušenja, ko se je v družbi duhovnikov prikazal prevzvišeni in do vrhunca je je prišlo to veselje in navdušenje, ko se je med obedom dvignil prevzvišeni jubilar k besedi zahvale in hvaležnosti. Pred njim so govorili še drugi govorniki: p. Odilo v imenu fare, dr. Janez Kraljič v imenu ljubljanskega kapitlja in v imenu navzočih duhovni-

kov, Mr. Ludvig Perušek v imenu cerkvenega odbora in v imenu društva Najsvetejšega Imena, Mrs. Michael Artač pa v imenu oltarnega društva. Med obedom so cerkveni pevci zapeli nekaj pesmi. Ko so se ljudje razhajali na svoje domove pozno popoldne, ko so se prej skoraj vsak s škofom po domače pogovoril in mu stisnil roko, so si vedeli povedati samo eno: Kaj takega pa Willard ni še videl. Še dolgo bodo ljudje o tem govorili, pozabili pa ne bodo, dokler bodo živi.

Prevzvišeni in nekateri duhovniki so ostali na Willardu še do naslednjega dne. In zopet so zazvonili wilardski zvonovi 15. julija popoldne in takrat v slovo. Pred župnišče je prišla Debevčeva kara in Debevčev Ralph je prevzvišenega odpeljal na železniško postajo, seveda v spremstvu škofovega tajnika Rev. Julija Slapšaka in p. Odila.

Na proslavo je prišlo precej ljudi tudi iz sosednjih mest. Duhovniki pa so prispeli na škofov jubilej sledeči:

Rt. Rev. Franc Gabrovšek
iz Milwaukee, Wisconsin.

Rt. Rev. Dr. Janez Kraljič
iz Quincy, Illinois.

Rev. Anton Anzič
iz New Zealand, North Dakota.

Rev. John Dolšina
iz Gilbert, Minnesota.

Rev. Stanko Dolšina
iz Eveleth, Minnesota.

Po
svéti maši:
vhod v
župnišče.

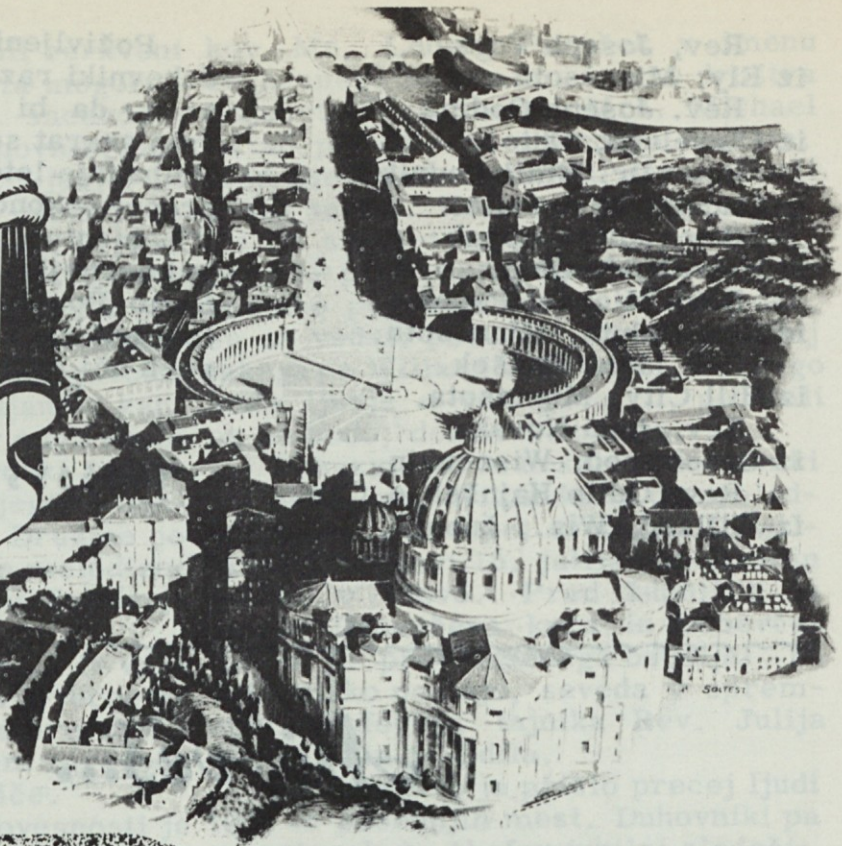

1950

Sedanji sv. oče Pij XII. je na spominski dan svojega krstnega patrona sv. Evgenija (2. junija) 1948 naznanil svetu, da bo leto 1950 sveto leto. Že ob tej priliki je izrazil željo, da bi verniki vsega sveta v svetem letu v obilnem številu romali v Rim in tam počastili grobove svetih apostolov in Stol sv. Petra. 26. junija istega leta je določil štiri glavne namene za sveto leto:

1. Posvečenje duš po molitvi in pokori ter trdna zvestoba Kristusu in Cerkvi.

2. Delo za mir in obramba svetih krajev.

3. Obramba Cerkve proti ponovnim napadom njenih sovražnikov in prošnja, da bi vsi, ki so v zmoti,

P. Fortunat, .o.f.m.

neverniki in brezbožniki, dobili milost prave vere.

4. Dejansko uresničenje socialne pravičnosti in pomoč v prid ubogih in ponižanih.

Slovesno pa je proglasil sveto leto 1950 z bulo na vnebohod 26. maja 1949. Po starodavni navadi se bere bula, s katero proglasi sv. oče sveto leto, na Vnebohod pred začetkom svetega leta v bazilikah sv. Petra, sv. Pavla, sv. Janeza v Lateranu in sv. Marije Maggiore, ki jo mi poznamo pod imenom Marija Snežna.

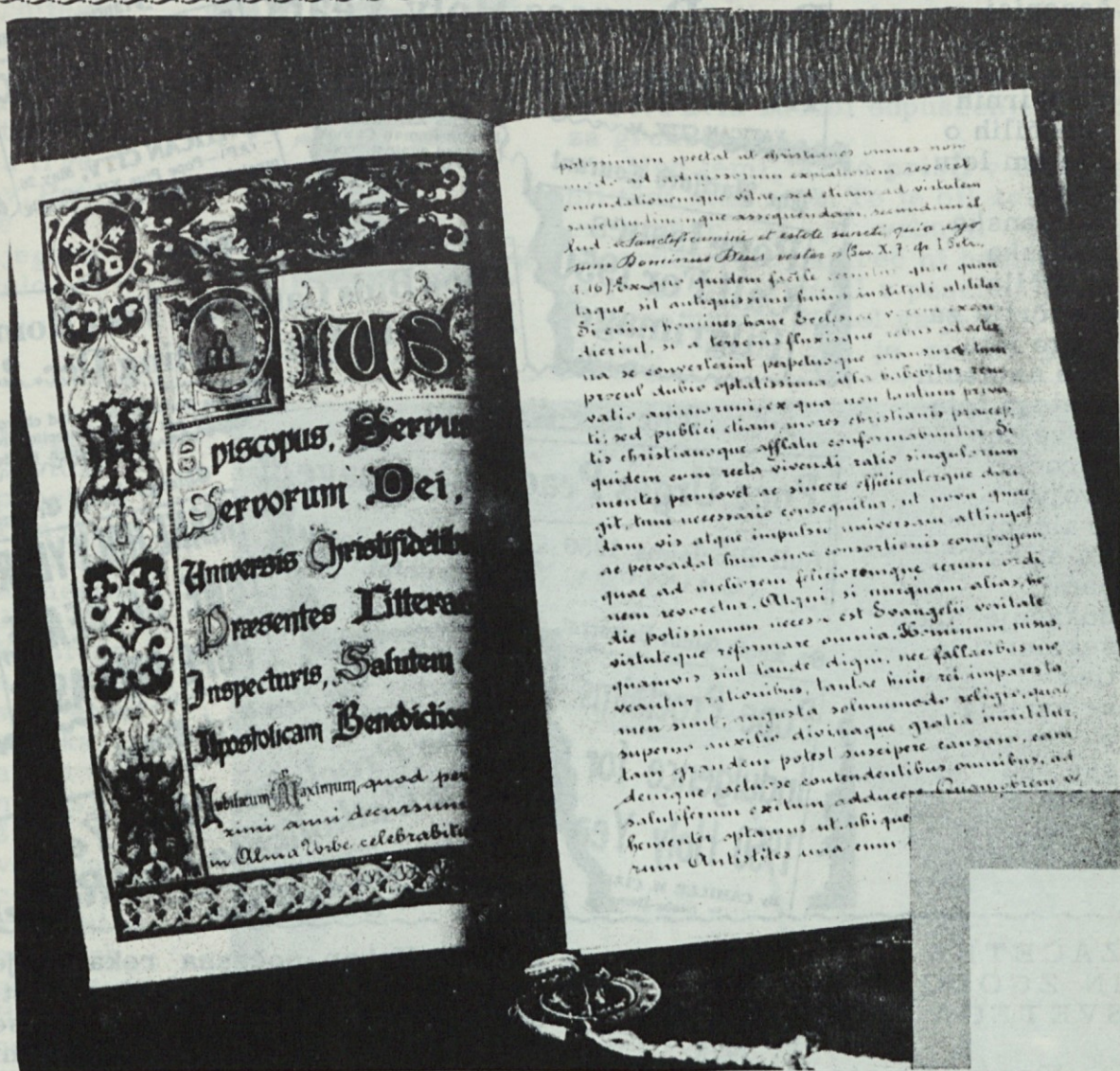
Od prvega svetega leta, ki se je praznovalo 1300, pa do danes so se množice vernikov vedno odzvale klicov sv. očetov in za vsako sveto leto romale v večno mesto. Verniki so romali v središče krščanstva polni spokornega duha. Na grobovih mučencev so se romarji učili, da je

treba za zvestobo Kristusu in Cerkvi žrtvovati vse, kar nas odvrča od Kristusa; ako pride preganjanje, tudi življenje. V večnem mestu so prejeli svetoletni odpustek. Pogoje, ki so potrebno za prejem svetoletnega odpustka, določi vsak papež posebej. Naložena dobra dela, ki so jih romarji vršili, da so prejeli svetletni

odpustek, so prinesla v njihove duše mir. Okrepčani in utrjeni z božjo milostjo so se vračali na svoje domove. Duhovno prenovljeni so prinesli v svoje družine novega, Kristusovega duha.

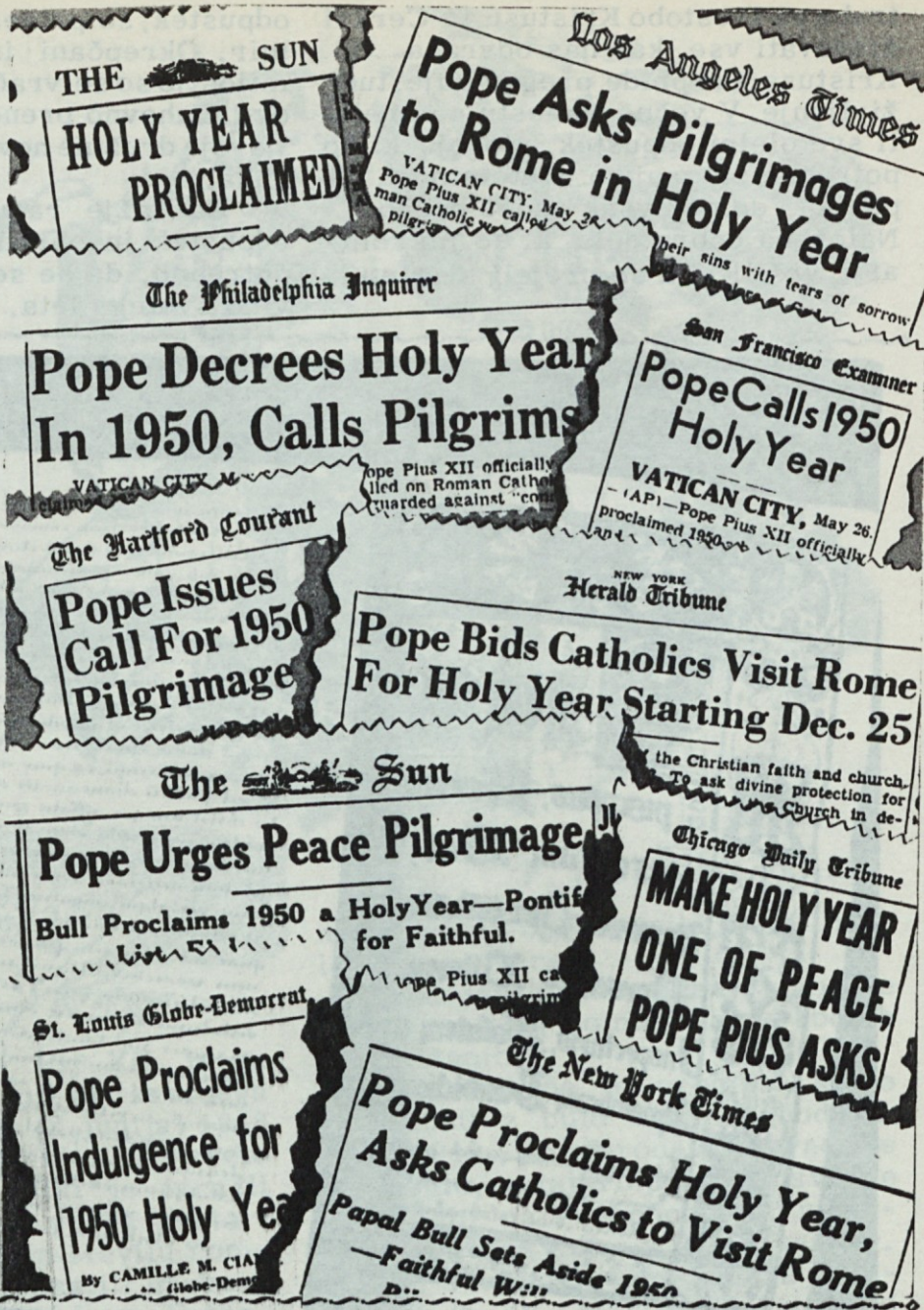
Da lažje razumemo svetoletni odpustek in obrede svetega leta, je potrebno, da se seznanimo z zgodovino svetega leta.

Bulla, s katero je sv. oče 26. maja 1949 proglasil sv. leto 1950. Bula je odprto papeževno pismo, pisano v latinščini, s postrani ležečimi gotskimi črtami na rumeni grapav pergament; vrvica, ki nosi pečat je iz rdeče in rumene svile, ker je s to bulo sporočil svetu milost svetega leta. Kadar pa sv. oče z bulo naloži kako kazen, je vrvica, ki nosi pečat, iz konoplje.

Kršćanstvo v Ameriki se prebuja. Ko je sv. oče naznanil sveto leto 1950, so sekularni časopisi tekmovali med seboj v obširnih poročilih o svetem letu. Vsa vatikanska radijska poročila o načrtih za sveto leto in o namenih svetega leta so vestno poročali svojim bralcem. Ta slika nam dokazuje, da sekularni tisk se zanima za želje svetega očeta.

ZAČETEK IN ZGODOVINA SVETEGA LETA

V zadnjih mesecih leta 1299. so začeli prihajati verniki v Rim v tako velikem številu, da so bile ulice vedno prenapolnjene. Čeprav je bilo mesto tudi tedaj že veliko, je povsod vladala velika gneča. Množice so se le počasi pomikale skozi

mesto. Kakor počasna reka se je pomikala množica romarjev proti starim cerkvam. V Vatikanu so se čudili številnim romarjem, saj ni bilo nobenega razloga, da bi se zbirale takrat tako številne množice v večnem mestu. V tistem času mi ni bilo nobenega posebnega praznika in tudi nobena večja slovesnost ni bila oznanjena. In vendar so bile vse bazilike prenapolnjene. Vatikanski

Berninijev vodnjak pred papeževo palačo. Bernini je živel od 1598. do 1680. Bil je arhitekt in kipar. Tudi znamenito stebrišče na trgu sv. Petra je njegovo delo.

uradniki so bili v veliki zadregi zaradi številnih romarjev, ki jih niso pričakovali.

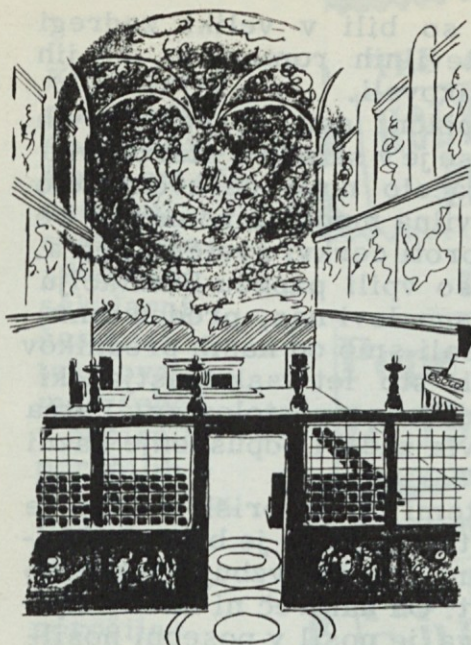
Na božični dan, ob času prvih večernic se je v skladu s starodavno navado začelo novo cerkveno leto 1300. Številna množica romarjev se je valila proti cerkvi svetega Petra. Na trgu so vpili papežu Bonifaciju VIII.: "Blagoslovi nas, preden umrjemo. Slišali smo od naših prednikov da vsakih sto let vsak kristjan, ki obiše grobove apostolov sv. Petra in sv. Pavla zadobi odpuščenje kazni za greh."

Med temi, ki so prišli v Rim, je bil tudi star mož. To je bil zelo čuden romar, ki je vzbujal splošno pozornost. On namreč ni hodil. Njegov sin ga je nosil v posebni nosilnici na hrbtu. Nesel ga je tudi k sv. Petru. Tam ju je opazil papež

Njegova svetost papež, rimski škof in namestnik Jezusa Kristusa, naslednik sv. Petra, prvaka apostolov, najvišje škof vesoljne cerkve, zapadni patriarh, primas Italije, nadškof in metropolit rimske province, suveren vatikanske države.
PIUS XII.

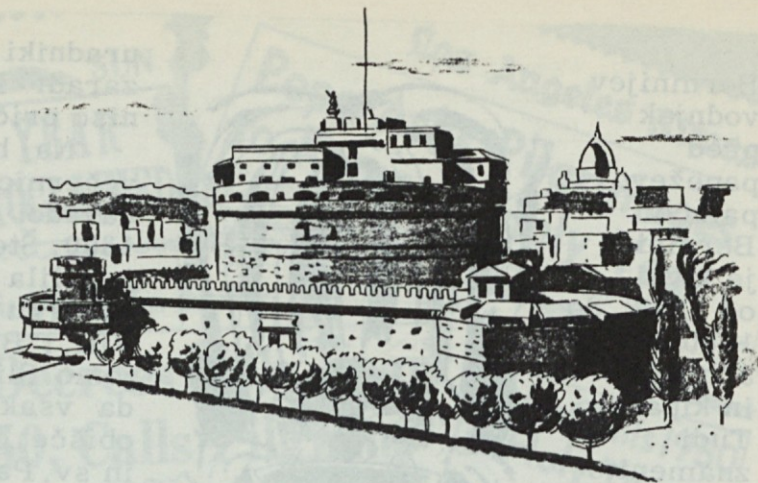

Sikstinska kapela, ki jo je zgradil papež Sikst IV. 1473. Sedaj se rabi za najbolj važne papeške obrede. Po njej se tudi imenuje papežev pevski zbor. Na stenah in stropu so dragocene slike znanih slikarjev Raphaela in Michelangela.

Bonifacij VIII. Sv. očeta je ganilo, ko je videl starega in oslabelega moža, ki ga je prinesel vzoren sin na grobove svetih apostolov. Zanimal se je za starčka. Sporočil je sinu, naj pride z očetom k njemu. Sv. oče se je spustil v pogovor čudnim romarjem. Vprašal ga je, kaj ga je privedlo v Rim, saj je bila pot zanj in za sina zelo naporna in je zahtevala junaških žrtev. In stari romar, ki je bil star 107 let, je odgovoril: "Spominjam se dobro iz svojih otroških let, da je moj oče ob začetku minulega stoletja romal v Rim. Bil

Motif iz vatikanskega vrta.

Angelski grad, s katerega zagrmel topovi, ko stopa sv. oče ob začetku svetega leta skozi sveta vrata.

je delavec, a ono leto je šel v Rim, ker je ostal več mesecev, da se je lahko udeležil odpustkov. On mi je naročil naj romam za leto 1300, ako ga bom dočakal, v Rim. Nikoli nisem mislil, da bom lahko storil isto, kar je storil moj oče."

Zaradi mnogih prošenj in raznih pripovedovanj je Bonifacij VIII. začel raziskovati in preiskovati, ali je res, kar je slišal od 107 let starega romarja. Iz raznih dokumentov, katerih zgodovinska pristnost pa ni dokazana, so ugotovili, da so bili ob

začetku vsakega stoletja podeljeni v Rimu posebni odpustki.

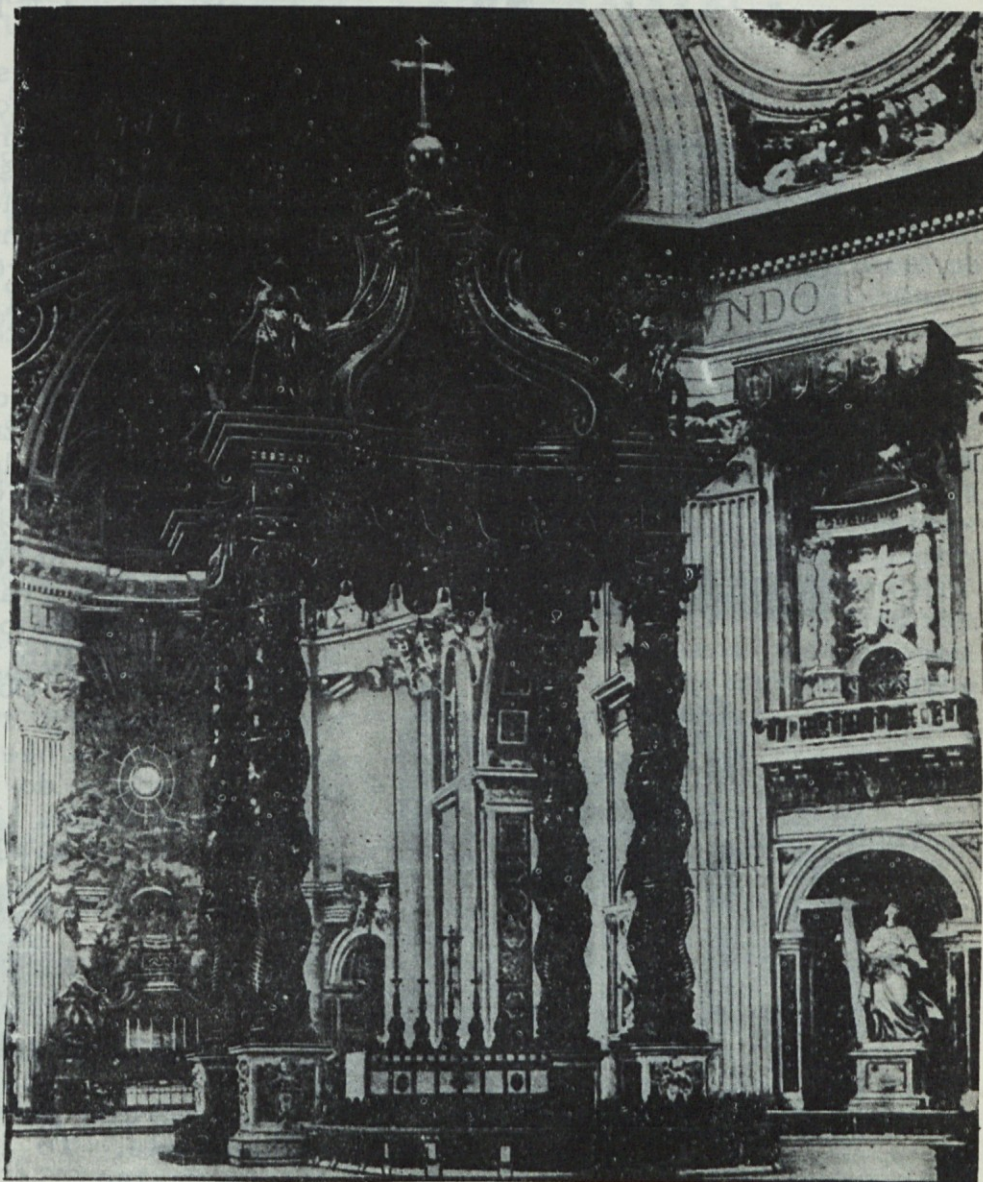
Zato je tudi papež Bonifacij VIII. izdal 22. februarja l. 1300 bulo, v kateri je določil odpustke za vse vernike, ki v tem letu obišejo baziliki apostolov sv. Petra in sv. Pavla.

Mnogi zgodovinarji pravijo, da navada, da so verniki v letu, s katerim se je začelo novo stoletje, v obilnem številu romali v Rim, izvira še iz stare zaveze. Po Mojzesovi postavi je bilo vsako 50. leto jubilejno leto. Vsako petdeseto leto je nam-

reč sledilo sedmim skupinam sedmerih let. V tem jubilejnem letu so bili po Mojzesovi postavi zbrisani vsi dolgovi in osvobojeni vsi sužnji. Menijo, da beseda jubilej prihaja od odhebrejske besede jobel kar pomeni ovnov rog. Jubilejno leto so namreč naznanjali s piskanjem na rogove. Sveto leto je - po mnenju nekaterih zgodovinarjev - podobno judovskemu jubilejnemu letu, ker se to leto vernikom, ki romajo v Rim, izbrišejo duhovni dolgovi.

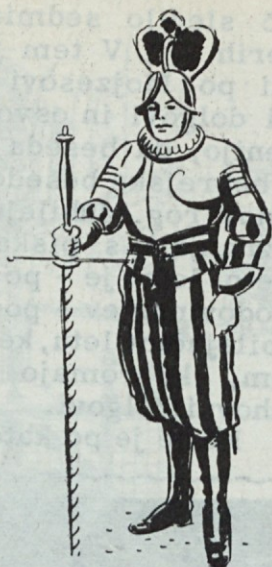
Ko se je po katoliškem svetu zve-

Glavni
oltar
v
Glavni
oltar v
baziliki
sv. Petra,
kjer moli
sv. oče
s svojimi
spremljevalci
prve
večernice
Rojstva
Gospodovega
ob začetku
svetega
leta.

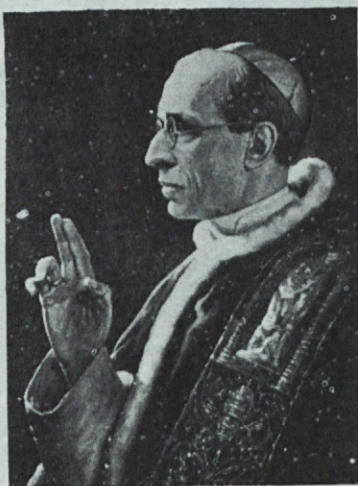

Švicarska
garda
v
slovesni
uniformi

delo, da je sv. oče razpisal rimskim romarjem v letu 1300 posebne odpustke, so začeli še v večjih trumah romati v večno mesto. Okrog sto tisoč romarjev je bilo tisto leto vedno v Rimu. Nad dva milijona ji je pa prišlo v celem letu v mesto mučencev. Ko je papež Bonifacij VIII. videl, v kolikem številu so prihajali romarji v jubilejnim letu v Rim, je odločil, da se vsakih sto let praznuje sveto leto.

SVETO LETO SE ZAČNE PRAZNOVATI VSAKIH 50 LET

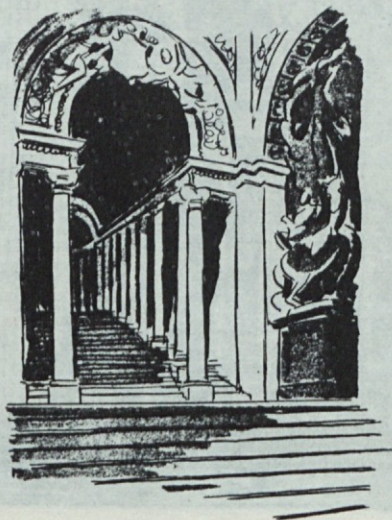

Nad sv. Cerkev so prišli težki časi. Prišla je avignonska sužnjost papežev. Sedež rimsko-katoliške cerkve je bil prenešen v Avignon. Avignonski papež Klement VI. je določil, da se praznuje sveto leto vsakih 50 let. Za prejem svetoletnih odpustkov je tudi ukazal dnevne obiske v cerkvah svetega Petra, sv. Pavla in v cerkvi sv. Janeza v Lateranu. On je torej določil obiske v treh tedaj najbolj znanih rimskih cerkvah. Prvo sveto leto v razdobju 50 let naj bi se praznovalo leta 1350. Papež Klement VI. za sveto leto ni šel v Rim, pač pa je ostal v Avignonu na južnem Francoskem, kjer je bila tedaj prestolnica papežev. Poslal pa je v Rim svojega kardinala Caetini-a. Ob tej priliki je bila med romarji tudi sv. Birgita švedska in njena hčerka sv. Katarina. Od božiča do velike noči je vsaki dan približno 11000 romarjev obiskalo vse tri bazilike.

OBISK ŠTIRIH BAZILIK IN IZREDNO SVETO LETO

Leta 1373 je določil papež Gregorij XI. še četrto baziliko, ki jo morajo verniki dnevno obiskovati v svetem letu. To je bila bazilika Marije Snežne.

Vhod
v
sikstinsko
kapelo

Isti papež je tudi l. 1377. prenesel Sveto Stolicu v Rim. Njemu je sledil papež Urban VI. Po vsem katoliškem svetu je zavladalo veliko veselje, ko se je zvedelo, da je sedež rimske cerkve zopet v Rimu. V znak veselje je papež Urban VI. določil leto 1390 za jubilejno leto. V tistem času je prišlo tudi do razkola s vzhodno Cerkvijo. Ta razkol se je pripravljaj že več stoletij. Sveto leto naj bi prineslo Cerkvi edinstvo. A Urban VI. je umrl pred začetkom svetega leta. Sveto leto se je praznovalo pod njegovim naslednikom Bonifacem IX. Isti papež je tudi proglasil leto 1400. za sveto leto.

Naslednje sveto leto je odredil papež Martin V. Praznovalo se je 1450 v znak edinstva Cerkve. 1470 je papež Pavel II. izdal dekret, po katerem se praznuje sveto leto vsakih 25 let. In pri tem je ostalo do današnjega dne. Prvo tako sveto leto se je praznovalo l. 1475.

ZAČETEK SVETIH VRAT

Papež Aleksander VI. je leta 1500 vpeljal nov obred za začetek in sklep svetega leta. Sveto leto se začne po njegovem odloku z obredom, po katerem se odprejo sveta vrata v vseh štirih svetoletnih bazilikah. On je vpeljal tudi navado, da so za-

čeli zvoniti po vseh rimskih cerkvah tri dne pred božičem. In sicer vsak dan po dve uri. Tri dni so po dve uri na dan odmevali zvonovi v več kakor 400 cerkvah in oznanjali praznik rojstva Gospodovega.

Sveto leto 1500 je bilo zadnje, ko je stara bazilika sv. Petra služila za praznovanje svetega leta. 1100 let je stala ta bazilika. Nato so jo porušili in zgradili novo. Od stare veličastne stavbe je ostala samo kriptna.

SREBRNO KLADIVO PRIŽGANA SVEČA IN KRIŽ

Papež Klement VII. je določil, da mora biti kladivo, s katerim papež trikrat udari na sveta vrata, srebrno. Prav tako je določil, da mora nesti papež med procesijo, ki se pomika proti svetim vratom ob slovesnem začetku svetega leta, v levi roki prižgano svečo, v desni pa križ.

Deseto sveto leto je razglasil papež Pavel III., ki je umrl v novembru 1549. Do božičnega večera še ni bil izvoljen nov papež. Zato sveta vrata niso bila odprta ob tradicionalnem žasu. Odprl jih je papež Julij III. kakor hitro je bil izvoljen. To sveto leto (1550) so bili med romarji trije znameniti možje: sveti Ignacij lojolski, ustanovitelj družbe

Jezusove, sv. Frančišek Borgia in največji cerkveni umetnik - slikar, kipar in stavbenik - Michelangelo. V Rimu je bival tedaj sv. Filip Neri, ki je ustanovil tisto leto bratovščino Sv. Trojice.

SVETO LETO OZNANIJO TROMBE

Papež Gregorij XIII. je vpeljal navado, da se naznani sveto leto s trobami. Na Vnebohod pred začetkom sv. leta zadonijo trombe pri sv. Petru in naznanijo leto usmiljenja božjega.

Jubilejno leto 1600 se je prvič praznovalo v novi baziliki sv. Petra. Papež Klement VIII. je bil vidno ganjen, ko je trikrat udaril s srebrnim kladivom na sveta vrata. To leto je bilo zelo pomembno za versko življenje. Versko življenje se je poglobilo, ker so veliko molili in vseh 12 mesecev praznovali s postno strogostjo. Iz vseh krajev so prihajali v Rim. Ne samo verniki, tudi številni nekatoličani so bili med romarji. Mnogi so se v Rimu spreobrnili. Leta 1625. za papeža Urbana VIII. je bil med romarji švedski kralj. Izredno veliko romarjev je prišlo v Rim za sveto leto 1675.

Ob začetku svetega leta 1700 je bil papež Inocencij XII. na smrtni postelji. Tedaj se je zgodilo prvikrat in do sedaj ediniokrat, da je odprl sveta vrata pri sv. Petru papežev zastopnik. To je bil slavn francoski kardinal Bouillon. Papež je umrl 27. septembra istega leta. Jubilej je zaključil njegov naslednik Klement XI. Tudi sveto leto 1725 in prav tako 1750 je bila gorečnost romarjev velika.

Papež Pij VII. leta 1799 ni proglasil svetega leta. Posledice francoske revolucije so bile strašne. Na svetu še ni bilo pravega miru in gotovosti. Zato je bilo romanje ne-

mogoče. Papež je smatral, da bi bilo zelo neprevidno proglasiti sveto leto. Mnoge vernike, ki bi se odzvali njegovemu klicu in romali v Rim, bi izpostavil v smrtno nevarnost.

TEŽKA LETA ZA KATOLIŠKO CERKEV

Leta 1825. je bilo zelo negotovo. Na svetu je sicer vladal mir, a vse se je balo, kaj se bo zgodilo naslednji dan. Živeli so približno v taki negotovosti kot živimo danes. A sveto leto se je vseeno praznovalo. Leon XII. je odprl sveta vrata pri Sv. Petru ob navzočnosti velikanske množice. Sv. oče je sam v ponižni spokornosti obiskoval v sandalah svetoletne bazilike.

Nato so nastopila težavna leta za papeže. V državljanski vojni se je oblikovalo novo italjansko kraljestvo. Leta 1850. je bil papež Pij IX. prisiljen zaradi razmer opustiti sveto leto.

1870. se je upostavila nova italjanska vlada. V protest številnim krivicam, ki jih je ta vlada napravila Vatikanu, so papeži postali prostovoljni jetniki. Skoro 60 let noben papež ni zapustil Vatikana niti za trenutek. L. 1900., za papeža Leona XIII. je bilo sveto leto, toda obredi so bili omejeni.

L. 1925. za Pija XI. je bilo prvo sveto leto po svetovni vojski. To leto so bili svetoletni obredi zelo omejeni ker je sv. oče žele videti vsakega romarja, ki je prišel v Rim. Pri številnih dnevniških avdijencah je neumorni Pij XI., ki je bil takrat star 68 let, podelil papeški blagoslov več kakor enemu milijonu vernikov, ki so posamič poklekali predenj.

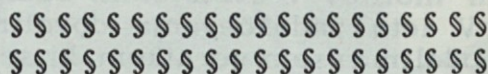
1929. leta meseca februarja je bilo rešeno "rimsko vprašanje" med italjansko vlado in Stolico sv. Petra. Še isto leto je papež proglasil za sveto leto v znak veselja, da je prišlo do rešitve tega težavnega

A black and white photograph of the Piazza del Popolo in Rome. The image shows the twin churches of Santa Maria dei Miracoli and Santa Maria in Montesanto, connected by a curved colonnade. In the center of the square stands the Fontana del Sole, with its Egyptian obelisk. The architecture is Baroque, with large domes and classical columns. The foreground is a wide, open square.

A black and white photograph of the Piazza del Popolo in Rome. The image shows the twin churches of Santa Maria dei Miracoli and Santa Maria in Montesanto, connected by a curved colonnade. In the foreground, the Fontana del Gallo and the Obelisco di Piazza del Popolo are visible. The scene is captured from a low angle, emphasizing the grandeur of the architecture.

A black and white photograph of the Piazza del Popolo in Rome. The image shows the twin churches of Santa Maria dei Miracoli and Santa Maria in Montesanto, connected by a curved colonnade. In the foreground, the Fontana del Gallo and the Obelisco di Piazza del Popolo are visible. The scene is captured from a low angle, emphasizing the grandeur of the architecture.

A black and white photograph of the interior of the Basilica of Constantine in Rome. The image shows a long nave with two rows of Corinthian columns supporting a high, coffered ceiling. The floor is polished and reflects the light. At the far end, a large archway leads to a darker area, possibly the apse or another part of the church.

A black and white photograph of the interior of the Basilica of Constantine in Rome. The image shows a long nave with two rows of Corinthian columns supporting a high, coffered ceiling. The floor is polished and reflects the light. At the far end, a large archway leads to a darker area, possibly the apse or another part of the church.

A black and white photograph of the interior of the Basilica of Constantine in Rome. The image shows a long nave with two rows of Corinthian columns supporting a high, coffered ceiling. The floor is polished and reflects the light. At the far end, a large archway leads to a darker area, possibly the apse or another part of the church.

A black and white photograph of the interior of the Basilica of Constantine in Rome. The image shows a long nave with two rows of Corinthian columns supporting a high, coffered ceiling. The floor is polished and reflects the light. At the far end, a large archway leads to a darker area, possibly the apse or another part of the church.

A black and white photograph of the interior of the Basilica of Constantine in Rome. The image shows a long nave with two rows of Corinthian columns supporting a high, coffered ceiling. The floor is polished and reflects the light. At the far end, a large archway leads to a brightly lit area, possibly the apse or another part of the church.

A black and white photograph of the interior of the Basilica of Constantine in Rome. The image shows a long nave with two rows of Corinthian columns supporting a high, coffered ceiling. The floor is polished and reflects the light. At the far end, a large archway leads to a brightly lit area, possibly the apse or another part of the church.

A black and white photograph of the interior of the Basilica of Constantine in Rome. The image shows a long nave with two rows of Corinthian columns supporting a high, coffered ceiling. The floor is polished and reflects the light. At the far end, a large archway leads to a brightly lit area, possibly the apse or another part of the church.

vprašanja. To leto je obhajal papež 50letni jubilej duhovništva.

1933. je proglasil tretjič sveto leto v spomin 19 stoletnice življenja, trpljenja, smrti in vstajenja našega Odrešenika. Določil je, da se je to sveto leto podaljšalo do 2. aprila 1935. Svetoletnih odpustkov so bili ob tej priliki deležni tudi verniki, ki niso prišli v Rim. Seveda so morali spoznati predpisane pogoje.

SVETO LETO 1950

Naznanjeno je bilo katoliškemu svetu že 2. junija 1948, da bo leto 1950 sveto leto. Proglašeno pa je bilo uradno 26. maja 1949. Ta dan je bil praznik Vnebohoda Gospodovega. Zato se je po starodavni navadi prebrala bula, s katero se naznanja sveto leto, v vseh štirih svetoletnih bazilikah. V tej buli je papež tudi objavil nove določbe glede obiskov in molitev v svetoletnih bazilikah: "V letu zadoščevanja dovolimo in podelimo vsem vernikom, ki se pravilno spovedo svojih grehov v zakramentalni spovedi, prejmejo sv. obhajilo in obiščejo enkrat na ta dan (ko prejmejo sv. obhajilo) ali kak drug dan po vrstnem redu, ki ga sami določijo, bazilike sv. Janeza v Lateranu, sv. Petra v Vatikanu, sv. Pavla na Ostijski cesti, in sv. Marije Major na Eskvilinu in molijo v vsaki baziliki trikrat 'Oče naš,' 'Zdrava Marija' in 'Čast bodi' po našem namenu ter temu dodajo 'Vero', usmiljeno v Gospodu popolni odpustek in odpuščenje vseh kazni dolžnih za greh."

Na sveti večer 1949 bo papež odprl sveta vrata pri Sv. Petru ter tako slovesno začel sveto leto 1950. Začetek svetega leta pade v isto leto, ko sedanji sv. Oče obhaja 50 letnico svojega duhovništva, 20 letnico, odkar je postal kardinal in 10 letnico papeštva.

Sklep svetega leta bo na sveti večer 1950.

SVETOLETNI OBREDI IN NAVADE

Ganljivi obredi svetega leta 1950 se bodo začeli na sv. večer 1949., ko bo papež slovesno odprl sveta vrata pri Sv. Petru. Istočasno bodo trije od sv. očeta poblaščeni kardinali slovesno odprli sveta vrata v bazilikah sv. Pavla, sv. Janeza v Lateranu in Marije Snežne.

Slovesnost se začne s procesijo, ki se pomika proti svetim vratom.

Pevci sikstinskega zbora, v belih koreteljnih, sveti zbor kardinalov, opatov, višjih prelatov, švicarska papeška garda v svojih rdečih in rumenih uniformah, častna straža, papeževi služabniki v svojih zgodovinskih oblekah, vsi ti se udeležijo procesije. Duhovniki, redovniki in lajiki, vsak s svojo značilno obleko doprinese svoj delež k pestri sliki barv slovesne procesije. Sv. oče nosi na nosilnici 12 rdeče oblečenih "papeževih nosilcev."

Namestnik Kristusov je oblečen v papeških oblačilih. Na svoji desnici ima "ribičev prstan", znamenje papeške oblasti, na katerem je vtisnjena podoba sv. Petra-ribiča; podoba obkroža napis s imenom vladajočega papeža. Ob smrti vsakega papeža se ta napis odtrga stran.

Vsi nosijo prižgane sveče, razen stražnikov in kardinalov, katerih prižgane sveče nosijo njihovi služabniki.

Ko pridejo do svetih vrat, odloži papež mitro, vzame srebrno kladivo, se približa k svetim vratom in udari nanja. Pri tem zapoje:

"Odpri mi vrata pravičnosti!"

Zbor odgovori:

"Vstopil bom in slavil Gospoda."

Ko srebrno kladivo drugič udari na vrata, poje sv. oče:

"Vstopil bom v tvojo hišo, o Gospod."

"Povelil te bom v tvojem templju," odpoje zbor.

"Ob tretjem udarcu kladiva zapoje:

"Odprejo naj se vrata, zakaj Gospod je z nami."

In zbor odpoje:

"Kdo je videl njegovo moč v Izraelu."

V tem trenutku začnejo drseti vrata nazaj. Odkrušene drobce stene vzamejo verniki za spomin. Prag očisti sv. oče.

Nato molijo "Actiones nostras" in pojejo "Jubilate," 99 psalm. Nato papež v posebni jubilejni molitvi zahvali Boga za milost svetega leta, ker

je s svetim letom prišel čas usmiljenja in odpuščanja. Nato dajo sv. očetu križ. Sv. oče poklekne in zapoje "Te Deum." Nato vstane in gre prvi čez prag svetih vrat. V tem trenutku se oglasijo zvonovi po vsem mestu in topovski streli na angelskem gradu pozdravijo sveto leto.

Sv. oče se zopet vsede na nosilnico. Na glavo mu dajo mitro. Nato ga spremljajo h glavnemu oltarju, kjer skupno odmolijo prve večernice za praznik Rojstva Gospodovega.

§ § §
§ § §
§ § §
§ § §
§ § §
§ § §
§ § §
§ § §
§ § §
§ § §

Vhod

v

baziliko

svetega

Janeza

v

Lateranu.

§ § §
§ § §
§ § §
§ § §
§ § §
§ § §
§ § §
§ § §
§ § §
§ § §

BEATIFIKACIJA IN KANONIZACIJA

Načrt sv. očeta za sveto leto obsega tudi obrede proglasitve k blaženim (beatifikacija) in svetnikom (kanonizacija).

Proces za beatifikacijo začne škof tistega kraja, kjer je živela oseba, ki jo nameravajo proglasiti blaženim; ali pa škof tistega kraja, kjer so se godili čudeži za njeno priprošnjo. Tekom let se izvrši raziskovanje in zasliševanje prič o dobrem imenu osebe, o svetosti njenega življenja, o čudežih in mučeništvu, kakor tudi o njenih posameznih delih in krepostih.

Ako je vse to ugodno uspelo, se vse snov izroči sv. očetu, ki razsodi ali je vse dobro preiskano in dokazano. Ako je, potem papež izda dekret da se sme tista oseba imenovati služabnik božji. Ne sme se pa tej osebi skazovati javno češčenje. Le zasebni molitvi jo lahko na pomoč kličemo.

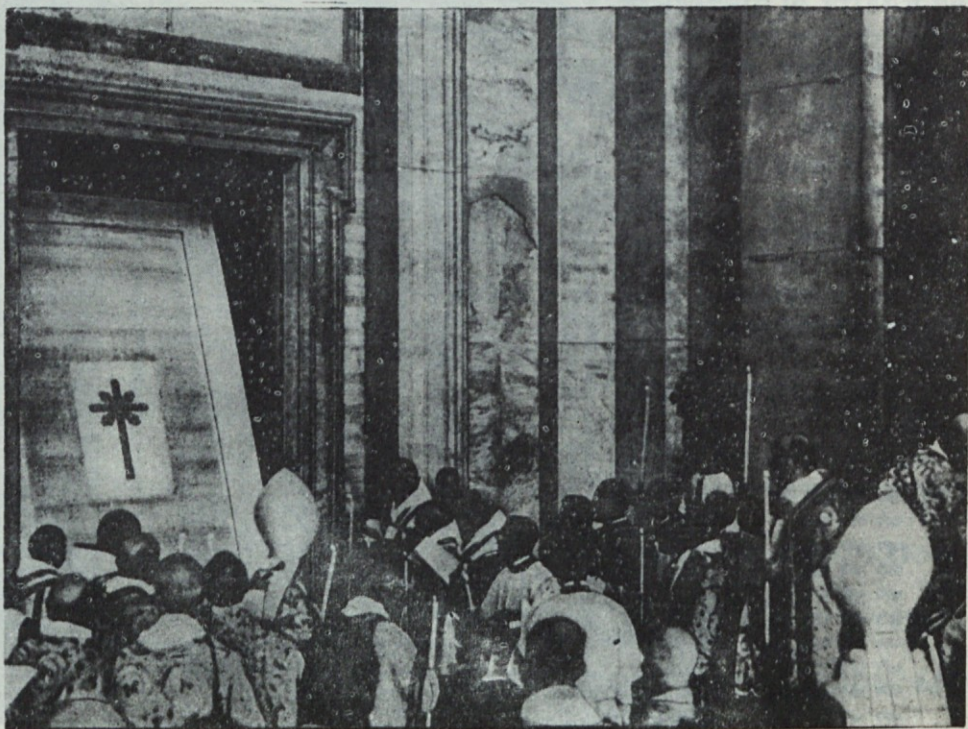
Nato določi sv. oče nov odbor, ki preiskuje naprej. Ko ta odbor potrdidava čudeža, ki sta se zgodila na priprošnjo služabnika božjega, predloži vso zadevo znova sv. očetu. Ako je vse ugodno izpadlo, izda papež dekret za beatifikacijo, ki se izvrši v baziliki sv. Petra. Blaženemu lahko verniki izkazujejo javno češčenje v krajih, ki jih določi sv. oče.

Zakanonizacijo se zahtevata dva nova potrjena in od sv. očeta odobrena čudeža. Pri preiskovanju čudežev so zelo natančni in strogi. Ako sv. oče odobri ta dva čudeža, izda dekret za nadaljni postopek. Ako vse ugodno poteče izda dekret za proglasitev k svetnikom ali kanonizacijo.

Obredi kanonizacije so zelo slovesni. Njihovo veličastvo tekmuje z obredi papeževega kronanja.

Začne se procesijo iz Vatikana vbaziliko sv. Petra. Pri tej procesiji nosijo bandera s slikami novega svetnika. Bazilika je slovesno razsvetljena in okrašena z napisi in slikami svetnika.

Ko sv. oče
tretjič
udari s
srebrnim
kladivom
na
sveta
vrata,
začnejo
vrata
počasi
drseti
nazaj.
Slika
nam kaže
obred
odpiranja
svetih vrat
leta 1925.

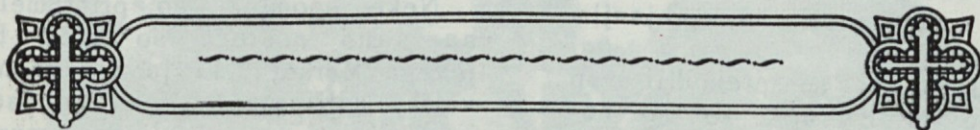

A black and white illustration of a classical building with a curved balcony. Five figures are on the balcony, and a horse-drawn carriage is in the foreground. The building features a series of tall, fluted columns supporting a curved balcony with a decorative railing. Five figures, dressed in classical or historical attire, are positioned along the balcony. In the foreground, a horse-drawn carriage is visible, with a driver and passengers. The style is reminiscent of a woodcut or a high-contrast print.

Nato zapoje slovesni "Te Deum" in zvonovi pri sv. Petru in v vseh rimskih cerkvah pozdravijo novega svetnika. Nato bere sv. oče prvo mašo na čast novemu svetniku.

Sveta vrata bodo zopet zazidana
25 let.

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § § §

Troje povesti

Krejačev

Tiste čase...

Kolovrati so brneli. Ženice so sedele okrog peči in si pripovedovale to in ono, kakor je navada, ko se začne čas preje. Zunaj je nalahko padal sneg in videti je bilo, da bo pritisnil mraz. Mi otroci smo sedeli na peči in poslušali pogovore. Sedaj so ženile tega, sedaj so izbirale nevesto drugemu. Obrale tega in onega, včasih tudi kako zapele, pa se zopet vrstile k prejsnjim pogovorom.

Stric Jure, ki so prehodili vso Prajzarsko in Estrajh, ko so nosili kos in prodajali drobnarijo, so sedeli v zapečku in vlekli na vivček. Mi otroci smo vedeli, da bodo ženice, kaj kmalu prosile strica, naj pove kaj o tujih deželah in doživljajih. Ko so se končno nagovorile, se pa oglasi teta Jana; - bo nam pa kaj Jure sedaj povedal, daj no Jure, povej kaj iz Prajzarskega.

Zunaj je zapihal veter. Stric se odkašlja, potegne se enkrat na vivček in začne: Danes vam povem prav nekaj novega, kar se nisem nobenemu pravil. Slišal sem jo od svojega deda, pa nekako sem bil na to pozabil. Ženske so utihnile, otroci mirni kakor žebelj v steni.

"Tiste čase, ko so se Turki napadali našo zemljo, je bila pri

Treh Farah samo ena cerkev, ta srednja s zvonikom. Okrog nje je bil visok, močan zid, in ob zidu so imeli pobožni menihi svoje izbe. Ljudje so jih radi imeli in pomagali utrjevati zid, da se branijo ob času turških napadov. Večkrat so Turki napadli 'kloster' pa se jim ni nikdar posrečilo zavzeti ga, ker čuvala jih je Žalostna Mati Božja.

Neke spomladi so prihrumeli in na samo nesrečo so ujeli Becljevega Markota, ki je bil znan kot velik delomrznež in kako se je preživljal, so si ljudje marsikaj šepetali. Tistemu Markotu so turčini obljubili vrečo zlata, ako jim izda ozidje trifarske trdnjave. Zlato je lepo, si je mislil Marko, in je sklenil izdajalsko kupčijo. Kakor veste, je pri zidu pokopalisca studenec in tam je bila v zid luknja, ki je bila zaprta z enim kamnom, da so lahko zajemali vodo. Skozi to odprtino je Marko vodil Turke v trdnjavo.

Nastal je boj, krvavi boj, ali turška premoč je bila velika in ob solnčnem vzhodu, je bila trdnjava porušena, ljudje pa do zadnjega pomorjeni. V tej zmešnjavi je izdajalec Marko izginil.

Kako dolgo so Turki ostali tam, ne vem, samo to vem, da je bila

vsa okolica, vsa Belokrajna kakor izumrla. Sama pogorišča, razrušene vasi, le metliški in kruperski grad so jim kljubovali. Marko je izginil, pa saj se mu ni bilo treba ničesar bati od ljudi, ker jih ni bilo, bal se je Marko za zlato in pa Turkov. Bežal je le po noči, po dnevu je pa spal na kakem velike hrastu, ker takrat so bili tod okoli sami veliki gosdovi. Bežal je Marko naprej. Videl je dim gorečih vasi, videl iz vrhov dreves plamene, in v svoji črni duši je še vedno slišal obupni jok žen in otrok v trifarški trd-

imeu Gospodovem. Marko skoči po koncu, najprva skrb mu je bila za zlato, za njegovo bogastvo, zlato. Da, saj je na varnem poleg njega, njegovo zlato. Puščavnik, ga pelje v svojo kočo. Marko je bil zaspal ob zidu kože, katere ni videl v nočni temi. Utrujen ze od včeraj je sedel na štor, puščavnik pa je šel nabirat jagode, da pokrepča gosta. Komaj pa je puščavnik izginil, je začel Marko raziskovati sobo, in glej ob steni je bila majhna odprtina, tako, da je lahko človek zlezel skozi. Tudi Marko je zlezel skozi. Najprej kar je

njavi, slišal zadnje zdihe umirajočih izdanih braniteljev. Markota je pekla vest. Čim dalj je hodil, bolj ga je grizla, težje je bilo zlato, zlato izžeto iz krvi nedolžnih ljudi.

Blodil je Marko po gozdovih, klel svojo usodo, klel ves svet. Taval je v krogih a nikamor ni prišel. Ko je tako nekega dne pozno v noč prišel do neke skale, kakor je mislil, je ves utrujen zaspal. Šele pozno v jutro ga vzdrami človeški glas: Bog s teboj človek, pridi v tiho samoto v

zagledal je bil altar in v tronu je bila postavljena Žalostna Mati Božja, ravno taka, kakor v trifarški trdnjavi. Groza ga je bila, groza, da ga Žalostna Mati Božja gleda, tako milo, tako žalostno, tako očitajoče! kakor da bi hotela reči, 'Sin moj, kaj si storil?'

Stric je za nekaj časa prenehal, vzel mehur s tobakom, natlačil pipo. Zunaj je zapihal veter. Mrzlo bo jutri, je rekel, mrzlo. Ženske so bile tiho, tudi mi otroci smo se presedli na peči in čakali, vedeli smo, da stric še niso

končali, siliti jih pa tudi ni bilo varno, ker potem ne bi nikdar zvedeli konca povesti. Nekolikokrat so se potegnili iz vivčka----

Strah je bilo Markota, strah. Bežal je ven, ven na prosto. Črv vesti ga je vedno bolj grizel: prodal si nedolžno kri za turške cekine, oskrunil si svetišče Matere Božje, Marko izdajalc nedolžnih si! Bežal je v hosto, tekel proč od kraja, ki ga spominja na njegovo strašno dejanje. Zopet v temnem gozdu tava brez, da bi vedel smer kan gre. Noč se bliža, a on je truden. Samo malo se bo odpočil, potem naprej, naprej. - Utrujen zaspi. Sanja, o krvi, o zlatu, o turkih ki ga zasledujejo. Šele jutro ga zbudi iz težkih sanj. Kako se začudi, ko se znajde zopet pod hrastom ki je rasel pred puščavnikovo kočjo. Marko je ves dan bežal in hodil v krogih in nikamor prišel.

Zopet se oglasi prijazen glas puščavnika, pridi okrepčaj se, potem mi boš povedal zgodbo, katero imaš na srcu. Slutim, da te nekaj teži. Marko je bil lačen. Jedel je jagode, razvezal su mu je jezik. Na podrobno je opisal svoje strašno dejanje, svoj greh, razodel svojo pekočo vest in prosil za svet.

Zalosten ga je poslušal sveti mož, solze so mu orosile lica, saj umorjeni menihi so bili njegovi sobratje, tudi on je spadal med nje, samo sledil je svojemu klicu v puščavo. Žalosten je bil, a njegovo srce je kipelo zahvalo Bogu, da so sobratje postali mučeniki Kristusovi. Pokleknil je in dolgo molil, molil k svojim sobratom, da ga razsvetlijo, kaj mu je sedaj storiti. ---

Drugo jutro se je sveti mož odpravil na pot. Naročil je Markotu, naj ostane v njegovi koči, dokler se ne povrne. Povrnil se bo prav ob letu, ker dolga je njegova pot.

Povedal mu je, da gre v Oglej k nadškofu - Patriarhu po sveto odvezo za Markota. Sveti mož se je poslovil. Marko mu je izročil turške dukate naj jih nese v Oglej in naj izroči vse v bogaime. Med tem časom si bo že kratil čas in pričakoval svete odveze za svoj strašni greh.-

Ob letu se je vrnil sveti puščavnik. Kako je bil Marko vesel. Pokleknil je in prosil svetega blagoslova. Resno je spregovoril puščavnik besede; Marko, strašen je tvoj greh, ali usmiljenje božje je še večje. Naložil mu je pokoro, katero je Marko sprejel, in mu podelil sv. Odvezo. Kaj je bila pokora nihče ne ve, kakor Bog v nebesah.

Tisti čas, ko je bival sveti puščavnik v Ogleju, je bil posvečen v mašnika. Ko se je vrnil, je bila prva skrb, da si postavi kapelico, da bo lahko v njej opravil službo božjo. Marko mu je pridno pomagal, delal pokoro in živel po navodilu iz Ogleja. Leta so minila, deset letja in se več. Nastopili so boljši časi. Belokrajna se je zopet dvignila. Pri treh Farah so pobožni ljudje očistili grobljo požgane in razrušene trdnjave, sezidali poleg cerkve še druge dve, velike mogočne stavbe, katerim pravijo zgornja, srednja in spodnja cerkev. Okrog cerkva so postavili zid za ograjo pokopališča, in še je ostalo dovolj kamenja, da so sezidali cerkveno hišo, katero še vse danes stoji.

Med tem je narod izsekaval gosdove, prekapal zemljo in se naseljeval. Ko so nekoč drvarji rušili mogočne hraste, so nenadoma prišli do male goličevine, kjer je stala porušena kapela. Začudili so se tej razvalini. Ko so pregledali, so našli pod trohnelim tramovjem zidan altar, na njem pa zlat kelih. V zidu so našli še neke knjige, katero so vse skupaj

Stric so prenehali. Zunaj je divjal vihar. - Zima bo jutri, zima, je rekla na pol tiho teta Jana. - Veter je s vso silo butnil v sleme, da je zaškripalo, med vejami tepke je tulil vihar. - - - Duša becljevega Markota išče na perotih viharja miru, a ga ne najde, je zaključil stric Jure. Vse je bilo zopet tiho, slišalo se je le tulenje viharja in brnenje kolovratov----

Naseljenci so postavili tam novo cerkvico in jo posvetili sv. apostolu Jakobu, kjer so tudi pokopavali mrtve. Ko so pa prišli na Suhor prvi župnik Janez Škofic, so dali povečati še pokopališče. Pri tej popravi so našli kos razbitega zvona z letnico ki pove, da je tam stala cerkva že leta 1400. Iz tega kosa so dali vlti

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § §

Ne pridi John, ne pridi domov, tako se je začelo pismo Gorenčeve Mary, katerega je pisala svojemu, iz vojne vračajočemu možu, Johnu. Roka se ji je tresla, solze, grenkega kesanja so ji zalile oči, ni mogla več nadaljevati s pismom. Otrok je v zibelki zajokal, zajokala je tudi mlada žena.

Stara gorenčevka je sedela pri mladi ženi, tolažila, govorila, grajala, hvalila. Nič ne jokaj, Mary, bom šla jaz pred njega v New York, govorila bom znjim, vse povedala, boš videla, da se bo dobro izšlo, saj je moj John zelo dober— — —, kdaj si rekla da pride v New York, je že petič vprašala, samo, da bi obrnila pogovor na drugo stran, na svoje potovanje, na, najsibo kakrskoli.

V sredo pripluje parnik, je z
nova zaihtela Mary, v sredo in kaj
potem, moj Bog kaj bo potem?

Stara ženica je skušala vso svojo zgovornost, toda prave besede ni našla, tudi ona si je otrnila solzo, predobro je poznala sina in se vprašala - kaj potem - - -?

Stara gorenčevka je sedela v vlaku, ki je drvel proti New Yorku. Vso noč se že vozi, trudna je bila, vendar tega ni čutila. Vso noč je premišljevala, kako bo lepo govorila sinu, prosila, rotila, vse bo storila, samo da bi pozabil krivico ki se mu je storila. Toda vsako misel je ovrgla; tako ne bo šlo, moram drugače, — kako? Vze-la je iz torbice rožni venec in začela prebirati jagode — molila je rožni venec žalostne Matere bozje. — Ki si ga Devica žalostna iskala, so šepetale ustnice. Zaprla je oči, da bi bolj zbrano molila. Sedaj je začutila, da je trudna.

Enakomerno ropotanje koles jo je zazibalo v spanje, po licu je zdrsela solza. Še v spanju je govorila z Johnom, kaj, kje, to bi vedela povedati samo njema trpeča duša.

New York, je klical sprevodnik, zadnja postaja, vsi ven. Tudi Gorenčevka je pobrala svoj kovček in šla za drugimi na postajo. Med vrvenjem množice se je prerila do stanice, kjer dajedo tujcem popotniško navodilo in pomoč. Povedala

je po kaj je prišla, kam se naj obrne, kako najti sina ki pride danes z ladjo iz Evrope. Prijazna uslužbenka ji odkaže sedež in ji pove, da naj le za trenutek počaka, da ji bo uredila vse potrebno. Telefonala je nekam, in kmalu je prišel vojaški policaj, jo pozdravi in jo pelje s seboj v pisarno. Ponovila je prijaznemu vojaku vzrok svojega prihoda v New York, kateri jo je smehljajoče poslušal.

Dobila je listek in navodilo, kje bo našla svojega sina, ker ladja je prišla že prejšnji večer, ji želel srečo in zdravje, in jo odpustil.

Sin moj! mama! in dvoje se ljubečih src objema, objema po dolgih treh letih, ločitve. — Kako, da ste prišli, zakaj ni tudi prišla Mary, ali je bolna---? in sto drugih vprašanj se je vsulo iz Johnovih ust. Odgovarjala je mati, na kratko, ali se izognila vprašanju. V svojem veselju, da zopet vidi mater ni videl John žalostnih potez na materinem obrazu. Mislil pa je da tri leta so precej ostarela mater, in skrb katero je videl na njenem obrazu je pripisoval skrbi za njega, svojega Johna.

Nič mu še ni omenila, zakaj je prišla sama, Dva dni je čakala, da je dobil izpustne papirje, dva dni kakor večnost dolga, dva dni vse prekratka, prehitro sta minula, povedati mu bo le mogla, potem pa naj bo vse v božjih rokah.

Tako je sedela v hotelski sobi in čakala, čakala, Končno jo je trkanje na vrata vzdramilo iz globokih misli. Njen John je stal na vratih, žareč od veselja, da gre zopet in sedaj za stalno domov nazaj k materi, nazaj k svoji ženi Mary.

Vsedi se John, mu je rekla mati, vsedi se, da ti dam pismo od žene Mary, preberi, dobro premisli, sin moj dobro premisli — in izročila mu je pismo.

Šele sedaj je videl John žalostne poteze na materinem obrazu. S resočo roko je vzel pismo, odprl

tresoco roko je vzel pismo, odprl zavitek in začel brati — — — Ne pridi domov John, ne pridi domov. Bral je, pa ni mogel doumeti, bral, in svet se je rušil okrog njega. Sesedel se je ves strtl na stol, iz njega je jeknilo — prokleta —

Tedaj se je razvezal jezik Gorenčevki, hvalila Mary, grajala sebe in vojno, vso krivdo je le na se jemala. John jo je le na pol slišal. Gorenčevka je govorila naprej. — Veš John tri leta so zelo dolga, tri leta je tvoja Mary jokala za teboj, vsako jutro bolj trudna kot prej, mislila sem, da si izjoka oči. Toda tri leta so dolga. Marsikaj se je spremenilo v našem mestu. Naseljeni so bili vojaki. Dolgo ni mogel nobeden niti govoriti z njo. Toda eden, poročnik, je bil bolj zgovoren, in ker je bilo vedno več vojakov, smo morali vzeti pod streho vsaj častnike in tako je prišla ta nesreča.

Johnu so se vsule iz ust psovke in kletev. Prvič v življenju je slišala uboga mati, svojega sina tako preklinjati. Vzdrhtela je in odločno zapovedala, da psovke in kletvine ne bo poslušala. Porabila je to priliko, zato je začela govoriti na drugo plat. Preklinjaš in psuješ kakor turčin, ali sem te tako učila? ali sem te takega v svet poslala? Pa saj, vprašanje je, ali si pa tudi ti bil pošten, da si prinesel nazaj neomadeževano zakonsko zvestobo?

Kakor ranjen lev je skočil pokonci in siknil: mi moški smo drugače – – Tudi vi moški imate dolžnost in sveto zapoved držati zakonsko zvestobo, zapomni si, je rekla užaljena mati.

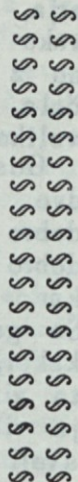
Dolgo, dolgo je govorila gorenčevka, dolgo in pozno v noč. Trudna je bila, in – zaspala je kar na stolu. John je na tihem odšel iz sobe v noč. Hodil in taval je celo noč po Central parku, jezil, klet, premišljeval. Sedaj je storil ta sklep, sedaj drugega, pa zopet vse ovrge. Ni vedel kaj storiti, ves svet je bil prazen, pust, brez bodočnosti. Truden se je vrnil nazaj v hotel k materi, saj sedaj jo najbolj potrebuje, da materi bo sporočil svoj sklep, saj je razumna zena, kakor vsaka mati in prav gotovo bo odobrila njegov sklep.

Narahlo je potrkal, pa ni dobil odgovora. Vstopil je. Mati je kle-

čala in molila, goreče molila za sina. Ko je pregovoril je vzdrtela, vstala in mirno rekla, John, domov bova šla. Že je hotel ugovarjati, pa mu ni pustila do besede. Pojdi John z menoj, spremi me na kratak sprehod. Ne rad je šel John, vendar mati ga je prisila, - ne more odreči.

Poleg hotela je cerkev sv. Frančiška, ki je znana samo kot cerkev na 31. cesti. Tam je zavila nesrečna mati, tam je peljala tudi Johna, tam bo dobila pomoč katero sedaj najbolj potrebuje. Vstopila sta. Sv. maše so se brale pri vseh altarih. Pokleknila sta. Zašepetala je mati sinu, John, spovednik so v spovednici, pojdi k sv. spovedi, prej ko greva domov. Kakor v sanjah in že iz navade od mladosti je ubogal----

Dolgo je klečala gorenčevka, dolgo, in goreče molila, za sina. Tudi ona je šla za sinom, da bosta skupaj, zopet enkrat pristo-

odar, je rekla. Ko me boš poklical, te bom vzela s seboj, kar na hitro, da ne boš nič trpel. Še malo sta kramljala, in božji dekli se je začelo kar vrteti v glavi, vino ji začelo ležiti v glavo.

Počasi z negotovimi koraki je odšla. Ljudje so jo srečali, se spogledovali, posmehovali. Joj za božjo voljo naša smrt je pijana, so si pripovedovali in kmalu so se tudi iz nje norčevali. Smrt je pa mahala z rokami in merila cesto. Končno jo je premagalo in se vlegla v senco košatega kostanja.

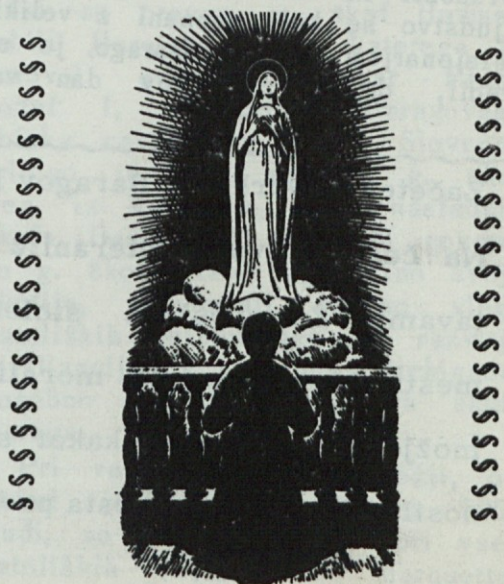
Spala je smrt, dolgo spala, nihče ne ve kako dolgo. Prihajala je jesen, prišla je zima. Ljudje so si začeli želeti smrti, a nje ni bilo doma. Vse se je spraševalo kje je smrt, kam je šla. Tako so ugibali, dokler ni prišla na lahkih perotih pomladanskega veterčka Vesna v deželo. Takrat se je zbudila smrt. Bolela jo je glava, godrnjala in prisegala, da ne bo nikdar več pokusila vinskega soka. Ne samo, da se je slabo počutila, ampak sram jo je bilo, sram, kako bo gledala ljudem v obraz.

Pa kaj hoče, dekla božja je, ubogati mora. Domov gre, da se malo odpočije. Ni slutila reva, kaj bo se doživela. Med tem časom ko je spala, se je raznesla novica čez devet fara, da je bila smrt pijana. Sedaj pa, ko gre domov, so se ji ljudje prav pošteno smejala in se celo otroci so ji nagajali in kričali za njo; pijanka, glejte pijano smrt! Možje so tudi kako grobo rekli, ženske pa, kakor navada, so revo vso obrale.

Smrti je bilo tega dovolj. Skriti se ni mogla, poslušati še manj. Vsa togotna zgrabi koso in mahne nje in tja, ni gledala kam je mahnila. Padali so stari, pokosila je mlade. Kakor burja je bila razjarjena, in letala od vasi do vasi. Mahnila po starem, udarila

po mladem, vse zmešano ne glede ali so jo klicali ali ne. Stari so si jo želeli, pa je ni bilo, povsod, in nepričakovano se je pokazala, udarila s svojo koso in odšla brez da bi kaj rekla.

V tej togoti je tudi prišla v vas, kjer se je bila napila. Mladi gospodar je cepil drva in ko jo zagleda, se začudi, saj jo ni nihče poklical, z^ato jo pobara. Kako to strina smrt, da prihajaš v našo vas, saj jaz ne vem, da bi te kdo poklical? Ustavi se smrt, že je hotela zamahniti, pa se spomni, da je gospodarju obljubila usmiljenje, da bo umrl hitro in brez bolečin. Potožila mu je svoje gorje, svojo jezo in namen. Zagrozila je in prisegla, da ne bo nikoli več čakala doma, da bi jo klicali. Gospodarila bo po svoje. Ti, ki si imel dober namen, ki si mi ohladil žejo, ti bom izpolnila svojo obljubo. Prej pa ti povem, da, od danes naprej me ljudje bodo imenovali tudi kuga. Osvetila se bom nad ljudmi, ker so me zasmehovali. Tebi pa to dobroto storim, in zapela mu je: Da ne boš slišal vzdihujočih in gledal umirajočih, zdaj prvega tebe, jaz kuga umorim.

Proslava Baragove Nedelje

Ze leta 1948 so sklenili mestni očetje mesta Marquette, da slovesno proslavijo stoletnico obstoja mesta. Začeli so takoj z izvolitvijo pripravljalnih odborov. Sklenjeno je bilo, da se vsa proslava vrši v soboto, nedeljo in ponedeljek, to je drugega, tretjega in četrtega julija 1949. V doglednem času so mestne oblasti izpopolnile načrt, treba je bilo le še stopiti vstiko s cerkveno oblastjo, da se tudi katoliška škofija udeleži te proslave.

Prezvizeni škof Noa v Marquette se je z veseljem odzval temu povabilu, in ker je že bilo napovedan Baragov dan, da se bo to leto vršil v St. Ignace, v zgornjem Michiganu, je po svoji previdnosti in tudi radi tega, da se ljudstvo še bolj seznani z velikim misijonarjem škofom Barago, je odredil, da se Baragov dan vrši

istočasno z proslavo stoletnice, mesta Marquette.

Ni naš namen opisati civilne, mestne proslave, opisali bomo samo cerkveno proslavo, Baragov dan, kakor ga imenujemo ze od ustanovitve Baragove zveze. Ker

Začetek povorke na Baragov Dan.

Na čelu so vojni veterani z zastavami. Za proslavo stoletnice mesta Marquette, so morali vsi možje nositi brade, kakor so jih nosili ob začetku mesta pred sto leti.

Mestni policaj reditelj prometa pri vходу v park, kjer je bila slovesna pontifikalna sveta maša.

Tudi policija je imela nalogo nositi brade za to slovesnost.

so bila razposlana vabila sirni slovenski narodnosti po vsej Ameriki, smo upali, da se nas bo vsaj nekaj zbralo, ne samo duhovščina, ampak tudi verniki. Nismo se motili, V soboto dne 2. julija zjutraj so se zbrali v Chicago, Slovenci iz Chicage, Joliet, Waukegana in drugod in napolnili tri velike buse. Bilo je res lepo videti toliko Slovencev iti tako daleč na Baragov dan v Marquette, kamor smo prisli pozno zvečer, okrog 11 ure.

Drugi dan, v nedeljo je bil res; "Dan ki ga je storil Gospod", tako lepo je bilo vreme. Že v zgodnjih jutranjih urah so hiteli meščani v prazničnih oblekah, rekel bi narodnih nošah, ker so bili oblečeni v obleke, iz časa ko se je začelo mesto Marquette.

Točno ob 10:45 se je začela razvijati velika povorka z mestnega avditorija, po ulicah v Memorial Park k slovesni pontifikalni sv. maši. Povorko so začeli vojni veterani s zastavami, sledili so jim Kolumbovi vitezi, občinstvo, redovnice, bogoslovci in duhovščina. Za duhovščino so šla prevzvišena škofa Noa in Rožman s svojim spremstvom. V parku samem so vojaštvo in Kolumbovi Vitezi naredili duhovščini špalir. Krasen je bil pogled na te vrste mladih mož z polnimi bradami. Bilo je namreč odločeno, da za to stoletno proslavo se možje ne smejo briti.

Pontifikalna sv. Maša se je

začela točno ob pol dvanajstih, katero je daroval prevzv. g. Gregorij Rožman, škof Ljubljanski, pri kateri so stregli domači duhovniki iz mesta Marquette. Pri sv. Mäsi so prevzv. g. škof Rožman rabili Baragov kelih, katerega je daroval avstrijski cesar Franc Jožef I, ob priliki Baragovega obiska cesarskega dvora. Slovesno pridigo je imel prevzv. g. škof Noa, iz Marquette, osmi naslednik škofa Baraga. V krasnem govoru, so g. škof orisali zgodovino svoje škofije, poudarjali glavno vlogo katoliških misjonarjev v razvitju civilizacije v gornjem Michiganu, posebno pa delo velikega škofa Baraga.

Pri veličastni službi božji, pri kateri je prisostovalo čez 5000 ljudi, so peli združeni zbori vseh katoliških cerkva v Marquette.

Posamezne točke v gregorijanski melodiji so peli bogoslovci. Na koncu sv. Maše so pa zbori in ljudstvo zapeli mogočno Baragovo himno, ki je res nekaj krasnega, globoko v srce segajoča pesem, katero je vglazbil Rev. J. Paquet.

Popoldne je bila odprta grobnica škofov katera se nahaja pod Katedralo. Mnogi naši Slovenci so obiskali grob škofa Baraga in molili. Mnogim se pa tudi ni posrečilo, ker ravno takrat se je vlila velika ploha, ki je onemogočila obisk. Ravno tako se je vrsila tisto popoldne seja Baragove zveze, v otroškem zavetišču, sv. Družine, pri kateri sta bila navzoča oba škofa in veliko število duhovščine. Na tej seji je bilo sklenjeno, da se prihodnje leto, 1950 Baragov dan vrši v St. Ignace, Michigan. Pri tej seji so bili izvoljeni za častnega podpredsednika Prevzv. g. škof Rožman.

Hitro je minul čas in treba je bilo misliti na odhod proti domu. Vsedli smo se zopet v buse, in ob solnčnem zatonu odpeljali nazaj proti Chicagi. Vsak je bil zadovoljen in hvaležen Bogu, da se je zamogel udeležiti te velike proslave Baraga dne v Marquette, Michigan.

Ni samo to dovolj, da si zbudimo spomin na Baraga samo enkrat na leto, potem pa kratkomalo pozabimo do prihodnjega dne, prihodnjega leta. Delovati moramo in veliko moliti, da nam Bog da to milost, da pride Baraga na altar, da ga sveta Mati Cerkev proglasi v čast altarja. Zanimati se moramo v prvi vrsti mi Slovenci. Tudi drugorodci se zanimajo za Baraga, saj je celo izšla knjiga o Baragi v japonskem jeziku. Povest katero berejo čitatelji v Ave Maria, "S KRIZEM IN SIDROM" je dosedaj nam neznani pisatelj prevedel v japonskem jeziku

Tudi na Kitajskem in v južnih misijskih krajih vedo o tej knjigi in iz nje črpajo misjonarji pogum, ko berejo, da še pred sto leti so bile ogromne težave za misjonarje v sedajni veliki Ameriki. Tudi v Domovini je zelo razširjena misel o Baragi, in v Rimu samem se zbirajo podatki o misijskem življenju Baraga.

To vemo, da se Rim zanima za Baraga, ker je tajnik sv. Očeta poslal brzojav in sporočil apostolski blagoslov za Baragovo Zvezo. Ravno tako je čestital apostolski Delegat, Nadskof G. Cicognani iz Washingtona, D.C.

Ameriška Slovenija, posebno pa Baragova zveza neumorno deluje za Baragovo beatifikacijo. Saj je od casa svojega obstoja seznanila širom Amerike, Barago in njegovo misijsko delo kakor tudi njegovo svetniško življenje. Še dalje se gre. Postavljajo se spomeniki, tiskajo se knjige in brošurice, izdaja se poseben list o Baragi, tako imenovani Bulletin, za angleški narod.

Posebno nalogo so si vzeli za to, slovenski Frančiškani v Lemon-tu, Ill. Tukaj so odločili najlepši kos zemlje in ga imenujejo Baragov vrt. Na sredini tega vrta, na šest čevljev visokem podstavku so postavili krasen kip škofa Baraga. Kip je skupina treh oseb, Baraga z indijanskim dečkom in deklico. Izdelan je iz najfinejšega belega, "Kararra" marmorja. Vsa skupina je naravne velikosti. Strokovnjaki trdijo, da je pravo umetniško delo, ker so poteze in izrazi obrazov tako živo upodobljeni. Kipar-umetnik v Rimu ni imel drugega vzorca kakor sliko te skupine.

Drugi Baragov spomenik je pa mogočni romarski dom, katerega imenujejo "Baragov dom". Mnogi so ga že videli, mnogi pa samo

temelje. Sedaj je pod streho. Vse ogromno delo so oo. frančiškani sami izvorsili. V dvorani na čelu glavne stene je vzdana bronasta spominska plošča, škofa Baraga,

vidna od vseh strani. To sta dva spomenika našemu velikemu svetniskemu Baragi, katera sta postavljena od vernega Slovenskega naroda v Ameriki.

Kip škofa Friderika Baraga v baragovem vrtu pri oo. frančiškanih v Lemont, Illinois. Kip je izdelan v Italiji iz najfinejšega belega "Kararra marmorja." Strokovnjaki, ki proučujejo slike Baraga trdijo, da je mojstersko izdelan - prava umetnost. Umetniki v Italiji so imeli samo sliko za model. Kip je naravne velikosti.

Prezv. g. škof Rožman obdan z duhovščino na potu k oltarju v stadionu, Marquette, Michigan.

Príhod prevzý. g. škofa Rožmána
na oder z časťnými dijakoni.

Prevzv. g. škof Rožman na tronu
pred pontifikalno sveto mašo. Na
levi: Msgr. Dunleavy, kancelar
škofije Marquette, in Msgr. Zryd,
predsednik Baragove Zveze.

Prevzv. g. škof Rožman na tronu
med pontifikalno sveto mašo.

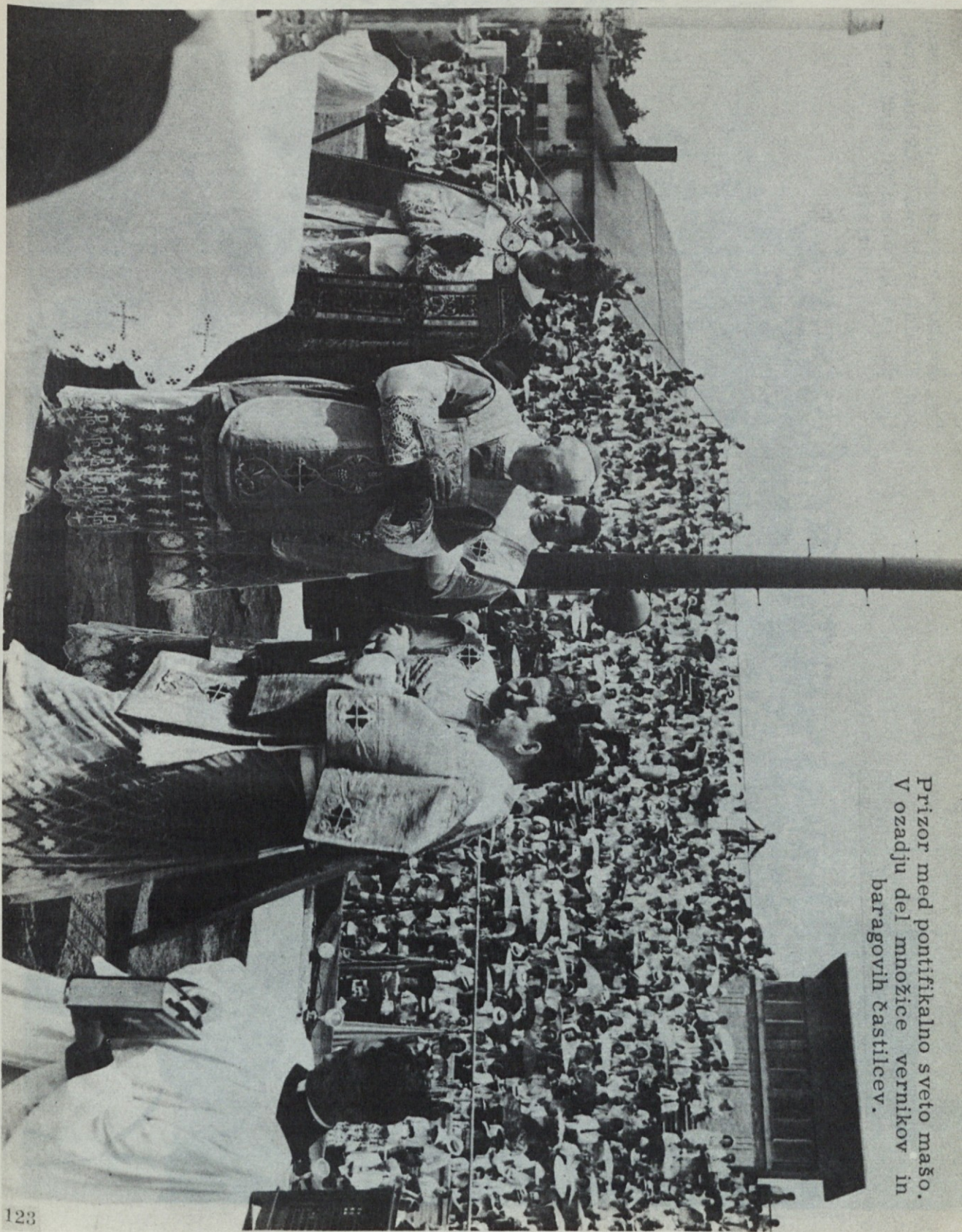

Začetek pontifikalne svete maše v
stadionu, Marquette, Michigan, na
Baragov Dan, dne 3. julija, 1949.

Prizor med pontifikalno sveto mašo.
V ozadju del množice vernikov in
baragovih častilcev.

Del množice v stadionu pri slovesni
pontifikalni sveti maši. Oblasti sod-
ijo, da je bilo čez 5000 ljudi na tej
proslavi.

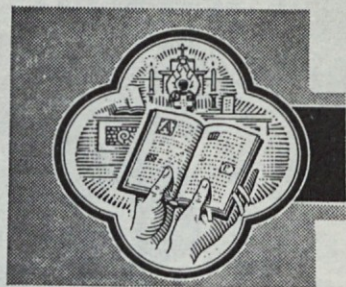

Pogled na oder med sveto mašo:
pevski zbori, vojaška častna straža,
kolumbovi vitezi, duhovščina in čč.
sestre.

Ti lahko svet spremeniš!

Leta 1948 je izšla v New Yorku knjiga, ki nosi naslov: "YOU can change the WORLD" - "Ti sam lahko spremeniš svet." Napisal jo je duhovnik James Keller, voditelj velikega krščanskega gibanja zadnjih let, gibanja, ki naj ponese Kristusa in njegov nauk med svet in ta nauk praktično izvaja.

Knjiga naj bi bilo vodilo vsem, ki se prostovoljno odločijo, da kaj osebnega store za kraljestvo božje. Izšla je v dveh izdajah in mnogih izvodih in je bila z navdušenjem sprejeta, ne le v katoliških krogih, temveč tudi pri onih, ki niso ravno prvovrstni kristjani, ali vsaj navdušeni "Kristonosci."

"Kristonosec ali Kristovec je ime, ki ga daje ta duhovnik vsakemu članu gibanja. Sveti Krištof je po neki legendi prevažal ljudi čez reko; kadar je bila reka preburna je baje potnike kar na rami prenašal na drugo obrežje. To dejanje ljubezni mu je Bog nagradil s tem, da se mu je neko noč sam prikazal v podobi potnika in se dal prenesti čez drvito vodovje. S to prikaznijo ga je Bog pohvalil in mu obljubil božje kraljestvo.

"Takih Krištofov ali Kristonoscev svet danes potrebuje. Potrebuje kristjanov, ki bodo osebno posegli v gibanje prenavljanja za Boga."- Tako je dejal Rev. J. Keller in ustanovil organizacijo, ki bi imela predvsem v mislih ponesti duh ljubezni v najširše sloje, na trg, v hiše, v urade in tovarne, v parlament, v vladne hiše, vsepovsod, kjer bi morala vladati

Kristusov duh vzajemnosti, razumevanja, miru in ljubezni.

Organizacij je bilo že mnogo, ki so imele tak program, pa niso uspele, ker so ali bile preozkosrčne in jahale le na pravilih, se takorekoč same v sebi izživele, ali pa so se izjalovile v navadne družbe brez glav s člani puščobne energije in malomarne lenobe.

Njegova organizacija naj ne bi imela glave razen Kristusa, naj ne bi imela pravil razen božjih zapovedi in Kristusove postave ljubezni, naj ne bi imela nobene članarine, nobenih sej in sestankov, nobenih svetskih vezi, v katerih se navadno društva, mnogokdaj tudi katoliška, ujamejo in nazadnje ne vedo, ne kod ne kam. Članarina te organizacije naj bo dobre volja duše, seje so navdihi Kristusovi, ko duša sama osebno govori in sklepa z Bogom. Sestanki bodo obstajali v duhovni zvezi vseh duš, ki se zavedajo, da prenavljanje sveta ni le naloga diplomatov ali duhovnikov. Diplomatom za to ne, ker že stoletja nič ne dosežejo kljub vsem konferencam in reševalnimi pasovi, duhovnikov ne, ker je Kristus namero učiti ljudi sveta in jih krščeovati namenil tudi ostalim kristjanom.

"Krištofci" pravzaprav drugega niso kot bojovníki Katoliške Akcije. Spremenil je Rev. Keller program te

akcije le v toliko, da poziva k sodelovanje preobnově ne le katoličane, temveč tudi člane drugih verstev, kakor žide in pripadnike protestantskih ali pravoslavnih ločin.

Doslej je imela ta akcija čudovite osebne in javne uspehe. Navzen vse te "Krištofce" veže le korespondenca in mesečni pamflet, ki jih pošilja Rev. Keller v Tisočih in tisočih izvodih po vseh državah Severne Amerike in tudi po svetu. Stroški te korespondence so veliki, pa je ta goreči duhovnik izročil poravnanje teh računov kar Previdnosti božji, ki očitno skrbi, da so poravnani, ker doslej ni bilo nobenih računskih težav.

Koledar Ave Marije ima nalogo, da seznanja svoje čitatelje z življenjem in delovanjem božjega kraljstva. Prav gotovo je na mestu, da posveti v kratkih vrsticah svojo pažnjo tudi gibanju teh modernih apostolov Kristusove ljubezni, Kristusove akcije, Kristusovega miru in dejavnosti.

VEČ VERE, MANJ MALODUŠNOSTI

Prva misel, ki naj preveva Kristonosca, modernega apostola, naj bo ta, da ima edino krščanstvo moč preleviti svet v boljšo in bolj posteno družbo božjih otrok.

Vseprevečkrat se kristjani udajajo malodušnosti ki narekuje posvetnjakom, da pomečejo puško v koruzo, kadar prevdarjajo nalogo krščanstva. Posvetnjaki pravijo: "kaj nam Kristus pomaga, kaj nam more dobrega krščanstvo, ko imamo vse te nauke že dva tisoč let, pa je svet ravnotako hudoben kot je bil pred tisočletji, ko evangelija ni poznal. Če bi bilo krščanstvo res to, kar se nam obeta z njim, ali bi človek se mogel biti tak, da mu ni drugega v mislih kot morija in klanje, vojska in prevara, goljufija in sebičnost propalost in duhovna smrt?"

Pokora je ta, da posvetnjaki in z njimi vred malodušni kristjani nočejo priznati, da ni krivda na nauku Kris-

tusovem pač pa na članih Kristusove staje same. Vprašaj se, ali pa ta nauk Kristov res izvajajo? Ali so že besede Kristusove res tako uveljavili v življenju in svojem delu, da res nimajo nič več pobude in ognja pričakovati od njega? Res je, dva tisoč let se svet ponaša s Kristusovo kulturo in obnovo, to je ljudi za kakih dvesto generacija je bila vsa Kristusova obnova le skorja, znotraj se kuja in upira paganska narava človekova. Čemu dolžiti zdravnika, če bolnik noče jemati njegovih zdravil? Zakaj grajati krščanstvo, če svet noče uveljavljati tega, kar krščanstvo nudi? Kritiziraj sebe, kritiziraj svojo odrevenelo voljo, grajaj svojo spačen razum, svojo flegmatično naravo. Še bolje kot kritizirati in grajati, pa je prižgati svečko v temi. Kitajski pregovor pravi: "MESTO, DA PREKLINJAŠ IN SE JEZIŠ NA TEMO, RAJE SVEČKO PRIŽGI." Vse tema svečka ne bo razpodila, več pozitivnega bo pa vseeno storjeno s tem majhnim dejanjem, kot pa če bi butal s svojo glavo v vse kote sobe, videl pa vseeno nebi. - Vse tvoje rentančenje, "kako je zloben svet, kako se vsepovsod hudobija pase, kako peklenški je komunizem, kako satan žanje"..., bo dobroti in njenemu poslanstvu v življenju malo koristilo, če ti sam ne boš pljunil v dlan in se spravil na delo.

Malo manj malodušnosti, osebne malodušnosti in več vere, pa korajže, ki jo vera prinaša, da z vso pokvarjenostjo, ki vlada vsepovsod se vseeno ni vsega konec. Čim bolj je svet razbit, tem večja je naša naloga, naloga poedincev, da se na delo spravimo in vsak na mestu, ki mu ga je Bog odločil, stori to, kar je v dobro kraljestvu božjemu.

Komunistom je vse ena samcata ideja, da razbijejo svet in na teh razvalinah postavijo nekaj novega, kar je v njihovih očeh edino dobro vsemu človeštvu. Karkoli se jim po-

stavi na pot, mora biti "likvidirano". Z silo, sovraštvom, ognjem in mečem hočejo postaviti zgradbo sreče.

Kaj se kristjani ne zavedamo, da je naloga, ki jo je Kristus dal nasledovavcem svojim, vse drugačna. Naloga ljubezni, ki blaži, ki ustvarja, ki poživlja, ki se v hudobiji najde previdnost božjo? Samo primerjaj oba smotra. Komunizmov in smoter krščanstva. Užgati se ti mora oko v novem ognju za stvar božje Ljubezni. Primerjaj sredstva, ki se jih poslužujeta komunizem na eni, krščanstvo na drugi strani. Eden s satanskim sovraštvom pobija vse, kar si je svet zgradil, drugi skuša zboljševati, kar je že pridobljenega in na tem pridobljenim pridobiti še več za Boga.

Kakor komunistom njihov smoter vliva korajže, tako bi moral Kristjanom vlivati moč NAMEN, ki ga Kristus ima s tem majhnim planetom, ki ga poimenujemo z besedo; zemlja.. NAŠ SMOTER JE SMOTER LJUBEZNI, SMOTER ČASNE IN VEČNE SREČE.

TI SAM SI VELIKEGA POMENA

"Ti sam si kolešček v tej uri previdnosti božje in nikar ne misli, da si pozabljen tvorec, brez katerega svet lahko shaja." Kdo se je zmenil zate, ko si bil rojen, kdo bo o Tebi govoril, ko boš šel v grob..."- Motiš se. Kakor je vsa atomska sila, ki so jo ravnokar izvlekli na dan, v najmanjšem drobcu elementa, tako imaš tudi svoj namen. Bodi še tako majhen, bodi še tako skromen, neviden in navidezno pozabljen, tvoja moč je nad vse velika."

To je druga misel, ki naj preveva Kristonosca, modernega apostola, da gre v svet in svoje stori.

Dolgo je že uveljavljena vaja, da na vseh množičnih koncertih in zborovanjih uprizore, posebno ceremonijo vžigalične razsvetljave.

Na stotisoče ljudi je časih zbranih po naših stadijonih. Pa zakliče ceremonijar: "V minuti, ali dveh bodo

vse svetilke in žarnice ugasnile. Ko bom dal besedo, vzemite vsi vsak svojo vžigalico in jo užgite. Ena, dve, tri.." in naenkrat zažari sto tisoč plamenčkov.

Vsak svojo vžigalico užge, majhen je en plamenček, pa če je legijon ljudi, ki bodo isto storili, pa bo zasvetila luč, ki premore silo najmodernejših razstevljavnih sredstev.

Tako je z nemi v duhovnem življenju. VSAK NA SVOJEM MESTU NAJ PRIŽGE VŽIGALICO DUHOVNE SILE, VSAK NA SVOJ NAČIN NAJ STORI KAJ ZA BOŽJE KRALJESTVO, POSTOTERJENA, POMILJONTERJENA BO RAZSVETILA TEMO SVETA. Vidiš, kako si potreben tudi ti, koliko tudi ti lahko storiš. Nikar ne reci, "brez mene bodo že lahko kako opravili." Tako komunisti ne govore. Oni vedo, kolika je sila manjsine, v zadnjem stoletju je vsa hudobija prišla v svet po delu manjšin. 400 milijonov kristjanov, da ne bi zmoglo tega, kar je peščica komunistov zmogla v kratki dobi. In mi z svojim zvišenim ciljem?

Pa zakaj govoriti le o kristjanih. Saj so tudi pagani in židje člani Kristusove cerkve. Po nauku njegovim, je vsaka tudi paganska duša po naravi krščanska. Tudi pagan v črni Afriki ali Hindujec v daljni Indiji, vsak človek lahko postane "Kristonosec", samo da živi in dela po naročilu vesti, ki je božji glas..

"Resnica bo vse osvobodila".. Pravi Jezus.

O svobodi, toliko govorimo. O svobodi govori brezverski svet, o svobodi Cerkev govori. Katera svoboda je prava? Svoboda sveta gotovo ne, ker zaslužju je, svoboda komunizma najmanj, ker doslej ni drugega prinesla kot verige.

Jezusova Resnica oprošča dušo. In kjerkoli kdo to Resnico uči, za to Resnico dela, za to Resnico ljudi pridobiva, je ze nositelj Resnice, je Kristunosec, ceprav se sam ni pri živem viru.

Zavest osebne odgovornosti je torej zelo važna vsakemu, ki hoče delati za krščansko obnovo sveta. Za Kristusa lahko poedinec več stori kot vsi parlamentarci in vse vlade sveta. Za Resnico božjo lahko Ti sam več posredujes kot vsi diplomati in učene glave, ki se ubijajo z ekonomskimi in političnimi problemi. Vse te skrbi mora prevladati ena velika skrb, skrb reševati duše za Boga, ker dušo vse dobrine sveta ne odtehtajo in ker smo rojeni večni sreči, ne le časni. Dobrine sveta morajo biti večni dobroti podrejeni; dobre zemske so le sredstva, s katerimi si naj kupimo srečo, ki jo molj in rja ne požre.

Kolikor bolj komunizem trdi, da poedinec nič ne pomeni, da je družba vse, toliko bolj moraš Ti z svojim delom, z svojo besedo, z svojim zgledom povdarjati, da je vsak človek potreben pri delu za Boga.

Zopet vidiš veličino v nauku Kristusovem: poedinec je več kot država, ENA SAMA DUŠA AMERISKEGA DRŽAVLJANA JE VREDNA VEČ V OČEH BOGA KOT VSEH OSEMINŠTIRIDESET DRŽAV POD ZASTAVO ZDRUŽENE UNIJE. Na teh poedincih sloni moč družbe, na teh poedincih sloni celo moč cerkve Jezusove, torej tudi moč kraljestva božjega.

NIHČE NE MORE DATI;
KAR SAM NIMA..

Važno je, da je vsak Kristonosec, ki hoče ponesti luč v temo sveta, sam poučen o "luči", da je prekvašen s Kristusovim kvasom, drugače testo preobnove v drugih nikdar ne bo shajalo. Da je zasidran v Kristusovem nauku in ve, kaj govori in dela. Ko bi mnogi kristjani toliko vedeli o Kristusu, kot borbeni komunisti vedo o svojem preroku Marksu, bi imeli sami več gorečnosti in drugim bi mogli več dajati.

Če se hoče človek ogreti, mora stopiti bliže ognja, če se hoče omočiti mora stopiti v vodo, kdor hoče Kristusa

učiti, in pridigovati mora k ognju evangelija, v vodo molitve in premišljevanja. Sam si mora očistiti oko, da bo lažje drugim čistil oko. Z blatom v očesu svet ne more videti božjega sonca. Saj zato so nadnaravne vrednote tako malo zalegle svetu, ker svet gleda v zvezde z umazanimi očmi. Prah brišeš s pohišta s čisto cunj, tako boš le s jasnimi očmi in čisto vednostjo o Kristusovem nauku mogel učiti svet. Seznan se najprej sam, če hočeš druge seznanjati z evangelijem.

Pomni: kristjani morajo nositi luč. NAČRT NAŠ JE PRINESTI LUČ V SVET, NE TOLIKO BORITI SE PROTI TEMI. Ker se sovražniki križa tako trudijo streti moč Kristusove luči evangelija, moramo mi toliko bolj se truditi da ojačimo žarke ljubezni zastopnosti, razumevanja, miru.

Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, odkar je Adam poslušal satana in grešil, se je grešni človek trudil preustvariti Boga po človeški podobi. Preobnova naša mora torej nazaj k božji zamisli: kristjani morajo spet oživljati božje poteze v človeškem obrazu. Osebna preobnova je tako potrebna kot je potrebna umetniku umetniška duša in narava. Da, kot umetniku je ta narava nam za urojena, kot kristjani smo poklicani da rišemo in pišemo, slikamo in klešemo božje poteze v obraz sveta. Umetnik črpa iz svoje duše in v poteze rise svoje srce, kristjan bo v svoje delo vlival svojo dušo, v svoje delo dajal svoje srce. Ta duša in to srce pa spet le od Kristusa dobiva svojo moč in silo.

Sredstev za osebno preobnovo je v evangeliju božjem nebroj, samo k viru je treba, k ognju, ki sta Kristus.

Pa saj to vsi vemo, da ne moremo dati, česar nimamo. ČE KRISTJANI NE USPEVAMO, SMO LE SAMI KRIVI. Morda je malodušnost v nas, češ, sami tega ne zmoremo; preobnoviti človeške narave, saj tega ni mogoče. Maloverni smo, ne zavedamo se, da so dvanajsteri ribiči s pomočjo Svet-

ega Duha pred dvatisoč leti prenovili svet tekom stoletja. To je bila božja manjšina, ki je večino prekrasila. Kar je bilo možno tedaj, je možno danes. Danes še veliko bolj, ker so prilike apostolstva veliko večje. Ker nas je več apostolov, ker že vemo, kaj krščanstvo lahko svetu prinese in kam zaide svet, če Kristusu Bogu v srcih mesta ne da.

Kako so apostoli delali?

Z zaupanjem v božjo pomoč. "Vse premorem v Njem, ki me krepča", je dejal sveti Pavel.

Z osebno svetostjo, molitvijo in osebno požrtovalnostjo so dosegli vse.

Kristonosci naših dni bi morali po stopinjah prvih evangelistov.

ZAKAJ SMO MALODUŠNI?

Malodusni smo, ker mislimo, da nas je premalo, da bi zmogli nadmoč sovražnikov.

Zgodilo se je v zgodovini narodov spet in spet, da je le peščica rešila svet. Če se spomniš Sodome in Gomore, boš videl da je Bog dal moč peščici petdeseterih, da rešijo mesto. To se je še vedno ponavljalo v človeštvu.

Malodušni smo, ker mislimo, da moramo preobnoviti svet kar čez noč.

Besede sv. Gregorija, ki jih je govoril Avguštinu apostolu Angleške veljajo tudi nam: "Kdor hoče na vrh gore, ne bo prišel do cilja v skokih, temveč le stopinjo za stopinjo."

Malodušni smo, ker se zavedamo, da smo grešniki in mislimo, da so le svetniki poklicani, da Boga oznanjajo.

Čeprav ne posedujemo vseh svetniških čednosti, še vseeno lahko mnogo zmoremo. Ali komunisti le stoprocentne Marksiste rabijo za svojo rdečo akcijo? Privzeli so si nauk Kristusov: "bodite previdni kot kače.."

Malodusni smo, ker mislimo, da je treba božjemu kraljestvu samo Tomažev, Avguštinov in drugih znanstvenih zvezd. Malodušni, ker se zavedamo,

da smo le priprosta raja brez vzgoje, brez denarnih in duhovnih talentov..

Sveto pismo nam odgovarja:

"Preprostih reči sveta se Bog poslužuje, da premore modre in slabiče si je izbral, da zmaga nad silnimi." (1. Cor. 1-27)

Malodušni smo, ker smo lakomni in nočemo dajati od tega kar smo prejeli.

To-le je izčrpek govora, ki ga je imel komisar v neki komunistični šoli 40-tim tisočem učencem rdečega evangelija:

"Kar vam mi tukaj podajamo, ni naše in ne vaše. Zatorej je vaša dolžnost, da si tega ne lastite. Ne sprejmite nobene službe ali dela, vi morate v kolegije, v vladne poklice, v delavske unije, do časopisja. Kjerkoli so množice, tam je vaše mesto, tam dajate od tega, kar ste prejeli, da dajete."

Isto velja članom našega duhovnega gibanja.

"Kar ste prejeli, ste prejeli od Boga, naložite talent, najbo samo eden, naj bosta dva, da prineseta obresti za Boga. Malodušnosti naj ne bo v vas. Delate za največjo stvar, člani ste najmogočnejše akcije in V BLAGO-SLOV, NAJ VAM BO, IN VESELJE, DA ŽIVITE V DNEH, KO MORETE TOLIKO STORITI ZA BOGA. Bog sam vas je odločil za svojo borbo, kako morete zdvajati nad Bogom, ko Bog toliko nalogo daje vašim rokam, vašim nogam, vašemu srcu, vaši besedi?"

Samo milijon nas je morebiti v tej deželi, ki smo voljni in pripravljeni delati za Kristusa in čeprav nismo trenirani vsi, pomnimo: kristjani prvih stoletij krščanstva niso bili druge krvi, kot smo mi, druge volje, a družila jih je v eni nalogi vseobsegajoča in vsepremagujoča ljubezen do Boga in do ljudi, še ljubezen do svojih sovražnikov.

In to je tista sila, ki jo vsak izmed nas lahko poseduje. Seveda je ta ljubezen po zgledu Odrešenikovem

"križana". Biti Kristonosec se pravi biti križan s Kristusom. Tvoje delo bo polno težav, skrbi, razočeranij, trpljenja, nerazumevanja, ki res utrujajo dušo in telo, toda "Kristosovi učenci ne morejo biti nad svojim mojstrom."

Milijon Kristusovih učencev lahko prenovi deželo v prihodnjih tridesetih letih, ta milijon lahko pripelje drug milijon k Resnici, dva miliona potem dva druga in tako naprej.

Samo eno iskro je treba ukresati. Iskra seveda v tvojem srcu spi. Zakreši jo, da bo zagorela v plamen. Saj so srca človeška danes voljna in mehka, ker vedo, da so vsa druga sredstva za preobnovo sveta tako plitva in puhka. Zopet: zahvali Boga, da živiš v današnjem stoletju.

NERAZORANA POLJA:

Mnogo jih je. In v vsa polja bi lahko poslali delavcev z pljugom Kristusovega evangelija. Prvo polje je vzgoja.

Brez dobre mladine, ni dobre bodočnosti, brez krščanske mladine, ne bo krščanskega sveta.

Koliko je očetov in mater, ki pošljejo svoje mladce v šolo z edino bodrilno besedo: fant, dekle, učita se, da bota jedla beli kruh in se vama ne bo godilo tako kot meni, ne bo vam treba hudo delati in denarja bota imela? Koliko je učencev in učenk, ki bi dejali: študiramo za to, da bomo kedaj dobri državljani v pomoč deželi, ki v njej živimo? Večina študira iz namena, da bi kedaj denar služili, višjih idej ne boš našel pri večini.

Denarja je treba, seveda, toda materialna plat ni prva pri človeku. Ustvarjen je bil za srečo, časno in večno, svetne dobrine pa mu ne bodo dale zadovoljstva. Hitler je hotel iztrebiti iz src mladine krščansko zamisel sreče, "človek je žival in žival ima srečne oči, kadar lahko iztrga drugi žrtev iz čeljusti. S tako mladino bom podjarmil svet in ustan-

ovil nov red." Prav njegove besede. Komunistična zamisel ni prav nič drugačna. "Nebesa vrabcem in angeljem, nam pa zemljo in njene dobrrote."

Toda brez naravnosti, brez misli dobrote, resnice in ljubezni ni sreče. To je stara postavka, ki o njen vrebci čivkajo. Vsak razumen človek bo vedel, da brez teh krščanskih vrednot postane sila glavni zakon.

Prvo polje za krščansko preosnovo je vzgoja, ne samo prvo, tudi najvažnejše.

Poslušaj, kaj pravi profesor Lippman o naši vzgoji:

"Ni nobene skupnosti v kulturi, ali je čudno, da naši graduantudi skupnega smotra nimajo. Da molijo tuje bogove? Da se zedinijo samo v vojski? Da v boju za obstoj razbijajo družbo? Edina zahteva, ki jo imajo za učence je, da redno obiskujejo predmete. Da bi pa predmeti res dali kar bi morali, tega ne. Mesto discipline, vlada samo kaprica profesorja in učitelja, ali pa se zgolj muha učenca. Ker smo zavrgli versko tradicijo po naših šolah, učenca ne izobrazijo v osebnost, ustvarjeno po podobi božji. Vzgoja, ki upodablja obraz sveta v srcih mladcev bo nazadnje razbile vse znanje."

Vzgoja mora ustvariti "svobodnega človeka," pa ne po pravcu lažisvobode, temveč po prostosti, ki je v božjem duhu. Vzgoja bi morala povdarjati, da človek ne živi le od kruha... Vzgoja bi se morala osredotočiti na enem načelu, da človek ni le družabno bitje, temveč otrok božje družine, odgovoren Bogu na prvem mestu, potem družbi.

Enajsta ura je torej, da Kristonosci gredo in prineso Boga nazaj v naše učilnice. Pa ne le v razrede otrok, temveč tudi razrede višjih šol, univerz in kolegijev.

Rabimo krščanskih učiteljev, krščanskih staršev, krščanskih dijakov.

Komunisti vse to vedo, zato jim je do učiteljskih stolcev. Ali bomo mi toliko nespametni, da bomo plačevali davke, neizmerne davke za naše šole,

obenem pa pustili vajeti teh šol v rokah, ki jim zaupati ne moremo? Da bomo trobili v rog ljudi, ki ne verujejo v Boga, ki ne verujejo v odliko osebnosti, pljujejo v človeški obraz, ki je podoba božjo z svojimi kvarnimi nauki o veličju države, o človeškem panju, kjer je samo en razred, razred živali, uravnan po nagonih.

DAJTE NAM TISOČ KRŠČANSKIH UČITELJEV V ENI DRŽAVI IN VIDELI BOTE KAKO SE BO DRŽAVA SPREMENILA V MORALNEM OZIRU. 48 TISOČ ZA 48 DRŽAV BI DELALO ČUDEŽE.

POLITIKA, DRUGO NERAZORANO POLJE.

Politik je v naših očeh nestvor, ki se zanima le za svoj žep, za svoj dobiček. Zato ga ustvarjamo v svojih karikaturah kot debeluhar in pijavko. Diplomati so vsi lažnjivci, državniki pa rasa ljudi, ki žive le od žuljev in se pasejo po travniku državniške sile.

Taka je naša vera o službah voditeljev. Ne zavedamo se, da so le podoba in odsvit naše nemarnosti. Kdo jih postavlja na te stolce, kdo jim daje nalogo državištva? Ali nismo mi oni, ki smo jih napravili poslance. Poslani so. Od koga? Menda ja od ljudstva.

Če niso služabniki, kakor bi morali biti, če so gospodje in valpeti, ali ni to naša krivda?

Preobnove je treba tudi pri glavi. Da. Pa krščanske preobnove. Se razume. Treba je torej vzgojiti prave voditelje. Ali ni to tudi tvoje delo?

60 odstotkov – po nekem štetju – 60 odstotkov staršev je na vprašanje: "ali bi hotel poslati svojega študenta v politično šolo?", odgovorili: "nikakor ne, barabe ne maram v svoji družini." Dvajset odstotkov je reklo: "če ne bomo storili kaj v tem oziru, bo šla vsa demokracija rakom žvižgat." Dvajset odstotkov ni vedelo kaj povedati. Slaba slika še slabše miselnosti.

Nikdar ne bo bolje, če ne bomo poslali boljših mož in žena na polje, ki najbolj rabi novih ljudi, prekvašenih s Kristusovim duhom. Kakor smo grešili tolikokrat, grešimo tudi v tem oziru. Jezimo se, kritiramo. Kritiziramo kino, kritiziramo šolo, kritiziramo vlado, ne stori pa noben nič.

Koliko dela, koliko truda nas čaka. Čakati ne moremo več mi. Vreči se je treba v tolmun in rešiti, kar se rešiti da. In rešiti se da se mnogo.

Kristonosec bo šel na razpotja, volil, agitiral in porival dobre kandidate v ospredje.

Kristusonosec se ne bo branil sprejeti službe, ki povzročajo glavobol in težke skrbi. Kristusonosec se bo podal na cestne vogale in debatiral kot agitira komunist. Kristusonosec bo govoril in razlagal, razlagal in učil katekism božjih načel. Kristonosec bo šel v politične šole, bo študiral državoznanstvo, se bo skušal uriniti na vsa stranska pota, ki vodijo na glavno cesto državniškega udejstvovanja.

Kristusonosec bo poznal in se spoznal z lokalnimi, občinskimi in državnimi zastopniki. Seznanil se bo z svojim kongresnikom in mu časih katero tudi povedal. Sledil bo tudi političnim kolónam v svojem časopisju, ne pa se zanimal le za športni oddelek in oddelek, ki oznanja prodaje in kupčije. Vedel bo, za kaj gre v pri raznih političnih vprašanjih. Registriral se bo za vsako volitev, poznal bo svoje kandidate. Stopil bo v politične klube in bo tudi delaven v njih. Navduševal bo druge krščanske ljudi, da se mu pridružijo. Z eno besedo: šel bo, in ne bo poslušal, temveč tudi delal..

Z našimi pijonirji, ki so ustanovili to našo deželo bo šel in se bil za pet načel, ki so sveta vsem, ki jim je blagor dežele pri srcu. DA SO VSI LJUDJE USTVARJENI – ENAKI. DA NAM JE BOG DAL NEOVRGLJIVE PRAVICE, MED TEMI ŽIVLJENJE, SVOBODO IN HREPENENJE PO SREČI. DA JE VSAKA VLADA PO-

STAVLJENA OD LJUDSTVA ZA OBRAMBO TEH PRAVIC IN DA ČE BI KATERA VLADA TEH PRAVIC NE BRANILA ALI JIH PA CELO RAZBIJALA, JE DOLŽNOST LJUDSTVA, DA TAKO VLADO ODSTRANI, KOT SE ODREŽE TUR OD TELESA. V dosego vseh teh načel je seveda važno, da se zavedamo kot je dejal pisatelj Fosdick, "da niso le dolarji potrebni za to delo, temveč tudi vera."

DELAVSKO VPRAŠANJE POLJE DELA.

Stoletje je že rešujejo, niso je še rešili. Stanje delavstva se je očitno zboljšalo, po naši deželi in drugih deželah, toda o krščanski pravičnosti in krščanskih odnosih med delodajavci in delavstvom še ni slišati. Treba bo Boga enim kot drugim. Kristus je učil, da je vsak varuh svojega brata. Kristus je učil, da je delo odlična naloga človeka.

Ta nauk bo moral Kristonosec ponesti v vrsto delodajavcev in v vrsto delavstva. Povdarjati bo moral, da imata oba pravice, toda z vsako pravico gre tudi dolžnosti.

Težka naloga, pa izvršljiva. Če bi le imeli toliko zavednih ljudi kot jih imajo recimo komunisti. S kako drznostjo in potrpežljivo vztrajnostjo se urivajo v vse panoge industrije, s kako energijo razkrajajo odnose med industrijalci in težaki, s propagando in delom služijo svojemu smotru: ustanoviti voljno in zrelo zemljo svojim idejam materialistične komunizacije.

"Kristovec" bo šel med delavce in jim na shodih in privatnih sestankih govoril o ideji cerkve o delavstvu, razlagal bo Leonovo okrožnico o delavstvu, govoril jim bo o pravici delavca, da si izbori pošten zaslužek brez divjaštva in sile, brez jeze in kletvijo nad delavskimi gospodarji.

Kristovec bo šel med gospodarje in jih učil, da rabijo malo več bratske ljubezni, krščanskega razumevanja

delavskih potreb, predvsem pa zavesti, da je vsak delavec pred Bogom in ljudmi enakopraven z delodajavci. Dopovedoval jim bo, da oba delodajavec in delavec služita tretji skupini, ki je splošni blagor človeštva.

Sel bo med ene in druge in jim na srce polagal, da tako kapital kot delavec rabita drug drugega, da je izkoriščanje enega ali drugega le v veliko škodo obema, najbolj pa v škodo celi človeški družini, ki v razporih, revolucijah in večnemu trenju nikdar boljše ne potegne.

Komur je od Boga dano, da upravlja in gospodari, naj s Kristusovo ljubeznijo vodi in daje delo z upoštevanjem človeških nedostatkostih in potrebah. Komur je bilo od Višja Volje odločeno, da si z rokami služi kruh, naj ve, da kristjana ime nositi ne more, če ni prepojen z duhom krščanske ljubezni. S tem naukom krščanstvo ne služi trmi in sili delodajavcev, ker še vedno stoji, da ima tudi kristjan pravico se boriti za staro pravdo pravičnosti. Krščanstvo uči, da je smrtni greh odtrgavati delavcu zaslužen plačilo, krščanstvo uči, da si delavec lahko sam pomaga do zaslužka, če bi mu ga po krivici odtrgavali.

Praktičen "Kristovec" se bo upisal v delavske unije in tam pokazal upliv krščanstva. Delal bo za ekonomsko uveljavljanje delavstva, skrbel bo, da pridejo v zakonodajo postavke v blagor delavstva, delal bo za socialno zavarovanje delavstva, skrbel bo za vgojno in kulturno izboljševanje delavskih družin, mnogo mu bo do tega, da dobi delavstvo krščansko zastopstvo v lokalnih in državnih zakonodajnih mestih.

Tudi v teh unijah velja, kar velja v vsaki vojski. Voditelji in generali dobe svetinje, navadni vojak pa je tisti ko izvojuje zmago. Kristovec ne bo silil za najvišje službe v delavski uniji, ker ve, da je navadni delavec vojak delavske armade. In mnogo takih vojakov tvori delavsko vojsko.

Vsak na svojem mestu lahko vrši

to delo krščanstva, čudeže bi vršili, če bi mogli v legijonu delavstva najti peščico, ki bi se zavedala tega delavskega misijonstva v svetu.

POLJE SOCIJALNE BLAGINJE.

Edino ljubezen more izpolnjevati karitativno nalogo. Pomagati ljudem, ki so v potrebi. Nebroj je krožkov, društev, organizacij po vsej deželi, ki služijo temu vzvišenemu namenu. Toda krščanstvo si je nadelo posebno nalogo, da po zgledu svojega Učenika, povsod dobrote deli, kjer je sila udarila z svojim bičem..

Poglej v zgodovino in videl boš, da si je z deli krščanstva ljubezni krščanstvo priborilo svoje mesto v srcih ljudi in narodov.

Isto se danes velja. Kristus je hodil po Palestini, dobrote deleč.. Kristonosec naših dni se bo zavedal, da poln želodec lažje Boga slavi kot prazen. Zavedal se bo, da bomo uvozce vedno imeli med seboj, DA PA JE BOG PRIPUSTIL BOLEZEN IN UBOŠTVO ZATO, DA DAJE DRUGIM PRILIKO ŽRTVOVANJA, LJUBEZNIVOSTI IN DOBRODELNOSTI. Kristonosec naših dni se bo uдинjal v vse vrste dobrotelja, naj bo javno ali zasebno. Pomagal bo izboljševati življenjski standard, življenjske razmere, vplival bo, učil bo, delal bo z enim očesom obrnjenim v nebo, z drugim na potrebe so-človeka. Te potrebe so duhovne, te potrebe so telesne. Dela duhovnega in telesnega usmiljenja so njegova pota. Nasičeval bo lačne, dal žejnim piti, obiskoval jetnike, tolažil vdove, navdihoval bo obupance, svaril grešnike...in tako dalje. Katekizem mu daje navodila v tem oziru. Predvsem se bo zanimal za potrebe svojega okrožja, svojega prečinkta, svojega bloka. Sosesčina je celica, ki jo je treba najprej zdraviti. Poučil se bo sam o stanovanskih potrebah v svojem oddelku, o socijalnih prilikah svojih sosedov, o vodstvu mladine in otrok, delu lokalne cerkvice, bolnišč-

nice, sole in drugih zavodov, ki jim je dobrobit komunitete pri srcu..

Pri tem delu bo Kristunoscu imel eno pred očmi: da pridobi karitativni delavnosti spet božanski značaj. Vse preveč je pri našem dobrotelju sebičnost glavna, zato pa nima toliko uspeha vsa naša silna gonja za udeleževanje dobrotelnosti. Vrší dobra dela za Boga, in za soseda radi Boga.

Dobrotelnost ima pečat božanstva. Kdor sebe išče v tem dobrotelju se le pošteno namaže. Oni, ki uživajo to dobrotelje, te bodo takoj prepoznali, da delaš le za svojo čast; sam pa zadoščenja ne dobiš, ker boš kmalu spoznal, da ne prejemaš hvaležnosti, ljudi, se manj pa božjega plačila.

Ko je Janez poslal učence Kristusa vprašat, ali je On Odrešenik, ali naj drugega čakajo?, je Jezus odgovoril: "Pojdite in povejte Janezu, kar ste videli in slišali. Hromi hodijo, slepi spregledujejo, govori se očiščujejo in ubogim se evangelijsko oznanja.."

Z dobrotelnostjo je Jezus izpričal svoje božanstvo. Lahko bi bil na sto drugih načinov potrdil svoje poslanstvo. Pa je le z dobrotelnostjo svojo hotel dokazati, da je od Boga.

Kakšna odlična in redka prilika za nas, da po ljubezni in delih ljubezni vlivamo v srca usmiljenje in dobrotu božjo.

Kristonosca boš torej videl povsod, kjer ljubezen kliče, kjer je lakota, žeja, nagota, osamelost, obup, zdvajanje, greh.

Kristonosca boš našel, ne v hiši za zapečkom, temveč na prelazih, v zagatah, zakotjih sveta, kjer je usmiljenje in razumenje na mestu bolj kot kazni in ukor.

Kristonosec bo razsvetljeval z bakljo vere, upanja in ljubezni vse kote sveta. In vse to bo vršil le, ker se zaveda, da je vsem brat, da je vsem sestra in da mu je oče – Bog v nebesih.

*****

KRISTUSA V TRGOVINO.

Kajne, da se kar čudno bere in in sliši ta naslov. Zakaj? Ker smo vsi vajeni družiti besedo trgovino s sebičnostjo, kramarstvom in goljufijo. Trgovec, prekupčevavec in barantar imajo eno v mislih, napraviti dobiček. Ni vse zlato, kar se sveti, pa ima tudi blato časih zlato v sebi: mnogo krščanskih zgledov imamo v trgovskem poklicu, a treba bo se bolj Kristonoscem napeti sile, da tudi v to polje poneso Boga.

Trgovec, če kdo je poklican, da služi človestvu, v službi je ljubezen in ljubezen je služba. Dobro odjemalca, je v dobro prodajalcu. Trgovec, ki ne preži le za mogočnim dolarjem in mu je tudi vsemogočni Bog pri srcu, bo lahko postal mogočen steber v vsaki soseščini, steber poštenja in naravnosti.

Česa jim je treba? Malo več kompeticije za blagor ljudstva in manj drenja za prodajo blaga. Malo več smisla za božje zapovedi, manj bogočastja zlattega teleta, malo več dobrotljivosti do ubogega so-človeka, manj grabežljivosti svetskih imovin, več darežljivosti za potrebe skupne družbe, darežljivosti tudi za verske ustanove, manj sebične plemenitosti, da bi imel svoje ime uklesano v portalih bank, univerz in drugih monumentalnih stavbah.

Zadnji čas je, da spozna, da veliko zlo komunizma razpleta svoje mreže tudi v njegov poklic. Če vsaj malo več ne boš dal na plemenitost in poštenje, če ne boš zdaj odstopil od svojega v dobre namene, če ne boš delil z svojim so-človekom dobrine, ki si jih pridobil, bo moral Bog z bičem komunizma po tebi, da boš pozneje vse zgubil.

Zato so lahko trgovci najboljši Kristonosci, ki z svojimi idejami vrše najlepšo službo ljubezni ravno v najbližji soseščini, ki saj so v najožji stiki s svojimi odjemalci,

vedo za njihove težave, potrebe in želje.

KRISTUSA MED NAŠE DIJAKE.

Dijaštvo je avant-garda vsake revolucije. Kjerkoli se je pričelo novo vrenje ali novo gibanje, študenti so bili prvi, ki so udarili. To dobro vedo komunisti, to dobro vemo tudi mi ki se imenujemo Kristusove naslednike.

Dijastvo je velika sila, ker je v njem mladost, novo življenje in hrepenenje po novem.

Krščanstvo dasi je že staro, je večno novo in mlado, ker hrepeni za dobrim. Dobro je večna mladost, zlo je starinska šara. Težje in bolj nevarno je delo za dobro kot je delo za zločest. Mladina hoče težav in hoče nevarno življenje, dajmo ji prilike, da izzivi svoje vrenje za dobro, naravnajmo ognjenik dijaštva, ne v divjaštvo, temveč v delo za Boga.

Zato ima učitelj Kristonosec veliko odgovornost, da vodi in uči Boga, zato ima dijak Kristonosec nalogo, da v svojih so-učencih zbudi veselje za krščansko udejstvovanje.

Kristonosec bo predvsem v mladini videl polje najlepšega dela za Boga. Če pridobiš mladino, si pridobil prihodnjo generacijo.

Delati pa je treba za krščansko preobnovo dijaštva na svojski način, ki bo mladini prikljupljiv in mladini prikladen. Ognjeno mladino boš pridobil le s korajžo, z ognjem in revolucionarnimi idejami. Kristus je večna revolucija, njegov nauk vsakodnevna pobuna, zato vstopi študent Kristonosec v vse dijaške organizacije, zato bo govoril in debatiral, se smiselno kregal in argumentiral, pobiral vse dobro v idejah nasprotnikov, pobijal pa zlo v njihovem mišljenju. Molil bo zase, svoje in vse, s katerimi se bori, zanašal se bo na Kristusa, večnega mladca v živi veri, da v Njem premore vse.

KRISTUSA V NAŠE DRUŽINE.

Najbolj žalostno je dejstvo, da je dejstvo, da je toliko naših očetov ki so le navadni kruhoborci. Eno edino skrb imajo, da skrbe za želodčke in usta. Žalostno je, da imamo toliko mater, ki se ne razlikujejo nič od živalskih samic, samo za telesne potrebe družine skrbe. Preobnove hočemo, ker vemo, da brez nje družini ne bo več mesta na zemlji, komunizem hoče družino razbiti, ker mu je država vse. Potisočerja bi torej morala biti skrb staršev naših dni, potisočerja skrb za duše malčkov. Saj niso le kužki in mačke, saj so posode božje, svetišča Svetega Duha.

Govorimo o osebni moči posameznika. Kje moremo najti večje duhovne sile za preobnovo sveta kot ravno v naših očetih in naših materah?

Kristonosec bo oče, ki se zaveda, da je so-stvarnik človeških duš. Kristonoska bo mati, ki ve, da streha nad glavo ni vse, da mora ustvariti dom, kjer ne bo Boga sram prebivati.

Kristonosec oče bo gledal, da bo njegov otrok tudi dober sosed, dober prijatelj, dober državljan, nadziral bo, da bo vzgoja njegovega otroka vzgoja srca, ne le glave in razuma. Kristonoska mati bo vedela, da je njen dom tak, da bo v zgled vsem drugim domovom po deželi.

Četvero nasvetov vsem, ki so poklicani, da domove ustanavljajo in domove v Kristusovem redu držijo:

1. Misli in urejaj družino z ragledom na svet. Tudi družine greše v sebičnosti, če jim je le za lastno streho in ognjišče.

2. Moli za svojo družino, pa tudi za vse druge družine. Na perotih molitve najlažje dosežeš srca sosedov in sveta.

3. Daj svojim otrokom priliko, da si ustvarijo svoj poklicni smoter v življenju.

4. Ne visi le doma, zapiši se v cerkvene krožke, udeležuj se v vrven-

ju sveta, z besedo in peresom, z rokami in srcem.

KRISTUSA V VSE ŽIVLJENJE.

Odstavek za odstavkom, poglavje za poglavjem v knjigi vodnika gibanja Kristovcev povdarja delo, ki čaka vse dobre ljudi, v prihodnjih letih. Eno mu je pred očmi: kot delajo sovražniki križa proti Bogu, tako naj delajo prijatelji dobrega in plemenitega za Boga. Oni z lažjo, mi z resnico, oni s sovraštvom, mi z ljubeznijo, oni s trmasto voljo, mi s trdnim prepričanjem in vero v moč osebnosti.

Z svojo dobro osebnostjo pojdemo v naša društva, z osebnim stikom in osebnim delom zbudimo, prepričujemo in preosnavljamo. Velika je sila osebnih stikov naše besede, velika sila našega peresa in knjige.

Zato bo treba posvečevati pažnjo našim knjižnicam, gledališčem, društvenim dvoranam, zasebnim združevalnim krožkom, športnim odsekom, se v zabavne krožke lahko poneseš idejo dobrote in resnice.

Treba bo razpisati nagrade pisateljem dobrih knjig, treba bo novih dobrih

Milijon je takih mladih glav, ki hočejo resnice. Dajmo jim resnice, predno jim nasprotniki zmešajo razum.

iger, treba bo mož, ki se bodo pognali v boj za boljše slike naših kinematografov. Na vseh poljih naj sejejo sejavci Kristonosci seme božjega življenja.

Že z osebnimi pismi lahko vrše božji ljudje ogromno dobrega. Za časa borbe komunizma s krščanstvom v Italiji je bil podan lep zgled, kako lahko priprosti človek razprede svoj vpliv na maso ljudstva. Brivec v Bostonu je pričel z idejo, da Ameriški Italijani pišejo svojcem v domovino in jim povedo o razliki življenja pod ameriško zastavo in življenjem pod kladivom in srpom. Spočetka je imel težave, toda vztrajnost in osebni stiki z odgovornimi osebnostmi so pripomogli, da je milijon pisem deževalo v laško deželo. Kristonosec, ki je z svojo stanovitnostjo mnogo pripomogel k zmagi.

Slučaj Kasenkine, ruske sekretarke v sovjetski ambasadi v Washingtonu je tudi prišel na dan po osebni zasnovi malenkostne osebe, žene nekega vladnega delavca. S pismi in dreganjem vodilnih ljudi je pripravila pot, da se je razgalilo divjaštvo komunistične pakaže.

Pamflet gibanja Kristofcev je napeljal vodilnega trgovca, da je pustil mesto, ki mu je obljubljalo ogromno denarja in je šel nazaj v učiteljski poklic, kjer bo lahko storil več dobrega s peresom in s svojo besedo. Sedaj je nastavljen na univerzi Wisconsin, kjer vodi krožke Kristonoscev.

Židinja-mladenka si je privzela nalogo, da bo šla na shode in seje komunistov, da se pouči o vsem, kaj uče in pridigujejo in je uspela, da so celo nekateri komunisti volili za njene ideje s tem, da niso volili za komunistične. Strah v srcu ji je premagala zavest, da dela za dobro človeštva. Svojo korajžo pripisuje branju pamfleta o gibanju Kristonoscev.

Baptistovski advokat v Texas se je seznanil s tem gibanjem. Tako prepričan je bil o bodočnosti gibanja,

da je se je odpovedal svojemu poklicu in sedaj vrši nalogo organizatorja Kristonoscev.

Dekle v Kaliforniji, ki je bila božjastna je spoznala po lističu F. Kellerja, da bo morda v delu za druge pozabila na svoje bolečine. Napisala je članek o važni resnici, naj bi ljudje si postavili kot prvo nalogo pomagati drugim, potem bi na svoje skrbi lažje pozabili. Članek ni bil na prvem mestu lokalnega dnevnika, pa je prejel toliko pažnjo in tisoče pohvalnih pisem, da more danes ta božjastna bolnica voditi s peresom veliko akcijo Kristonoscev.

Vojaški uradnik protestant se je ogrel za idejo "Kristovcev". Piše: "spoznal sem po prebiranju vaših pisem, da sem tudi jaz prepotreben v tej duhovni borbi, bolj kot v vojaški. Kakor vidim, naša dežela more propasti v treh letih, če ne bomo mi Kristovci zaježili poplavi."

Vdova, navdihnjena po programu Kristovcev, je pregovorila tri svoje sinove, da so se posvetili učiteljskemu poklicu, ker bodo tako najlažje kaj pozitivnega napravili za Kristusa.

Take poklicne šole predvsem naj bi prenovil duh Kristonoscev. Učiteljskih moči rabimo, ki bodo tudi o duhovnem govorili.

Štadijon v Los Angeles, kjer so uprizorili morje lučk. Simbol gibanja Kristonoscev. Vsak svojo vžigalico je prižgal, milijon drobnih vžigalic ravno tako temino prepodi kot bi to storili največji reflektorji.

Vele-trgovec v New-England, je bil pripravljen, da se zbije z svojimi delavci na življenje in smrt. Slučajno je dobil listič o duhovnem gibanju Kristovcev in je bral, kako naj delodajavci z razumevanjem rešujejo delavsko vprašanje. Spremenil je svoj način ravnanja in dosegel vse, kar je hotel doseči z bičem in mržnjo, dosegel vse na veliko jezo komunistov, ki so bili v ozadju spora in so hoteli žeti na debelo.

Mladenič v San Francisco, ki je imel dobičkanosno bodočnost pred seboj, se je seznanil z našim gibanjem in sklenil, da bo sam osebno posegel v politični boj sosesčine. Dejal je, "Kako morem pričakovati žrtev od drugih, če sam ničesar ne žrtvujem. Tako vlado imamo in take politikaše, kakoršne si zaslužimo." S pomočjo svoje dobre žene vrši sedaj lepo službo političnega misijonarja.

Učiteljica v Chicago pripoveduje: "Tisočkrat sem že imela skušnjavo, da bi vrgla svoj poklic v koš. Sedaj, ko sem se seznanila s Kristonosci, mi je skušnjava minila, ker vem, da bom dobila mir duha tudi v tem svojem poklicu, v spoznanju, da sem na naj-

boljšem mestu, kjer lahko storim več za Kristusa kot kjerkoli drugje."

Mladenič, član unije električarjev, je z drugimi vred prikimal delu in določilom levičarjev-komunistov. Dobil je v roke literaturo o gibanju Kristovcev in je videl, koliko je že zamudil. Sedaj z večjo korajžo posega v delo unije in je dosegel že več uspehov. Sam sebi se čudi, da je mogel toliko dragocenega časa zamuditi za dobro.

Poročilo tudi govori o starejšem delavcu Kristosovem, ki je prestar, da bi se vrgel v tolmun življenja in delal v kakem važnejšem poklicu. Sklenil je, da bo zmolil novih delavcev za Kristusa. Na piko si vzame enega in moli, moli zanj, dokler ga od Boga ne izprosi za posebno Kristusovo namero. Že več jih je pripravil na pot Kristusovega misijonstva zgolj z molitvijo.

V kinematografski industriji se zlasti odlikuje neki žid Sam Engels, ki je tudi Kristonosce. Že več slik, ki so jih zavrgli kot duhovno šaro, je rešil pozabe. Eno najlepših slik: "Come to the Stable" ki jo ravno igrajo po državah, je ravno on spravil na dan, dasi je bila že v košu. Neko drugo sliko, "Sitting Pretty", je tudi

on "odrešil", da jo niso zavrgli. Žela je največ uspehov in tudi največ dobička. Toda bilo mu je bolj za dobiček dobrote in čistega užitka milijonov duš.

Ker smo že pri tej velevažni panogi preobnove, industriji premičnih slik, naj omenim, da je bila ravno oni dan novica v našem dnevnem časopisju, da so se Kristovci okorajžili in zbrali milijon za stroške 30 takih filmov, ki bi imeli predvsem duhovno preobnovo pred očmi.

Kristovec v nekem drugem mestu si je vzel za nalogo, da bo poiskal in šel k najbolj pozabljenim, za katere se noben drug ne zanima in bo razložil pozabljencu, kaj Bog od njega hoče. Svoj smoter izvršuje na železnici, ko govori s porterjem, v uradu, kjer razlaga misjonstvo Jezusovo pometaču, v bolnišnici bo poiskal bolnika, ki nima nobenega sorodnika za obiske, na cesti bo poučeval potepuha. Piše: "da je njegovo delo kakor delo človeka, ki išče zlato v blatu. Čudim se koliko zanimivosti mi prinaša to delo, čutim pa tudi, da ima moje življenje nov smoter."

Žena v West Virginiji si je nadela nalogo, da bo prevzela nekaj ur nedeljske šole po cerkvah v mestu in na deželi. Po dveh letih tihega dela za Kristusa je prišla tako daleč, da jo danes kličejo na vse strani kot nenadomestljivo učiteljico Resnice in duhovnosti.

Zgodilo se je na galeriji v dvorani Združenih narodov v Lake Success. Žena, ki je goreča navduševavka za gibanje Kristovcev je videla, kako mrzlo se je obnašala večina gledavcev in poslušavcev, kakor je govoril naš reprezentant. Kakor hitro je Gromyko ali kdo sovjetskih govornikov vstal, je pa vse ploskalo. Spoznala je, da so imeli svoje rdečkarje nastavljene po galeriji, ki so s ploskanjem pričeli. Prihodnjič je ona povzela isto nalogo in čudom se je čudila, ko je vsa dvorana pričela z odobravanjem govorov, ki prej niso imeli nobenega odmeva.

Zelo majhno število od šesterih milijonov, ki delajo v vladnih uradih po Združenih Državah. Žito, ki naj dobi sončne žarke božjih idej. Da bo zorelo za BOGA, ne za evangelij rdečih.

Sedaj vrši službo nedolžne propagande na galeriji Združenih narodov. Spoznala je pa tudi, da se obiskovavci bolj zanimajo za vsebino govorov, ki jim ploškajo. Nedolžno, priprosto dejanje, a je delo ene same osebe, ki govori o uspehu.

Francoski poslanec, ki je poučen o delu komunizma in je navdušen član gibanja Kristofcev, si je privzel ta-nalog. Najel si je avto firme Chevrolet in s njim vozil iz mesta v mesto, kjer so bili najhujši komunisti. Imel je napis na avto, da hoče govoriti samo z delavci. Kamorkoli se je pripeljal, so se zbirale množice težakov in rudarjev, ki so ga sramotili z opazkami: "glej ga kapitalista, ki se vozi kot baron, pa hoče z delavci govoriti." Toda poslanec je čakal s potrpežljivostjo, da se je zbrala množica in po dobri uri pozvel besedo: "So-delavci, to je avtomobil, ki ga poseduje v Ameriki skoraj vsaka tretja delavska družina..." Slikal jim je delavsko stanje ameriških delavcev in primerjal to stanje z stanjem delavca v Rusiji in drugod po svetu. - Uspehe je imel z svojim nazornim naukom in mnogim

rdečim delavskim krožkom zmešal štrene.

O drugi ženi sekretarki v važnem vladnem uradu govori poročilo, kako je svoje Kristusovo poslanstvo vršila. V tem uradu prejemajo poročila o delu raznih komisijah v Evropi. Imeli so v tem uradu nastavljanke, ki jim je bilo naročeno, da mečejo v koš vsa poročila in pisma, ki bi imela porazen vpliv. Žena je spoznala, da lahko mnogo dobrega opravi in mnogo zla odpravi, če bo brskala po koših in našla dokumente, ki so bili od teh rdečih nastavljenec zavrženi. Naravnala jih je na prave naslovljenke in pripomogla, da so pravi organi zvedeli o početju razdiravnih sil.. Spet način, kako more Kristovec vršiti dobro pa učinkovito delo.

Četvero mladeničev in mladenka, so se odrekli službam v visokih uradih samo iz namena, da bi pomagali pri

Družbi narodov, in storili kaj za kraljestvo božje. Vrše službo predstavljavcev in sekretarjev raznim reprezentantom držav.

Advokat v Kaliforniji se je ponudil za prostovoljno in brezplačno službo pri reviziji učnih knjig, ki so bile zaznamovane kot škodljive interesom Združenih Držav Amerike. Ponudil se je kot Kristovec zgolj iz namena, da kaj stori za splošno dobro domovine in kraljestvo Kristusovo.

Samo nekaj zgledov, kako ljudje lahko vrše plemenito delo preobnove. Zgledi so iz knjige, o kateri ravno govorimo. Mnogo več jih je, toda prostora nam primanjkuje, da bi jih se več navedli. Morda bo urednik koledarja posvetil nekaj strani prihodnje leto v ta namen, pa bomo podali se več zgledov in poročil, kako to gibanje uspeva.

Iz podanih misli lahko spoznamo,

Tako je učil svojo mladino zloglasni Hitler in vzgojil v dvanajstih letih nebroj mladeničev in mladenk za svojo idejo nadčloveka. Prazna je, da ne bi mogli milijoni katoličanov zbrati dovolj sile, da posnemajo enega svojih največjih nasprotnikov.

OSEBNA NAVODILA

ZAUPAJ V BOGA BOLJ KOT VASE...

Moliti bi morali vsi kot da vse zavisi od Boga, delati kot bi vse zaviselo le od nas. Seveda ne smemo pozabiti ne za trenotek, da zmoremo vse le v Njem. Kadar je naša moč v Njem ukoreninjena, bomo vedno v veselju delali. "Tudi, ko hodim v senci smrti, ne bojim se zla, ker vem, da si Ti z menoj." (Ps. 22:4)

NE SKRIVAJ ZLATA RESNICE, ODKRIVAJ GA...

Najlažji način, kako ohraniti vero je ta, da jo z drugimi "deliš." Skopuh sedi na svojem denarju in v svoji lakomnosti ne misli na drugo kot na svoje groše. Človek, ki na svoji veri "sedi" in jo skriva, je duhovni skopuh, misli le na sebe in Boga, mesto, da bi mislil na božjo trojnost, BOGA, SEBE in BLIŽNJE.

Na polju delavstva imajo Kristonosi toliko prilik za svojo delo. Pojdimo in se zrinimo v naše unije, le tam lahko pridemo v dotiko z ne-preorano grudo.

kako velika je sila v vsakem posamezniku, koliko dobrega lahko storimo za Boga, če je le v nas pravo navdušenje, pravo doumevanja poklica, ki ga imamo v naših časih in pravi smisel za ljubezen, ki vse premaga, vse premore...

V naslednjih odstavkih podaja Father Keller osebna navodila vsem in vsakemu, ki bi se hotel pridružiti gibanju. Navodila, kako živeti in delati za Boga.

So to smernice, ki so že tako stare kot je staro krščanstvo. Nove se nam zde, ker smo tolikokrat preslišali glas vesti in Boga.

Zadnji čas je, da pograbimo vajeti vodstva, če ne bo Kremlin gospodaril tudi po naši deželi. Zadnji čas je, da skušamo z majhnim plamenčkom Resnice, vsak na svojem mestu, razsvetljevati temo.

Ne pozabimo glavne postavke gibanja Kristonoscev:

"BOLJE JE PRIŽGATI SVEČKO KOT PREKLINJATI TEMO."

Navadna sekretarka, morda pisateljica, toda z svojimi besedami, z svojimi tipkami lahko prikliče Boga v duše.

RAČUNAJ S SVETOM,
NE LE S SVOJO HIŠO...

Mnogi kristjani so ozkosrčni: mislijo, da jih svet ne briga. Da le svojo dušo rešijo, pa so opravili račun z Bogom. Tudi kristjani morajo imeti svetovni nazor Kristusov. Kristus pričakuje od nas da pomagamo pripeljati svet h Bogu in Boga k svetu. Dolžnost je naša, da gremo v svet in čim več ljudi pridobimo za lepše življenje, mesto, da božamo svoje versko prepričanje za durmi svojega doma.

POJDI MED LJUDI,
NIKAR SE JIH NE OGIBAJ...

Imej Kristusa pred seboj, kadar gre za Boga. Radi Boga je hodil na ceste in polja, v hiše in cerkev. Hotel je srečati čim več ljudi in govoriti z ljudmi vseh poklicev in značajev. Zato je hodil na ženitnine in bankete, na jezero in vasi, v puščavo in gorska pota. In ljudje so drveli k Njemu, ker je On preje prišel k njim. "Moje veselje je bivati s človeškimi otroci."

Z Njim hodimo tudi mi med ljudi. Pšenica in žetev sta na polju na njivi, ne v ozki sobici Tvojega doma.

NAPNI SVOJE SILE,
KO BODO UDI ODREVENELI..

"Naj lajajo psi, karavana mora naprej.." Star pregovor. V življenju je polno ljudi, ki bodo lajali, lajali s kritiziranjem in psovanjem.

Pa so lajali tudi na Odrešenika z lažjo, nezaupljivostjo in nehvaležnostjo, pa se ni dal odstrašiti. Kako more nasledovavec njegov vreči puško v koruzo..?

STREŽI, MESTO, DA BI SI VEDNO
DAL STREČI...

Noben ne more biti srečen, če le sebi streže... Veselje do življenja

pride iz želje in dejavnosti, da bi se hotel izživeti za druge. Najbolj nesrečno ulogo igra človek, ki nima naloge in interesov. Največji zapravilci so ljudje, ki bi morali biti na odru življenja, pa se vedno skrivajo med gledavce.

BODI BLAG, NE ŽALI..

Z žlico medu ujameš več muh, kot s sodom jesiha. Pregovor velja v vsakem oziru, tudi duhovnem. Lahko je nositi razum na jeziku; prevdarnost naj jezik obvlada. Nobena stvar na svetu ni dobremu toliko škodovala kot hiter in zbadljiv jezik. Z žalitvijo brezvercev se ni noben njihovih duš pridobil za Boga.

NE VSILJUI SVOJIH IDEJ...

"Stojim ob pregraji in trkam." Kristusov nasvet nam vsem. Nobenemu ni svojih naukov in nasvetov silil v želodec in dušo. Kres je pripravljaj, a pustil je, da ga je duša užgala, vabil k Bogu, pa ni Boga z silo porival v srca. Ne vsiljuj svojih verskih navdihov kot kramarsko robo, podvrži jih prevdanku vseh, ki iščejo Boga. Sila ni nobenemu mila.

BODI OPTIMIST, NE ČRNOGLED...

Berača sta našla majoliko vina. Žejna sta jo popadla. Prvi jo je z veseljem dvignil proti soncu in dejal: glej, kaj so nam pustili ljudje, ki so tod gostovali. Cela polovica je še v njej. Drugi je pa mrdnil: cela polovica. Napol je prazna.

Naslednik Kristusov bo našel dobro v najhujšem zlu in bo vedno najprej videl sončno stran stvari, ne senčno. Da morejo ljudje biti še tako dobri v tem morju življenjskih zablod, bo dejal, ne pa kletl slabe čase. Iskal bo dobroto, ne hudo, Boga, ne hudiča.

MESTO, DA BI TLAČIL,
RAJE OGREVAJ..

Z smehom premagaš več težav kot bi mislil. Ljudje, ki so v sebi osredotočeni, ne bo videli veselja, duše, ki imajo os v Bogu so uspešne. Kdor vero ima, bo tudi vesel. Malodušnost rodi žalost, žalost je znamenje sebičnosti, ne požrtvovanosti. Zato duhovni ljudje druge žalosti ne poznajo kot žalost nad grehom, pa taka žalost hodi roka v roki z upanjem, da bo Bog razsončil tudi temo pekla..

ŽIVI ZA DRUGE,
NE ŽIVI OD DRUGIH..

Daj, daj .. Je beseda, ki Kristusove-
mu nasledniku ne bo grenila življenja. Ni je večje sreče kot živeti drugim. Kristus ni nikdar dejal: pojdi in si pomagaj in dobi. Vedno je klical: pojdi in daj od svojega, drugi naj dobe .. V skrbi za sebe in svojih užitkov, človek le sebe zgubi...

BODI KORAJŽEN,
NE BODI PLASLJIVEC.

Vrzite na globoko, je dejal Gospod apostolom ribičem, ko so obupavali nad svojimi uspehi. Ubogali so ga in ujeli rib legijon. In pridal je Gospod svojim besedam: ne bojte se, odslej bote ljudi lovili... Nauk, ki velja tudi nam: Legijon je ljudi. S korajžo vrzimo mreže na globoko, samo plasljivci love ob obrezu. Kristofori bodo šli na razpotja in prelaze sveta, v globine in tolmine dežela, ker vedo: tam so biseri in duše.

PRIZNAJ SVOJE NAPAKE.

Vse je nepopolno, kar storimo, mnogo popolnega je pa bilo zgrajenega na priznanju napak in nedostatkosti. Po napakah, ki smo jih storili, se zboljšujemo in jačimo. Einstein, znameniti znanstvenik je tole zapisal

in priznal: "Kakor sem preje bil sovražen vsem, ki so se izpovedovali vero v božanstvo, tako sedaj priznam, da so samo oni, ki verujejo v dobro in Boga, stali v nasprotstvu tiraniji nacizma." S tem ponižnim priznanjem je storil Einstein več dobrega kot z vsemi svojimi znastvenimi postavkami in izjavami.- Priznavati napake je poniževalno, da, toda duhovnost duše in duha raste le v takem priznanju.

NE BODI OŠABEN,
PONIZNOST JE VIR USPEHA.

Nikar samega sebe ne potvarjaj, kaži se takega kakoršen v resnici si. Zakaj le sebe varaš s takim ravnanjem, ne drugih.

Neki fotograf je tako-le napisal na okno svoje trgovine: "Slika, kot te vidim jaš - en dolar; slika, kot ti misliš da zgledaš - dva dolarja; slika kot bi ti rad zgledal, pa ne zgledaš - tri dolarje."

Ošabnost je največji greh in največja nesmisel, ker nam vedno nogo podstavlja, da padamo. Greh, ker ošabnost noče služiti in ljubiti, ljubezen je namreč služba, nesmisel, ker oropa človeka oči in vida. Naravno, ošaben človek je samo zase zaverovan, drugih in Boga ne vidi, zato ima toliko nesreč z svojimi nogami in je vedno v jarku.

NAVDUŠUJ LJUDI,
NE JEMLJI JIM VESELJA

Vsak človek ima nekaj plemenitosti v sebi, pa naj bo zagrizen brezverec, ali navaden zločinec. Vsak ima podobo božjo v sebi. Pri nekaterih je le pokapana v nesnagi življenja. Dolžnost Tvoja je, da vidiš v vsakem sočloveku to, kar je dobrega v njem in to skušaš dvigati. Dobra beseda dobro mesto najde, lep pogled in pozdrav bo morda prvi korak brezverca ali hudobnega nazaj na pot do Boga. V dobri besedi in prijaznem nasmehu se ljubezen prične. Raje molči, kakor

pa da bi hotel raniti, raje potrpi, kadar je sosed v vihri, bodi gluha, kadar skanadale raznašajo. Razumevaj raje kot bi obsojal, bodi pripravljen raje za pomoč kot udrihanje, in sej semena veselja, mesto plevela zgage.

STRINJAJ SE S SO-ČLOVEKOM.

Čeprav se ne strinjaš z njegovim mišljenjem. Največjo škodo doprinašajo božjemu kraljestvu verni ljudje, ki hočejo z jezo in mrdo vlivati božji nauk v brezverne ljudi. Ogenj in meč nikdar ne bota pripeljala duše v nebo. Trden si lahko v svojem prepričanju ne da bi se ti to prepričanje kisalo. Trden bodi v svojih načelih, obenem pa s prijaznostjo spoštuj načela drugih, enpočakanost in duhovna sitnost sta znamenja slabosti.

UPOŠTEVAJ MIŠLJENJE SO-ČLOVEKA, NE SAMO SVOJEGA.

Vedi, da ima vsako vprašanje trojni odgovor. Tvoj odgovor, njegov odgovor, in pravi odgovor. Sramotno bi bilo, če bi morali kristjana spravljati v vrsto z ljudmi, o katerih je pisal neznan pisatelj: "Kadar drug tako ravna, je grdo, kadar ti je to spoštovanja vredna drznost. Kadar drug vztraja v svojem mišljenju, je to trdovratnost, pri tebi je le - sveta trdnost; Če drug ne mara za prijatelje, ima predsodke, ko ti tako ravnaš, je pri tebi le pametna sodba človeške narave; kadar drug ustreža, praviš, da se le prodaja, kadar ti ustrežaš, je to razumevanje; kadar on premišljuje in počasi ravna, je len flegmat, ko si ti počasen je to prevdarnost, kadar sosed šteje napake, je to dlakocepljenje, ko pa ti cepiš dlako, je to razsodna previdnost..."

BODI POTRPEŽLJIV.

Kdor je potrpežljiv, bo imel vedno več uspehov kot človek, ki je brljav in mu dajajo ljudje priimek: "furijski."

Štota se ljudje izogibljejo, ker ne gladi pota navzgor ali naprej.

Zakaj so svetniki postali svetniki?

Ker so bili veseli, kadar je bilo težko biti vesel, potrpežljivi, ko je bilo težko biti potrpežljiv; ker so se z silo porivali naprej, kadar so hoteli obstati in počivati; ker so molčali, ko jim je jezik sili v dan in so bili prijazni, ko se je v njih vse upiralo. To je bila vsa njihova umetnost. Priprosto. Toda tako je bilo in bo.

NE DELAJ LE Z JEZIKOM.

Malo več dejanja in manj jezika, bolje bi bilo vsem in vsakemu. Angleški pisatelj Staple Lewis je napisal knjigo "The Screwtape Letters" - Poduk starega hudiča mlademu, kako bo najlažje dušo ujel v svoje zanke. Piše stari mlademu:

"Največja tvoja naloga bo ta, da boš dušo ohranil v sladkih sanjah. Ne pusti, da bi postala delavna. Glej, da bo govorila o pokori in poboljšanju, govorila, govorila, govorila. Čim bolj bo govorila v dobrih sklepih, tem manj bo naredila. Kakor vidiš, ne bo pretežko dobiti človeka za hudiča.."

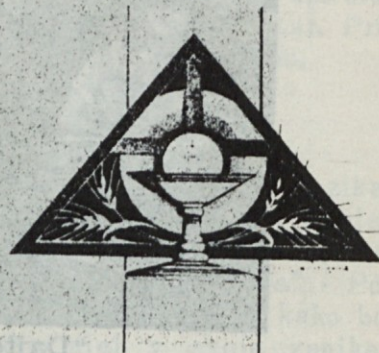
NE BEŽI PRED TRPLJENJEM, RABI GA.

Trpljenje je prevečkrat mrtev kapital. Zakopan in brez sadov. Pa v trpljenju se brusijo značaji in čistijo srca. Človek, ki je ta kapital naložil bo prejel tisočerni obresti. Človek, ki se je v preizkušnjah izčistil, bo cenil svoje izkustvo le v toliko, v kolikor mu srečo doprinaša. -časno in večno- Kaj je sreča? Časna sreča je v izzivetju za druge, v dajanju in žrtvovanju, večna je v Bogu. Sreča ni v zemskih stvareh in hrepenenju po časnem posestvu. Sreča je v tebi in jo moraš odkopati z lopato nesebičnosti. Nesebičnosti, ki vidi bolj trpljenje v drugih kot v sebi in raje daje drugim kot sebi...Kitajski modrijan je nasvetoval človeku, ki je srečo

A black and white portrait of a man with short, light-colored hair, wearing glasses and a dark clerical suit with a white collar. He is looking directly at the camera with a neutral expression. The background is a light, textured gray.

Pri sv. Jožefu v Joliet, Illinois, so slovesno spremili pred oltar novomašnika Rev. Edmund J. Gregorich, že 31. novomašnik pri župniji sv. Jožefa. Zgodovinsko je to, da je Rev. Gregorich prvi, ki je bil posvečen v novo ustanovljeni škofiji Joliet, in tudi, da je prevzvišeni g. škof prvič podelil zakrament sv. mašniškega posvečenja.

§ § § § § § § § § § § § § § § § § § §

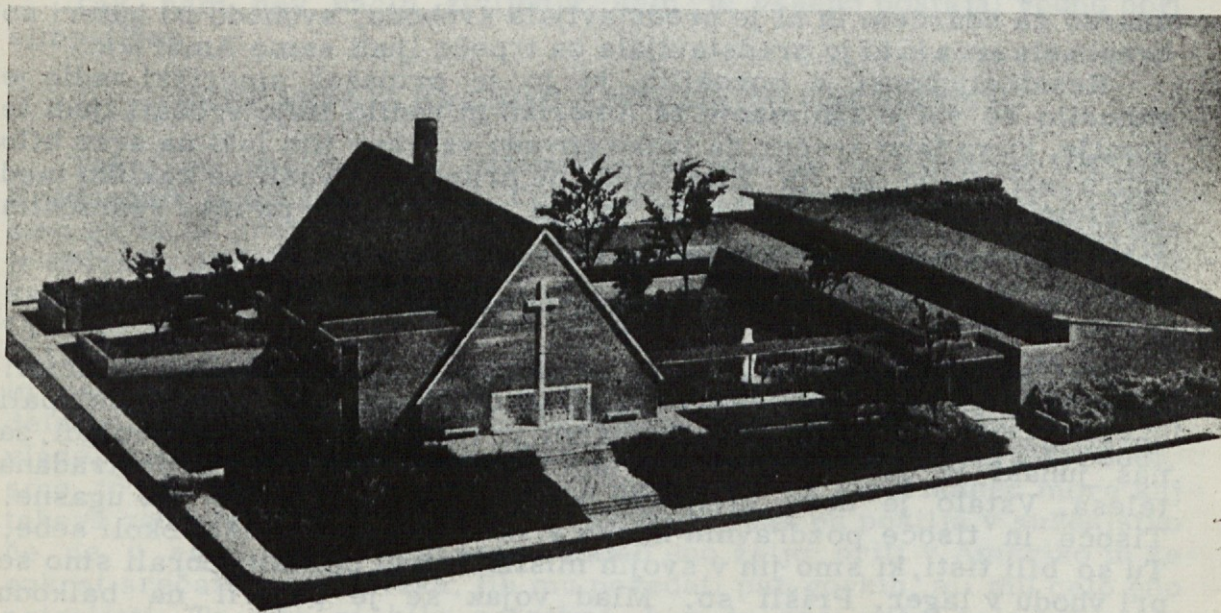
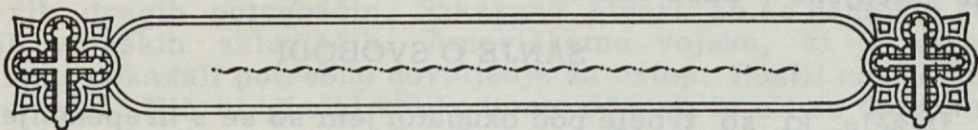

REV. ALLEN SCHWAB o.s.b.
KANSAS CITY, KANSAS

Za naselbino svete Družine v Kansas City, Kansas, je bil dne 12. junija, 1949, "dan ki ga je storil Gospod." Saj je na ta dan stopil prvič pred oltar prvi novomasnik iz te naselbine, Rev. Allen Schwab, reda Benediktincev. Veliko je bilo veselje starišev in vse naselbine, posebno pa za novomašnikovega očeta, ki je iz bolniške postelje videl svojega sina, maziljenca Gospodovega, in prejel sinov novomašniški blagoslov.

REV. JOHN A. CANJAR
DENVER, COLORADO

Dne 4. junija je bil posvečen v mašnika v Denver, Colorado, Rev. John A. Canjar. Novo mašo je pel v cerkvi sv. Rožnega Venca, dne 5. junija, 1949. Častitega novomašnika so spremljali pred oltar stariši in devet bratov in sester. Ena novomašnikova sestra je redovnica pri Usmiljenkah v Los Angeles, Calif.

Tako bodo zgrajene naše bodoče cerkve. Na sliki vidite model nove cerkve in šole, katero sedaj zidajo v čast sveti Frančiški Cabrini. Zraven cerkve je moderna šola, s stekleno verando in steklenimi hodniki.

Prvi vtisi "greenhorna"

o Ameriki in Amerikancih

Ljudje, ki so kakorkoli doživljali drugo svetovno vojno, so z dušo in srcem viseli na novicah, ki so prinašale kakršnekoli vesti o Ameriki, o njenem napredovanju na bojnem polju. Vsakdo si je želel biti deležen ne toliko materialnih dobrot ampak veliko bolj svoboščin, ki so bile sklenjene v Casa blanci.

SANJE O SVOBODI

Dežele, ki so trpele pod okupatorjem so se s hrepenenjem ozirale na ono stran, odkoder so prodirale amerikanske čete. Z veseljem so pozdravljali zrakoplovno silo, ki je zadajala njihovim okupatorjem udarec za udarcem in ki je predstavljala svobodo, svobodo po kateri so hrepenela srca in ki je predstavljala za trpeče ljudi samo Amerika.

Resnicoljubnost v poročilih, ki jo je prinašal ameriški radio je vzbudilo še večje zanimanje za Ameriko in rodilo željo srečati ljudi te zemlje, ki so tako srečni, da lahko povedo vse, kar jim leži na srcu bilo dobro ali slabo in jih zato nihče ne preganja. Uvedli so razliko med videzom in propagando, ki jo uganja okupator in pa med resničnim življenjem, ki ga živi ameriški narod.

PRVA SREČANJA Z AMERIŠKIMI VOJAKI

Pri zasledovanju sovražnika so prodirali vedno globlje v Nemčijo. Približali so se tudi lagerju, kjer so bili zaprti ljudje, ki so se upali upreti nacistični miselnosti. Prihajali so drug za drugim, vsi mladi, za nas junaki in osvoboditelji. Nov duh je planil v sesušena in sestradena telesa. Vstalo je novo življenje, ki je že čakalo, da vsak čas ugasne. Tisoče in tisoče pozdravnih klicev v vseh jezikih si slišal okoli sebe. Tu so bili tisti, ki smo jih v svojih mislih že vsi poznali. Zbrali smo se pri vhodu v lager. Prišli so. Mlad vojak se je pojavil na balkonu upravnega poslopja, ki je pomenil vhod v lager. Dvignil je roko v znak, da hoče govoriti. Čez dvajset tisoč ljudi, ki je svoječasno poslušalo ukaze in obsodbe, je utihnilo. Tedaj je vojak spregovoril v angleščini približno takole: "Ameriška vojska vas je rešila. Prinašamo vam življenje in svobodo. To pa nismo storili s svojo močjo. Z božjo močjo smo to storili. Zato se Bogu zahvalimo!" Nato je odmolil očenaš. Vse je molilo. Po licih pa so tekale solze sreče in olajšanja. Iz pekla so nastala nebesa in to po Amerikancih. Vtis, ki ga bomo nikoli pozabili.

Vsakega je iznenadilo veselo razpoloženje ameriških vojakov. Mi smobili vajeni strogega in resnega vojaškega ponašanja. Tu pa naenkrat taka sprememba; podobno kot smo se otroci igrali vojake. Prve angleške besede ki sem jih ujel so bile: Hello baby. Vedeli smo podzavestno, da velja to najbrže dekletom.

Nihče od ameriških vojakov ni šel peš. Če smo koga videli hoditi peš smo se čudili. Mislili smo, da sploh ne znajo hoditi. Če so šli peš so porabili prvo priliko, da so ustavili jeep. To nas ni čudilo toliko, ampak veliko bolj kako so čakali. Vsem vam je znano, da Amerikanec drži palec v smer kakor se želi peljati. Pri nas pa je to pomenilo, da nekdo želi iti na stranišče. Seveda so padale opombe kakor: Glej ga, na sredi ceste hoče na potrebo; saj ni treba nobenega dovoljenja, itd. Seveda smo kmalu prišli nato kaj to pomeni.

Kakor nam je bil pri srcu vsak ameriški vojak vendar nismo mogli zadržati smeha, ko smo videli stražarje v popolni vojaški opravi sedeti in mirno kaditi cigareto. Po evropskih pojmih je bil to velik vojaški greh. Dobil si zato najmanj teden dni zapora.

Po dobroti ameriških vojaških oblasti smo dobili pravico do obleke in nekaterih drugih potrebščin. Nakazane stvari so se nahajale še v v nemških vojaških skladiščih. Ameriškemu vojaku, ki je stražil magazin smo pokazali potrebno dovoljenje za vstop. Pustil nas je brez nadaljnega notri. Nič ni gledal koliko bomo odnesli in ali se dovoljenje glasi na toliko kolikor smo pobrali, ampak je samo rekel: "Čim prej boste vse odnesli prej bom nehal stražit."

Tak, nam nov način življenja, nam je vseeno postajal vedno bolj simpatičen.

SREČANJA Z RAZNIMI AMERIŠKIMI OSEBNOSTMI

Takoj po vojni se je ustanovila dobrodelna organizacija UNNRA. Predsednik je bil La Guardia. Celega imena si nisem zapomnil. Poznali smo ga že od preje, ko je bil še župan v New Yorku. Ob neki priliki nas je obiskal. Hotel se je prepričati o življenju DPijevcev in pa o prehrani kako je razdeljevana. Tedaj sem imel priliko z njim osebno govoriti. Odkrito povedano, njegov nastop mi ni ugajal. Vršil je direktni pritisk, naj se vrnemo domov, kamor bi šli kot nasprotniki komunizma v smrt in nam je naročil naj še drugim prigovarjamo. Dobili smo vtis, da to dela v interesu vzhodne "demokracije," ali pa je bil zato plačan od vlade, kamor naj bi se vrnili. Ker smo že imeli neke pojme o svobodi, smo to zavrnilo in si milsili, ali je možno, da en Amerikanec more kaj takega zahtevati, ko sam tako ceni svobodo, nas pa pošilja v suženjstvo če ne v smrt. Imel sem potem samo eno željo: priti v Ameriko in še enkrat srečati tega človeka, jih mu povedati par gorkih, ali mu celo eno pripeljati. To vse ni bilo potrebno, ker je prej odšel polagati svoje račune k Bogu.

Če bi se zaradi tega naša naklonjenost od Amerikancev kaj ohladila, jo je pa potem gotovo povečal prihod generala Dwight D. Eisenhowerja. Za nas je bila v njem poosebljena sila Amerike, Njegov nastop je vzbudil spoštovanje in zaupanje. Prijaznost s katero je spremljal zanimanje za življenje brezdomcev, beguncev in bivših ujetnikov, je

takoj razblinila vse slabe vtise, ki smo jih bili deležni ob obisku direktorja UNNRAe.

URESNIČENE ŽELJE

Strah in pa suženjstvo napravita človeka nesposobnega za vsako delo, pa če bi sedeli ob polnih skledah, kar pa v našem slučaju ni bilo. Želja priti v deželo, kjer se cedi med in mleko, in to je bila za nas Amerika, je vedno bolj prehajalo v resnico. Evropa po vseh dogodkih zadnjih let ni bila več privlačna. Svojim otrokom je postala mačeha. Ko pa je bilo treba oditi v deželo Ameriko, ki je bila po večini ljudi pravičnejša dežela kakor za otroke Indija Koromandija, se je bilo vendar težko odločiti. Iti v neznano pomeni za vsakega junaštvo.

Zgodilo se je. Izjava ameriških oblasti, da smo z dnem, ko smo prejeli vizo, postavljeni pod ameriško varstvo, nam je dajalo poguma in in nam vlivalo dobro voljo. Zdelo se nam je, da gremo iz negotovosti na varno, iz teme na luč.

Že ladja sama je dihala drugo ozračje kot smo ga bili vajeni. Četudi smo bili zmetani skupaj ljudje iz različnih delov sveta smo bili kakor ena družina. Nemščina, ki je bila doslej občevalni jezik DPiževcev je polagoma izginjala in angleščina je prihajala vedno bolj do veljave. Mnogi smo seveda samo jecljali angleško, ali bolje jedli in spali po angleško, ker drugega nismo znali.

KIP SVOBODE

Po dnevih naporne vožnje smo se približali obljubljeni deželi. Potniki so bili razburjeni. Mnogi sploh niso šli spat, da bodo tako lahko čimprej zagledali ameriško zemljo. V pristanišče smo prišli ponoči. Vse kar smo mogli videti so bile brezštevne luči, ki so označevale suho zemljo. Šele drugo jutro, ki je bilo sončno, smo zagledali obalo. Našo pozornost so vzbudili neštvislmi avtomobili, ki so švigali sem in tja. Skoraj zavidali smo jim to njihovo brzino, kakor tudi ljudem, ki so avtomobile posedovali, ne misleč, da smo tudi mi že vključeni med tiste, ki jim je ta možnost dana. Pri tem smo sklepali seveda, da je ameriško življenje ena sama hitrica. Šele pozneje smo videli, da poznajo tudi pravilo: počasi se daleč pride (take it easy).

Po formalnostih, ki so bile kmalu opravljene, smo zavili v pravo pristanišče. Peljali smo se mimo kipa svobode. S posebnimi občutki smo gledali na ta simbol ameriškega naroda. Vstajala je v nas misel, tudi nam je prižgana baklja svobode. Srce ni hotelo verjeti, da so sanje in davne želje izpolnjene.

NEW YORK

Trda tla pod nogami so oznanjala resničnost. Saj smo sicer že prej slišali o nebotačnikih in vseh strašnih stvareh tega velikega mesta, toda, ko smo vse to od daleč gledali smo mnogi rekli: kaj samo to? Predstavljalimo si v svoji domišljiji ogromne stavbe, katerih vrha ni mogoče videti. Ko smo sedaj hodili mimo je bilo pa res tako, ko je človek gledal proti streham teh velikanov, bi si kmalu vrat zlomil.

Mesto je nudilo vse slutene in neslutene dobrrote. Ko smo hodili mimo trgovin nismo vedeli kaj naj si ogledamo in kje naj se ustavimo; vsaka je namreč nudila nekaj svojega. Zaželeli smo si bombonov, ker teh nismo videli že nekaj let. Žal nam je bilo, ker je bila v žepu le prevelika luknja. Tako bi lahko skoprneli od gladu in žeje, pri vsej obilici, če ne bi priskočile na pomoč organizacije in preko njih naši sponzorji.

Za nas je bilo vse novo. Vse je bilo tako različno od tega, kar smo doživljali do sedaj. Posebno všeč je bilo, da smo šli povsod z avtomobilom, ker smo preje vedno mislili, da je to samo za nekatere izvoljence. Brez tega tu sploh ni mogoče nič opraviti, posebno če je še kaj več potov. V svojem obnašanju smo bili tako nerodni. Hoteli smo se vesti po vseh predpisih evropske olike, pa smo videli, da nas vsi začudeno gledajo. Videli smo, da je v Ameriki res marsikaj postavljeno narobe kot je bilo v Evropi. Ali sedaj smo tu in treba je s tem računati.

NA CILJU

Odpeljal sem se sam dalje na cilj, ki ga nisem poznal. Ali v New Yorku so kupili listek, me posadili v vlak in rekli: jutri boš tam in sedaj se pa znajdi. Mislil sem si bo že šlo. Verjetno bo kdo čakal, sem se tolažil.

Izstopil sem z oguljenim, še v Evropi kupljenim kovčkom. Ubral sem jo kar za drugimi, češ, drugam ne morem kot ven. Na napise se nisem razumel bogve kaj. V spominu mi je le napis "Exit." V duhu evropskih jezikov bi to pomenilo stranišče. Ali ker so jo vsi tja ubrali, sem šel pa še jaz. Bil je izhod.

Kam pa sedaj? Kam? Nikogar nisem poznal. Čakal sem, da so vsi odšli. Tisti, ki ostane sem računal, čaka name. Nisem se zmotil. Bil je moj sponzor. Nikoli ga nisem videl, ne on mene. Vendar ker se je nekam smehljaj, tako se mi je zdelo, sem stopil k njemu, da ga v svoji broken angleščini vprašam, če čaka tega ali tega. Ali usta kar niso in niso hoteli vleči na angleško. Tedaj je videl sponzor, ko sem se tako matral, pa je kar po slovensko urezal. Takoj sva bila skupaj kot stara znanca, ki se nista morda par let videla. Še rok si nisva podala in ne drug drugemu predstavila. Šele zunaj pred postajo sem se spomnil, da bi se spodobilo, da se predstavim. Postavil sem kovček na tla, podal roko v pozdrav in momljaj kot nekaj: jaz sem pa ta in ta. En čas me začudeno gleda, potem se pa spomni, da se res nisva poznala in sva opravila to formalnost. Z njegovim avtom sva srečno prispela na novidom in novemu življenju nasproti.

VŽIVLJANJE V NOVO ŽIVLJENJE

Človeka s tolikimi leti evropskega življenja za seboj marsikaj začudi. Tu je drugi svet, drugi način življenja, mišljenja in čustvovanja. Tu je Amerika. A tu so tudi ljudje s katerimi živimo. Kjer je dobra volja je kmalu sporazum in prijateljstvo.

Zavest, da sem v Ameriki je vedno bolj živa. V začetku sem se še vedno oziral, ali ne bo kdo stopil pred me in zahteval tako ali drugačno legitimacijo. Ali nikjer nič tega. V Evropi smo imeli vsemogoče legitimacije pa velikokrat še ni nič magalo. Skoraj nisi več vedel kako bi še

[illegible]

P. Štefan Savinšek

P. Mirko Godina

154

Stoj!

Poglej!

Poslušaj!

Preberite to navodilo, ki ga je izdal pravni oddelek federalnega preiskovalnega urada (Federal Bureau of Investigation) Združenih držav v Washington, D.C.

Vsem pravomočnim uradnikom:

Danes čutimo vsi močan napad na vero, ki je moralna podlaga za naše svobodno življenje.

Nedvomno je jasno vsakemu mislečemu človeku, da je barbarsko suženjska filozofija, ki je vzklila iz temne dobe in je poznana danes kot komunizem, smrtni sovražnik vsake vere.

Karl Marks piše v komunističnem manifestu: "Komunizem odpravi večne vere; odpravi vsako vero in vsako moralo, namesto da bi ju postavil na novo podlago; torej komunizem se postavi v nasprotje vsakemu dosedanjemu zgodovinskemu izkustvu."

Prvi stavek uvoda v najnovejšo Konstitucijo komunistične partije USA pravi: "Komunistična partija Združenih držav je politična stranka ameriškega delovnega razreda in ima svojo podlago na načelih znanstvenega marksistično-leninističnega socializma."

Marks sam je skoval frazo: "Vera je opij za narod." On tudi trdi: "Kritika vere je začetek vsake kritike." Lenin ki je uveljavil Marksova načela v začetku največjega prelivanja krvi, kar jim pomni zgodovina, je tudi povedal naravnost: "Boriti se moramo proti veri," je dejal, "to je abeceda vsakega materjalizma in dosledno tudi marksizma." Ker je vedel, kako globoko je ukoreninjena vera, je priporo-

Čal previdnost in spretno sestavo odprtih napadov, ki naj jih prepletata prevara in podtalno delo.

Sedanje vodstvo takozvane AMERIKANSKE KOMUNISTIČNE PARTIJE pravi, ko govori o možnosti bodočih ZDRUŽENIH SOVJETNIH DRŽAV AMERIKE: "Cerkve bodo ostale svobodne v izvrševanju svojih obredov, toda njihove posebne takse (opomba: tu so mišljene dajatve vernikov cerkvi) in njihove druge predpravitve bodo ukinjene. Njihova poslopja bodo vrnjena državi. Verske šole bodo odpravljene. Organizirana verska vzgoja za mladoletne bo prepovedana. Svoboda bo upostavljena za protiversko propagando. Bog bo izgnan iz laboratorijev kakor tudi iz šol."

Mimogrede povedano, to vodstvo je tudi izjavilo, da bodo ameriške politične stranke odpravljene in "prav tako bodo razpuščene vse druge organizacije, ki so politična podlaga vodilnega meščanstva, vključene so tudi zbornice za trgovino, delodajalne družbe, rotary klubi, ameriška legija, YMCA in take bratovske organizacije kakor so Masoni, Odd Fellows, Elks, Kolumbovi vitezi..."

Partija ne bo prizanesla nobeni veri ali sekti.

Krščanstvo, judovstvo in vse druge vere na svetu, ki priznavajo Najvišje bitje, so zapisane uničenju.

Mi, ki smo prisegli, da bomo čuvali zakonodajo svobodnega ljudstva, ki ima resnično življenje, ki je ukoreninjeno v moralnem kodeksu, ki izvira iz vere, mi moramo spoznavati bistvo nevarnosti, ki nam preti. Za drugo se ne moremo odločiti.

Vaš iskreno vdani

John Edgar Hoover,

Direktor

[illegible][illegible][illegible]

§ §

Naslovnik naših duhovnikov

Prevzv. Gregorij Rožman, D.D., škof ljubljanski
3547 E. 80th Street, Cleveland, Ohio.

Adamič, Rev. A. - 520 West 10th St., Waukegan, Illinois.
Ambrožič, Rev. Bernard, o.f.m., 62 St. Mark's Place, New York 3, N.Y.
Anžič, Rev. Anton, - St. John's Church, Zeeland, North Dakota.
Bandi, Rev. Bonaventure, o.s.b., Holy Cross Abbey, Canon City, Colo.
Baraga, Rev. Francis, 6019 Glass Avenue, Cleveland 3, Ohio.
Basnik, Rev. Alban, o.s.b., 550 Cowan Avenue, Jeanette, Penna.
Baznik, Rev. Louis, Diocese of Cleveland, Cleveland, Ohio.
Blazič, Rev. J., 61 N. Mt. Vernon Avenue, Uniontown, Penna.
Blenkuš, Rev. Matija, 632 Julian St., Denver, Colorado.
Bogolin, Rev. Leonard, o.f.m., 1852 W. 22nd Place, Chicago 8, Illinois.
Bombač, Rev. Anthony, 881 E. 222nd St., Euclid, Ohio.
Borgola, Rev. Bonaventure, o.f.m., 9546 Ewing Ave., Chicago 17, Ill.
Breznikar, Rev. Victor, 1115 W. Riverside Ave., Spokane 8, Washington.
Brglez, Rev. Ignac, Box 547, Alamosa, Colorado.
Butala, Rev. Matija, 416 N. Chicago St., Joliet, Illinois.
Cadonič, Rev. Walter, 4772 Felton St., San Diego, California.
Čagran, Rev. Joseph, o.f.m., 416 E. 5th St., Bethlehem, Penna.
Čelesnik, Rev. Joseph, 4697 W. 130th St., Cleveland 11, Ohio.
Čepon, Rev. Ludvig, 722 S. 12th St., Springfield, Illinois.
Čepon, Rev. Michael, 2215 Irving Park Rd., Chicago 18, Illinois.
Cimperman, Rev. Victor, 15519 Holmes Ave., Cleveland 10, Ohio.
Cvelbar, Rev. Jožef, 223 - 57th St., Pittsburgh, Pennsylvania.
Demšar, Rev. Ferdinand, 995 Melrose Ave., Ambridge, Penna.
Dolinar, Rev. Anton, Dr., St. Anthony Hospital, Breckenridge, Minn.
Dolšina, Rev. Janez, St. Joseph's Church, Gilbert, Minnesota.
Dolšina, Rev. Stanko, 307 Adams St., Eveleth, Minnesota.
Estok, Rev. Gabriel, o.f.m., 386 Geneva Ave., Highland Park, Mich.
Farkaš, Rev. Andrej, s.c., s.t.d., Salesian College, Aptos, California.
Ferkulj, Rev. Jožef, St. Francis Hospital, Litchfield, Illinois.
Ferlič, Rev. Ciril, s.c., 148 Main Street, New Rochelle, N.Y.
Ferlin, Rev. John, o.f.m., St. Mary's Seminary, Lemont, Illinois.
Flac, Rev. Mirko, s.c., St. John Bosco School, Bellflower, California.
Flajnik, Rev. John, o.c., 6428 S. Dante Ave., Chicago, Illinois.
Gabrenja, Rev. Edward, o.f.m., 386 Geneva Ave., Highland Park, Mich.
Gabrovšek, Rt. Rev. Franc, 829 Mineral St., Milwaukee, Wisconsin.
Gamm, Rev. Joseph, 708 Monroe St. N.E., Washington, D.C.
Germovnik, Rev. Dr. Franc, 247 Felisa St., San Antonio, Texas.
Gnidica, Rev. Daniel, o.s.b., 217 E. Mesa Ave., Pueblo, Colorado.
Gnidovec, Rev. Albin, 633 Bridger Ave., Rock Springs, Wyoming.
Godina, Rev. Jože, 6019 Glass Avenue, Cleveland 3, Ohio.
Godina, Rev. Mirko, o.f.m. conv., 315 E. 22 St., Chicago Hgts., Ill.
Golob, Rev. Michael, 450 Pine Street, Bridgeport, Conn.
Golob, Rev. Joseph, o.s.b., St. Martin's Abbey, Lacey, Washington.
Golobič, Rev. Herman, o.c., 396 N. Broadway, Leavenworth, Kansas.

Golobič, Rev. John J., Ely, Minnesota.
 Grabrian, Rev. Joseph, o. s. m., 22 Carteret Avenue, Carteret, N. J.;
 Grabrian, Rev. Nicholas, o. s. m., Our Lady of Sorrows, Ladysmith, Wis.
 Grabrian, Rev. Victor, o. s. m., 3121 Jackson Blvd., Chicago, Illinois.
 Gregor, Rev. Jože, c. m., St. Mary's Seminary, Perryville, Mo.
 Gruden, Rev. John, 548 Lafond St., St. Paul, Minnesota.
 Hanjšek, Rev. Odilo, o. f. m., Holy Family Church, Willard, Wisconsin.
 Heliodor, Rev. Mejak, 247 Orchard St., Kansas City, Kansas.
 Hiti, Rev. Matija, 520 W. 10th St., Waukegan, Illinois.
 Hodnik, Rev. Emil, s. t. d., St. Rose Church, Cadott, Wisconsin.
 Hoge, Very Rev. Benedict, o. f. m., St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 Hoge, Rev. Thomas, o. f. m., 62 St. Mark's Place, New York 3, N. Y.
 Homar, Rev. Roman, o. s. b., M. H. Redeemer Church, Ogema, Minn.
 Horvat, Rev. Štefan, 124 Maple St., Rossford, Ohio.
 Hribar, Rt. Rev. Vitus, 15519 Holmes Avenue, Cleveland, Ohio.
 Hribšek, Rev. Stanislav, s. c., Don Bosco College, Newton, New Jersey.
 Jager, Rev. Matija, 264 - 15th St N. W., Barberton, Ohio.
 Jenko, Rev. Lojze, 1071 Castle Hill Ave., New York 61, N. Y.
 Jeraša, Rev. Franc, St. Joseph's Home, El Dorado, Kansas.
 Jerše, Rev. John, St. Martin's Church, Tower, Minnesota.
 Jevnik, Rev. F. A., 741 Delaware St., Forest City, Pennsylvania.
 Jost, Rev. K., o. s. m., 11812 Avenue L, South Chicago, Illinois.
 Judnič, Rev. John, 4672 Pearl St., Denver, Colorado.
 Judnič, Rev. Joseph, 5040 - 70th St., San Diego 5, California.
 Juranovič, Rev. Lojze, Benson Ave. - Bay 20th, Brooklyn, N. Y.
 Kapus, Rev. Jože, St. Nepomecene, Box 13, Pilsen, Kansas.
 Kassovec, Rev. Stephen, 542 Crosat St., La Salle, Illinois.
 Kamin, Rev. John J., R. F. D. 2, Wellsburg, New York.
 Kaušek, Rev. John, Box 133, Hill City, Minnesota.
 Kebe, Rev. Matija, 223 - 57th St., Pittsburgh, Pennsylvania.
 Knific, Rev. Franc, s. c., s. t. d., ph. d., Box 299, Aptos, California.
 Kolman, Rev. M., 542 Crosat St., La Salle, Illinois.
 Kopušar, Rev. Milan, St. Joseph Orphanage, Torrington, Wyoming.
 Korbič, Rev. Beno, o. f. m., 464 Decker Ave., Johnstown, Penna.
 Koren, Rev. Louis, 820 New Jersey Avenue, Sheboygan, Wisconsin.
 Kraljič, Rt. Rev. Janez, 1831 College Ave., Quincy, Illinois.
 Križek, Rev. John, s. j., R. 1, Box 383A, Trinidad, Colorado.
 Kuzma, Rev. George, St. Patrick's Rectory, Wilton Center, Ill.
 Langerholz, Rev. Kalist, o. f. m., St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 Lattyak, Rev. Clement, o. f. m., St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 Lavrih, Rev. Janez, St. Mark's Church, Colwich, Kansas.
 Lekan, Rev. M., s. m., 2605 Woodburn, Cincinnati, Ohio.
 Ločnikar, Rev. Julius, o. s. b., Assumption Abbey, Richardton, N. D.
 Maček, Rev. Rudolph, 235 Glen St., Glen Cove, L. I., New York.
 Madic, Rev. Aloysius, o. f. m., 464 Decker Avenue, Johnstown, Pa.
 Madic, Rev. Charles, o. f. m., St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 Majhenič, Rev. Pelagij, o. f. m., 1852 W. 22nd Place, Chicago, Illinois.
 Marinšek, Rev. Marcellus, o. f. m., 62 St. Mark's Place, New York, N. Y.
 Mavsar, Rev. Jože, Box 915, Helena, Montana.
 Mazovec, Rev. Robert, o. f. m., St. Mary's Seminary, Lemont, Illinois.
 Mažir, Rev. Francis, R. R. 2, Sieg 1, Illinois.
 Medin, Rev. Joseph, Hyde Park Hotel, Chicago, Illinois.

Mihelič, Rev. Francis, St. Anthony's Church, Ely, Minnesota.
 Missia, Rev. Francis, 2200 Grand Avenue, St. Paul, Minnesota.
 Mrkun, Rev. Anton, 264 - 15th St. N.W., Barberton, Ohio.
 Novak, Rev. John, Mary Help of Christians Church, Greenwood, Wis.
 Novitt, Rev. Leo, o.f.m., St. Mary's Seminary, Lemont, Illinois.
 Okorn, Rev. Klavdij, o.f.m., 464 Decker Ave., Johnstown, Penna.
 Oman, Rev. Edwin, R.R. 1, St. Joseph, Minnesota.
 Oman, Rt. Rev. John J., 3547 E. 80th St., Cleveland, Ohio.
 Ozimek, Rev. Joseph, 13824 Euclid Ave., Cleveland 12, Ohio.
 Pakiž, Rev. Rudolph, St. James Church, West Duluth, Minn.
 Papeš, Rev. Francis, 26 Montezuma Ave., Cortez, Colorado.
 Papež, Rev. Michael, 610-99 Ave. West, Duluth 8, Minnesota.
 Pavel, Rev. Alfonz, s.c., Market and Church Sts., Richmond, Cal.
 Peternel, Rev. Warren, o.f.m., Para Mission, Peru, Brazil.
 Petrasič, Rev. Martin, 5912 S. 36th St., Omaha, Nebraska.
 Petric, Rev. Pius, o.f.m., St. Mary's Seminary, Lemont, Illinois.
 Pierce, Rev. Justin, s.d.s., Salvatorian Fathers, St. Nazianz, Wis.
 Pirnat, Rev. Alojzij, 307 Adams St., Eveleth, Minnesota.
 Pirnat, Rt. Rev. John, 405 Adler St., Anaconda, Montana.
 Pirnat, Rev. Michael, 1901 Leatherwood Avenue, Butte, Montana.
 Plaznik, Rev. John, Box 297, Morris, Illinois.
 Podgoršek, Rev. H. o.f.m., 386 Geneva, Highland Park, Michigan.
 Ponikvar, Rt. Rev. B. J., 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio.
 Potočnik, Rev. Aloys, o.s.b., Box 315, Canon City, Colorado.
 Požek, Rev. F., ll.d., R.R. 1, New Ulm, Minnesota.
 Prah, Rev. John, o.c.d., Holy Hill, P.O. Hubertus, Wisconsin.
 Praznik, Rev. Rudolph, 5276 E. 105th St., Cleveland 5, Ohio.
 Pučko, Rev. Janez, Salesian College, Aptos, California.
 Rogan, Rev. Richard, o.f.m., 386 Geneva, Highland Pk., Mich.
 Rogel, Rev. Walter, Immac. Conc. Church, Deer Lodge, Montana.
 Rugar, Rev. Lojze, 15519 Holmes Ave., Cleveland 10, Ohio.
 Rus, Rev. Gabriel, o.s.m., St. John Normal School, Dayton, Ohio.
 Savinšek, Rev. Štefan, o.f.m. conv. 330 E 45th Ave. Gary, Indiana.
 Scheringer, Rev. Frank, Sacred Heart Church, L'Anse, Michigan.
 Schiffner, Rev. John, St. Joseph's Church, Chisholm, Minnesota.
 Schiffner, Rev. Valentine, St. Mark's Church, Shakopee, Minn.
 Schweiger, Rev. Francis, St. Joseph's Church, Gilbert, Minn.
 Sedej, Rev. Francis, St. Bridget's Church, Greaney, Minnesota.
 Selak, Rev. Jerome, o.f.m., 1852 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
 Setničar, Rev. Math. s.t.d., 1210 S. 61 St., West Allis, Wisconsin.
 Shircel, Rev. Cyril, o.f.m. ph.d., St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 Simčič, Rev. Jožef, s.c., St. Francis School, Watsonville, Calif.
 Škerbec, Rt. Rev. Mat., 1046 E. 69 St., Cleveland 3, Ohio.
 Skumavec, Rev. Michael, St. Joseph's Church, Chisholm, Minn.
 Slaje, Rev. Milan, 1709 E. 31 St., Lorain, Ohio.
 Slapšak, Rev. Julij, 3547 E. 80 St., Cleveland, Ohio.
 Smerke, Rev. Frank, o.s.c., Crosier Seminary, Onamia, Minn.
 Smerke, Rev. John, o.s.c., Sacred Heart Sem., Fort Wayne, Ind.
 Smerke, Rev. Joseph, o.s.c. Sacred Heart Sem., Fort Wayne, Ind.
 Snoj, Rev. Jožef, Box 188, Chino, California.
 Sodja, Rev. Maks, 3547 E. 80th St., Cleveland, Ohio.

Soklič, Rev. Anton, s.t.d., St. Mary's Seminary, Perryville, Mo.
 Špehar, Rev. George, 424 W. 2nd St., Leadville, Colorado.
 Šprajcer, Rev. Peter, St. Joseph's Church, Calumet, Michigan.
 Srebernak, Rev. Frank, 2701 Chicago Blvd., Detroit, Michigan.
 Starešinic, Rev. Edbert, o.carm., 6410 Dante Ave., Chicago 37, Ill.
 Starešinic, Rev. Nich. o.carm., 29 N. Broadway, Joliet, Illinois.
 Stefanič, Rev. J., 2415 Mahoning Road, Canton, Ohio.
 Stepanič, Rev. M.o.f.m., s.t.d., St. Mary's Sem., Lemont, Illinois.
 Sterbentz, Rev. Ralph, St. John Baptist Church, Garden, Michigan.
 Stragišer, Rev. Henry, 34 James St., Keyser, West Virginia.
 Stragišer, Rev. Raphael, o.f.m., St. Mary's Sem., Lemont, Illinois.
 Strancar, Rev. Ignac, 528 W. 4th S., Salt Lake City 4, Utah.
 Svete, Rev. Andrew, o.f.m., St. Mary's Seminary, Lemont, Illinois.
 Svete, Rev. Augustine, o.f.m., 464 Decker Ave., Johnstown, Penna.
 Svete, Rev. Jernej, Box 730, New Castle, Wyoming.
 Sustersič, Rev. Štefan, o.s.b., Holy Cross Abbey, Canon City, Colo.
 Tarman, Rev. Wm., R. 2, Foley, Minnesota.
 Tkalec, Rev. Ivan, s.c., St. Francis School, Watsonville, Calif.
 Tomazič, Rev. Anthony, St. Jude's Seminary, Momence, Illinois.
 Tomc, Rev. Victor, 6019 Glass Ave., Cleveland 3, Ohio.
 Trinko, Rev. John, o.f.m., St. Mary's Seminary, Lemont, Illinois.
 Trobec, Rev. Joseph, St. Andrew's Church, Elk River, Minnesota.
 Trunk, Rev. G. J., 245 Linden Ave., San Francisco, California.
 Turk, Rt. Rev. Jože, s.t.d., ph.d., St. Mary's College, Moraga, Cal.
 Urankar, Rev. Alexander, o.f.m., 9546 Ewing, Chicago 17, Ill.
 Verhunec, Rev. J., 326 Munson Ave., McKees Rock, Penna.
 Virant, Rev. Ludvig, 555 Lake Street, Madison, Ohio.
 Vodušek, Rev. Vital, 245 Linden Ave., San Francisco, California.
 Vovk, Rev. Jože, St. Anthony Church, Ely, Minnesota.
 Yakeš, Rev. Wm., 2040 - 14th St., Detroit, Michigan.
 Yakšič, Rev. Michael, Holy Ghost College, Cornwells Hgts., Penna.
 Žagar, Rev. Albert, 24 Maryland Ave., Pittsburgh, Penna.
 Zakrajšek, Rev. Casimir, o.f.m. St. Mary's Sem., Lemont, Ill.
 Zaplotnik, Rt. Rev. John, j.c.d., Holy Family Ch., Lindsay, Neb.
 Zdolšek, Rev. Alojz, 115 - 2nd St., Wahpeton, North Dakota.
 Železnikar, Rev. Michael, Sacred Heart Church, Warsaw, Ill.
 Zlogar, Rev. Wm., o.f.m., chaplain, U.S. Army.
 Zorman, Rev. Fortunat, o.f.m., St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 Zupan, Rev. Cyril, o.s.b., Box 315, Canon City, Colorado.
 Zupan, Rev. Peter, o.s.b., 144 Church St., St. Mary's, Penna.

VSEBINA KOLEDARJA

	Stran
Koledarski del	3
Zavetniki poklicov in njih prazniki	28
P. Pij, o.f.m.	
Znaki svetnikov	33
P. Pij, o.f.m.	
V službi velikega Kralja	37
P. Bazilij, o.f.m.	
O novih Amerikancih	55
P. Bernard, o.f.m.	
Kdaj je bil rojen Kristus?	61
P. Pij, o.f.m.	
Janez Tori misijonar	64
Rt. Rev. John Zaplotnik, j.c.d.	
Kapucin p. Pio	84
P. Rafael, o.f.m.	
Škofova 20. letnica na Willard, Wis.	87
P. Odilo, o.f.m.	
Sveto leto 1950	92
P. Fortunat, o.f.m.	
Troje povesti	106
Krejačev	
Proslava Baragove Nedelje	114
Ti lahko svet spremeniš!	126
“Novimašnik bod' pozdravljen!”	146
Prvi vtisi “greenhorna” o Ameriki in Amerikancih	150
Stoj! Poglej! Poslušaj!	155
Naslovnik naših duhovnikov	157

